

Mercator

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA MERCATOR

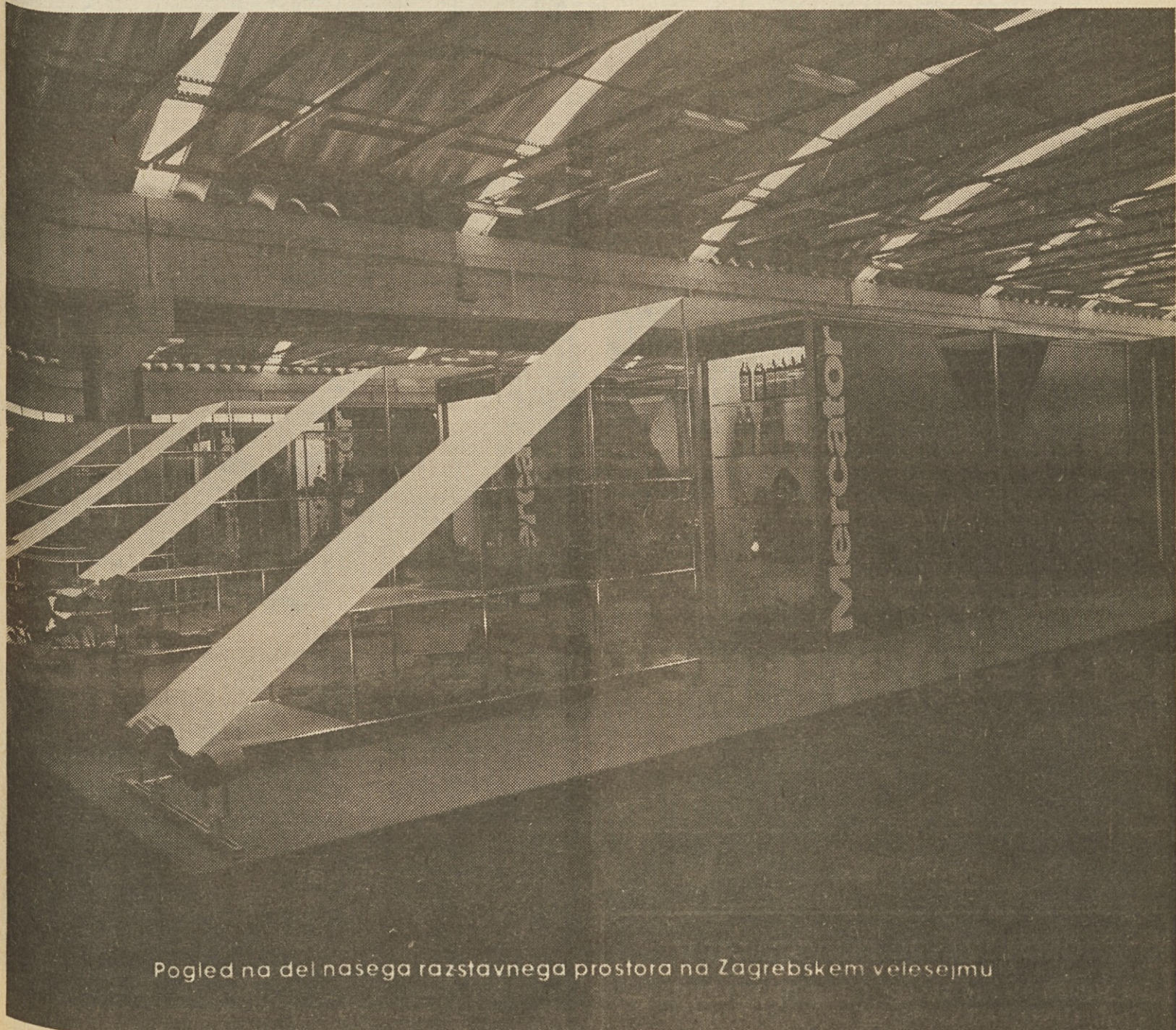
LETO XV.

LJUBLJANA, OKTOBER 1977

ŠT. 8/9

V TEJ ŠTEVILKI OBJAVLJAMO:

- SPREJET STATUT SOZD MARCATOR IN SAMOUPRAVNI SPORAZUM O MEDSEBOJNIH PRAVICAH...
- LJUBLJANSKI »ŽUPANI« V MERCATORJU
- 3. ZASEDANJE DELAVSKEGA SVETA SOZD MERCATOR
- PODPIS SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O TRAJNEM POSLOVNEM SODELOVANJU
- PRESKRBA S SVEŽIM MESOM IN MESNIMI IZDELKI
- KMETIJSKI KOMBINAT SEVNICA

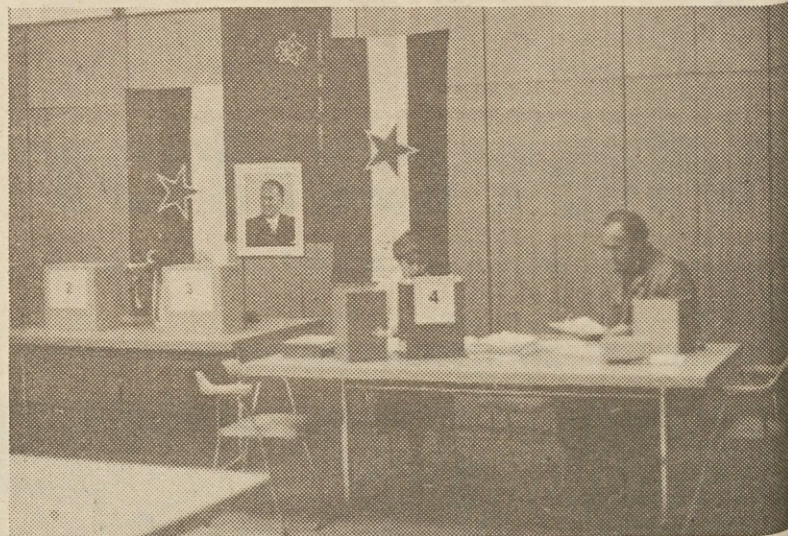
Pogled na del našega razstavnega prostora na Zagrebskem velesejmu

Sprejet statut SOZD Mercator n. sub. o. in Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO, združenih v SOZD Mercator n. sub. o.

Delavci temeljnih in delovnih organizacij smo v skladu z rokovnikom programa za uresničevanje zakona o združenem delu na referendumih, dne 23. in 27. septembra 1977, sprejeli statut SOZD Mercator n. sub. o. (81% ZA) in samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih Delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO, združenih v SOZD Mercator n. sub. o. (82% ZA).

Poprejšnja obravnava o osnutkih

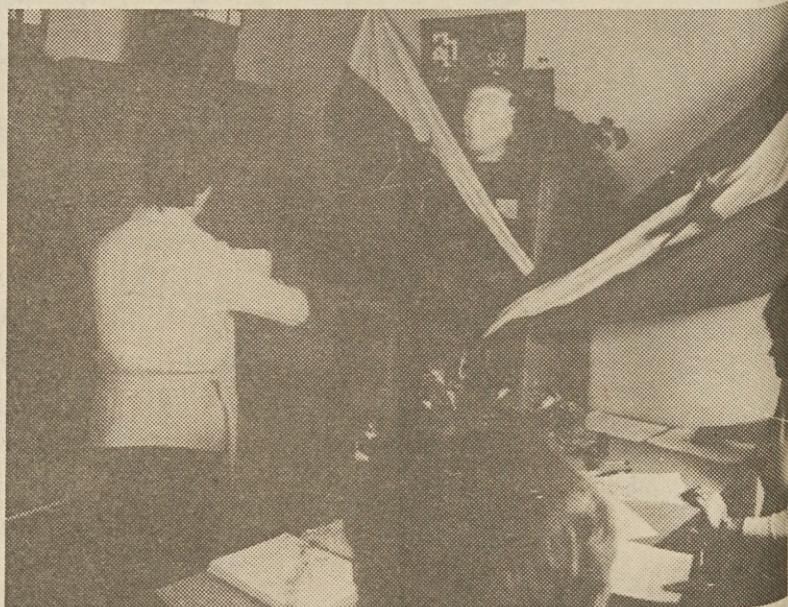
statuta in sporazuma je potekala več mesecev in je bila uspešno opravljena, kljub časovni stiski zaradi letnih dopustov, v vseh organizacijah. Iz rezultatov referendumov po posameznih TOZD in DO, objavljenih na... strani, je razvidna udeležba delavcev na referendumu in število glasov ZA oziroma PROTI. Podrobna analiza nam tako kot pri referendumu 29. marca 1977 za sprejem samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator, pokaže velike razlike med posameznimi or-

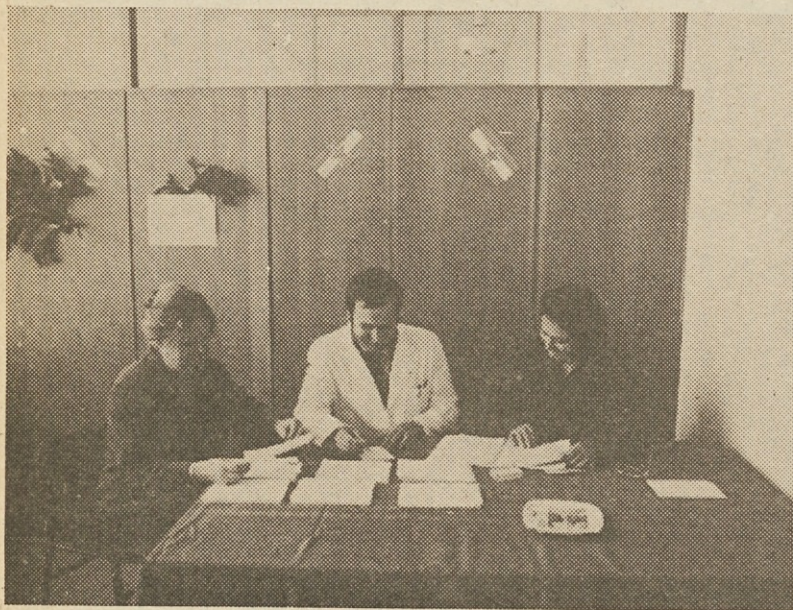
Volišči MERCATOR — VELEPRESKRBA, TOZD Hladilnica in MERCATOR — ROŽNIK, TOZD Golovec, sta bili v istem prostoru.

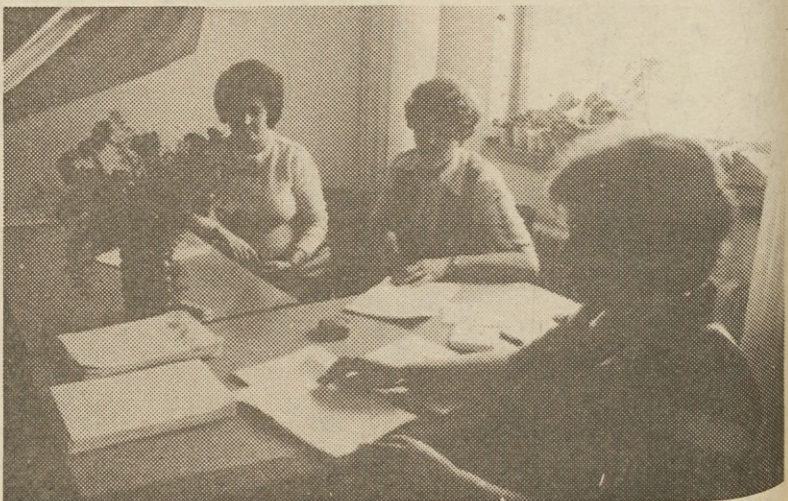
O samoupravnem sporazumu o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih Delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO, združenih v SOZD Mercator n. sub. o., so glasovali tudi delavci Delovne skupnosti SOZD Mercator.

Volišča so bila lepo pripravljena.

Volilni odbor MERCATOR — VELEPRESKRBA, TOZD TMI, pri ugotavljanju rezultatov glasovanja.

Volilni odbor v MERCATOR — SADJE ZELENJAVA

ganizacijami (od 100 % udeležbe in glasov 100 % ZA delavcev Mercator — Potrošnik do 71 % udeležbe in 53 % ZA delavcev TOZD Cibes). Naloga družbenopolitičnih organizacij, tako SOZD kot temeljnih oziroma delovnih organizacij s slabimi

rezultati je, da ugotovijo razloge in ustrezno ukrepajo.

V nekaterih temeljnih oziroma delovnih organizacijah so istega dne z referendumom glasovali tudi o sprejemu svojih statotov, sporazumov o združenju dela delavcev,

sporazumov o svobodni menjavi dela in ponekod že o sprejemu pravnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke delavcev. Pri tem velja opozoriti, da nekatere organizacije zaostajajo za

rokovnikom programa uresničevanja zakona o združenem delu, kar bo predmet obravnave seje komisije delavskega sveta SOZD Mercator za uresničevanje zakona o združenem delu in sekretariata sveta ZK. V.B.

PODATKI O IZIDU REFERENDUMA

TOZD oziroma DO	Volilni upravičenci	Statut SOZD Mercator n. sub. o.													
		Glasovalo						Glasovalo							
		%	ZA	%	PROTI	%	ZA	%	PROTI	%					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
MERCATOR — Rožnik															
TOZD Dolomiti	489	447	91,41	432	88,34	10	2,04	447	91,41	426	87,12	12	2,45		
TOZD Golovec	486	443	91,15	423	87,04	9	1,85	443	91,15	423	87,04	9	1,85		
TOZD Grmada	443	380	85,78	369	83,30	11	2,48	380	85,78	370	83,52	10	2,26		
TOZD Metlika	81	81	100	80	98,76	—	—	81	100	79	97,53	1	1,23		
TOZD Gradišče	68	66	97,05	63	92,65	3	4,41	66	97,05	65	95,59	1	1,47		
TOZD Preskrba	139	136	97,84	131	94,24	2	1,44	136	97,84	129	92,81	3	2,15		
TOZD Jelka	103	101	98,06	100	97,09	1	0,97	101	98,06	94	91,26	6	5,82		
TOZD Veleblag. Beograd	272	189	69,48	151	55,51	32	11,76	189	69,48	158	58,09	24	9,56		
MERCATOR — Velepreskrba								32	86,49	26	70,27	5	13,51		
TOZD Hladilnica	37	32	86,49	24	64,86	7	18,92	29	80,56	29	80,56	—	—		
TOZD Investa	36	29	80,56	29	80,56	—	—	226	88,63	205	80,39	21	8,23		
TOZD Standard	255	226	88,63	215	84,31	8	3,14	256	79,26	249	77,09	7	2,17		
TOZD TMI	323	256	79,26	250	77,40	6	1,86	177	80,82	164	74,79	12	5,48		
TOZD Trgopromet	219	177	80,82	166	75,80	11	5,02	388	83,26	347	74,46	39	8,37		
TOZD Grosist	466	388	83,26	359	77,04	28	6,01								
MERCATOR — Hoteli gostinstvo								45	90,00	43	86,00	2	4,00		
TOZD Kavarna Evropa	50	45	90,00	43	86,00	2	4,00	20	62,50	19	82,61	1	4,35		
TOZD Kavarna-bar Nebotičnik	23	20	62,50	20	62,50	—	—	190	72,51	174	66,41	14	5,34		
TOZD Ilirija	262	190	72,51	176	67,18	10	3,82	53	89,83	53	89,83	—	—		
TOZD Jelka	59	53	89,83	53	79,83	—	—	72	100	72	100	—	—		
TOZD Sremič	72	72	100	72	100	—	—								
MERCATOR — Agrokombinat Krško								261	92,88	241	85,76	17	6,05		
TOZD Kmetijstvo z uslugami	281	261	92,88	243	86,48	15	5,34	421	76,27	349	63,22	62	13,04		
TOZD Kooperacija	552	421	76,27	355	64,31	56	10,14								
MERCATOR — KK Sevnica								95	95,00	91	91,00	3	3,00		
TOZD Proizvodnja — trgovina	100	95	95	89	89,00	5	5,00	284	90,73	264	84,34	14	4,47		
TOZD Obrat za kooperacijo	313	284	90,73	265	84,66	15	4,79								
MERCATOR — Slovenija sadje								59	88,06	53	79,10	6	8,95		
TOZD Hladilnica Zalog	67	59	88,06	51	76,21	5	7,46	68	83,95	62	76,54	6	7,41		
TOZD Hladilnica Bohova	81	68	83,95	61	75,31	7	8,46	80	87,91	76	83,51	4	4,39		
TOZD Trgovina	91	80	87,91	77	84,61	3	3,29	6	100	6	100	—	—		
TOZD Maloobmejni promet	6	6	100	6	100	—	—								
MERCATOR — Gostin. podjetje Idrija								27	84,37	27	84,37	—	—		
TOZD Hotel Nanos	32	27	84,37	27	84,37	—	—	18	100	18	100	—	—		
TOZD Pod gradom	18	18	100	18	100	—	—	10	100	10	100	—	—		
TOZD Kavarna	10	10	100	10	100	—	—								
MERCATOR — Contal								53	71,62	42	56,76	11	14,68		
TOZD Cibes	74	53	71,62	39	52,70	14	18,92	146	77,66	138	73,40	4	2,13		
TOZD Conimex	188	146	77,66	137	72,87	4	2,13	81	94,19	80	93,02	1	1,16		
MERCATOR — Emba	86	81	94,19	79	91,86	2	2,33	721	89,34	708	87,73	12	1,49		
MERCATOR — Panonija	807	723	89,59	697	86,37	15	1,86	228	93,44	205	84,02	19	7,79		
MERCATOR — Rudar	244	228	93,44	207	84,84	16	6,56	377	98,18	347	90,36	24	6,25		
MERCATOR — Sadje zelenjava	384	377	98,18	349	90,88	24	6,25	270	94,74	269	94,39	—	—		
MERCATOR — Univerzal	285	270	94,74	269	94,39	1	0,35	104	64,20	103	63,58	1	0,62		
MERCATOR — Sloga	162	104	64,20	104	64,20	—	—	206	91,56	196	87,11	3	1,33		
MERCATOR — Preskrba	225	206	91,56	197	87,56	4	1,78	218	99,09	215	97,73	1	0,45		
MERCATOR — Zarja	220	218	99,09	217	98,64	1	0,45	93	100	93	100	—	—		
MERCATOR — Potrošnik	93	93	100	93	100	—	—	124	99,20	122	97,60	2	1,60		
MERCATOR — STP Hrastnik	125	124	99,20	123	98,40	1	0,80	129	94,16	122	89,05	6	4,37		
Delovna skup. SOZD Mercator	137														
S k u p a j	8464	7283	86,04	6869	81,15	328	3,87	7410	87,54	6962	82,25	363	4,28		

Ljubljanski »župani« v Mercatorju

V četrtek, 8. septembra, so obiskali našo organizacijo predsednik skupščine mesta Ljubljane ing. Tone Kovič, podpredsednik skupščine mesta Ljubljane Stane Vrhovec, sekretar skupščine Ivan Hafner in predsedniki skupščin Ljubljana-Bežigrad Janez Rigler, Ljubljana-Center Vid Štampihar, Ljubljana-Vič-Rudnik Viljem Belič in Ljubljana-Moste-Polje Marjan Moškrič s sodelavci. Na razgovoru so bili prisotni tudi nekateri delavci SOZD Mercator: namestnik generalnega direktorja Vukadin Nedeljković, direktor MERCATOR-SADJE ZELENJAVA Anton Kolenc, direktor MERCATOR-ROŽNIK Edo Božič, direktor razvojno-planskega sektorja Jože Čandek, direktor komercialnega sektorja Franc Prvinšek, vodja komercialnega sektorja TOZD Grosist Povše Emil in vodja centra za obveščanje Vasja Butina. Ing. Tone Kovič, predsednik skupščine mesta Ljubljane, je uvodoma pojasnil, da so takšni razgovori ena izmed oblik dela vodstva skupščine mesta pri spoznavanju stanja in problemov organizacij združenega dela širšega družbenega pomena. Mercator je kot tak za Ljubljano pomemben predvsem kot eden izmed nosilcev trgovine na debelo in drobno, še posebej, ker je s svojo maloprodajno mrežo prisoten v vseh petih ljubljanskih občinah.

ORGANIZACIJA SOZD MERCATOR

Organizacijo SOZD Mercator je predstavnikom občin in mesta na kratko obrazložil tovariš Vukadin Nedeljković s poudarkom na uresničevanju zakona o združenem delu. Direktor MERCATOR-ROŽNIK, tovariš Edo Božič, je goste podrobneje seznanil z organiziranostjo maloprodaje v Ljubljani, katere nosilec je delovna organizacija s tremi te-

meljnimi organizacijami Golovec, Grmada in Dolomiti. Te organizacije imajo na področju Ljubljane 30 samopostrežnih in 80 klasičnih trgovin. O odnosih med Mercatorjem in Emono oziroma drugimi trgovskimi organizacijami v Ljubljani je dejal, da so dobri in da je bilo izvedenih letos že več skupnih akcij, kot npr. pri delovnem času, dežurstvih, sprejemanju kodeksov, ozimnici itd. Jasno pa je, da smo in moramo biti tudi »konkurenti«, saj bi drugače prihajalo do negativnih pojavov monopolizma.

V SKLADIŠČIH DOVOLJ SADJA IN ZELENJAVE

Nosilec preskrbe s sadjem in zelenjavo je v Mercatorju delovna organizacija SADJE ZELENJAVA, ki je ena od specializiranih organizacij v Sloveniji. Direktor tovariš Anton Kolenc je goste seznanil z organizacijo in poslovanjem ter pri tem poudaril, da preko 60 odstotkov prometa odpade na Mercatorjevo maloprodajno mrežo, ostalih 40 odstotkov pa na organizacije izven SOZD, kar je po njegovem mnenju dovolj za njihove ostale kupce. Letos imajo polna skladišča in hladilnice, tako da so prepričani, da ne bo večjih zastojev pri preskrbi Ljubljane s sadjem in zelenjavo, še posebej, ker preskrba preko Mercatorjeve maloprodaje zelo uspešno poteka. Pripravljeni so tudi na ozimnico, ki jo praktično že dalj časa prodajajo. Gre za nižje cene jabolk, krompirja, čebule in še nekaterih drugih vrst sadja in zelenjave, pri čemer je zanimivo in vzpodbudno, da so k nižji ceni prispevali tako oni kot maloprodaja s tem, da so se odrekli delu marž. Skupna akcija je bila tudi postavljanje stojnic za sadje in zelenjavo, pri čemer je dogovorjeno, da skrbi za stojnice na ži-

Emil Povše, Edo Božič in Anton Kolenc

vilskih trgovin MERCATOR — SADJE ZELENJAVA, za stojnice pred trgovinami pa delovna organizacija MERCATOR — ROŽNIK.

PROBLEMI GROSISTIČNE DEJAVNOSTI

O nekaterih vprašanih preskrbe Mercatorjeve maloprodajne mreže z blagom je spregovoril tovariš Emil Povše, vodja komercialne v TOZD Grosist. Pri tem je opozoril na nekaj ključnih problemov te temeljne organizacije oziroma grosistične dejavnosti v Ljubljani: neprimerna skladišča, dostavljanje blaga glede na prometno ureditev, slabša izbira blaga zaradi zmanjšane uvoza, težave z oskrbo trgovin z mesom in mesnimi izdelki itd.

NAJVEČJA INVESTICIJA — CENTRALNA SKLADIŠČA

Predsednike občinskih skupščin je še posebej zanimal program investicij v maloprodajno mrežo oziroma v objekte, ki naj rešijo trenutno težko situacijo v oskrbi Ljubljane z živilskimi potrebščinami, zlasti v novih soseskah. S potrebnimi podatki in številkami je o rezultatih poslovanja in o uresničevanju srednjeročnega in letnega plana investicij spregovoril direktor razvojno-planskega sektorja tovariš Jože Čandek. Podrobneje je obrazložil slabo akumulativnost, ki je še vedno v upadanju, udeležbo bančnih sredstev in združenih oziroma lastnih sredstev, slabo rentabilnost novih objektov prva leta poslovanja zaradi odplačevanja kreditov z visokimi obrestmi ter dolg in zapleten postopek za pridobitev vse potrebne dokumentacije za gradnjo. Poudaril je, da se najpomembnejše gradijo oziroma se bodo gradile iz združenih sredstev. Kot največje predvidene

investicije je omenil gradnjo centralnih skladišč v Slovenčevi ulici in predvideno gradnjo hotela v Ljubljani. Opozoril je tudi, da pri investicijah ne smemo pozabiti, da je delovlaganj potreben tudi izven Ljubljane, glede na to, da je Mercator prisoten v 33 slovenskih občinah ter v Beogradu in na Hrvaškem.

POVEZOVANJE Z INDUSTRIJO NA DOHODKOVNIH ODNOSIH

O pereči problematiki slabe akumulativnosti trgovine in s tem povezane investicijske sposobnosti so spregovorili še: ing. Tone Kovič, Stane Vrhovec, Vukadin Nedeljković in Franc Prvinšek. Ugotovili so, da bo potrebno pospešiti vzpostavitev dohodkovnih odnosov med industrijo in trgovino, še posebej glede na zmanjševanje bonitet trgovine (superrabati, cassasconti ipd.). Pri tem mora poleg trgovinskih organizacij, ki morajo biti nosilke dohodkovnega povezovanja, večjo vlogo odigrati tudi industrija, saj je od širjenja in ustreznosti prodajnega ter skladiščnega prostora odvisna tudi njihova prodaja proizvodov in s tem tudi proizvodnja. V razpravi je prevladalo spoznanje, da sistem marž tega ne more rešiti in da obstaja velika nevarnost, da bomo v teh odnosih še bolj zakasnil. Veliko vlogo pri reševanju oziroma vzpostavljanju dohodkovnih odnosov bo morala v Ljubljani odigrati posebna poslovna skupnost.

MERCATORJEV OSNOVNI PROBLEM — STRUKTURA BLAGA

Na vprašanje, kako daleč smo vzpostavljanjem dohodkovnih odnosov v SOZD Mercator, je odgo-

Predsednike občinskih skupščin še posebej zanima program investicij.

voril tovariš Franc Prvinšek, direktor komercialnega sektorja. Dejal je, da smo več kot leto dni skupaj z našimi dobavitelji pripravljali samoupravni sporazum o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev proizvodnih in trgovinskih organizacij. Sporazum so pred kratkim sprejele in podpisale

vse Mercatorjeve temeljne in delovne organizacije in preko 80 naših zunanjih dobaviteljev. V kratkem predvidevamo drugi del podpisovanja, na katerega bo povabljenih še okoli 100 naših poslovnih partnerjev. Pojavljajo se določene težave; pri skoraj 35 odstotkih blaga (olje, sladkor, sol ipd.) prihaja pri poslo-

vanju oziroma prodaji, zaradi posebnega družbenega pomena tega blaga, do izgub. Sporazum nam tu dosti ne pomaga, čeprav v posebnem poglavju ureja rizik iz skupnega poslovanja. Tovariš Prvinšek je poudaril, da je Mercatorjev osnovni problem, za razliko od drugih podobnih organizacij, v strukturi blaga in pro-

blemih, vezanih na poslovanje oziroma promet s tem blagom.

Razgovor, ki se je potegnil v pozne nočne ure, se je končal z ugotovitvijo, da je takšna oblika izmenjave mnenj in seznanjanja koristna tako za predstavnike občin in mesta Ljubljane, kot za SOZD Mercator. V. B.

Sestanki, zasedanja, seje...

Tretje zasedanje delavskega sveta SOZD Mercator

Dne 12. septembra je bilo v sejni dvorani Mercator-Emba 3. zasedanje delavskega sveta SOZD Mercator. Prisotnik je bilo 36 delegatov in 19 vabljenih, 7 delegatov pa se zasedanja ni udeležilo — 5 opravičeno in 2 neopravičeno. Zasedanje je vodila predsednica delavskega sveta tovarišica Jasna Žegar. Dnevni red je obsegal 11 točk, njegov predlog pa je bil objavljen na 14. strani zadnje številke našega glasila. V isti številki je bila objavljena večina gradiva za zasedanje na straneh 11 do 14, del gradiva pa so delegati prejeli po pošti. Predlagani dnevni red je bil v celoti sprejet.

Pregled izvrševanja sklepov je podal v. d. generalnega direktorja tovariš Miran Goslar, ki je poročal o štirih neizvršenih sklepih, med katerimi nedvomno najbolj izstopa sklep številka 13 s prvega zasedanja delavskega sveta SOZD Mercator, ki je bilo 5. maja letos. Sklep pravi, da se v letu 1977 združuje 50 odstotkov od osnove, določene v 28. členu samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator n. sub. o. za realizacijo operativnega plana investicij za leto 1977 in druge namene, predvidene v samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD Mercator n. sub. o. Po že omenjenem 28. členu samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD se sredstva združujejo tromesečno po periodičnih obračunih, za leto 1977 pa je bilo prvo združevanje polletno. Od 34 organizacij, združenih v SOZD, sredstev še niso združile temeljne organizacije združenega dela Gradišče, Grosist, Hladilnica Ljubljana, Jelka Hrastnik, Sremič, Ilirija, Co-nimex ter delovne organizacije Panonija, Potrošnik, Sloga, Slovenija-sadje, Gostinsko podjetje Idrija, Kmetijski kombinat Sevnica in Agrokombinat Krško — torej kar 14 temeljnih in delovnih organizacij!

V zvezi s prvo točko dnevnega reda sta bila sprejeta
SKLEP št. 33
Sprejme se poročilo o izvrševanju sklepov in potrdi zapisnik drugega zasedanja delavskega sveta SOZD

Mercator z dne 16. junija 1977.

SKLEP št. 34

Vse TOZD in DO, združene v SOZD, ki v letošnjem letu še niso združile sredstev po 28. členu samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD, naj to store čimprej oziroma naj glede na dogovore in potrebe v sodelovanju s finančnim in razvojno-planskim sektorjem preučijo možnost uporabe teh sredstev za lastne investicije.

Analiza polletnega obračuna poslovanja TOZD in DO oziroma SOZD Mercator

Analizo polletnega obračuna za leto 1977 za SOZD Mercator so delegati prejeli v gradivu za zasedanje, poročilo o analizi pa je podal v. d. direktorja razvojno-planskega sektorja tovariš Jože Čandek. Pri oceni finančnih rezultatov za leto 1977 je opozoril predvsem na sprejete sistemske ukrepe, ki prinašajo spremembe v prikazovanju dohodka in v načinu prikazovanja poslovnih rezultatov in ki so bistveno posegli v poslovanje TOZD in DO. Ugotavljanje poslovnega rezultata je prirejeno zakonu o združenem delu; na novo je uveden oziroma opredeljen pojem skupnega dohodka in čistega dohodka. Pri nekaterih organizacijah podatki tudi zaradi njihove reorganizacije in statusnih sprememb niso primerljivi.

Naj vam nanizamo nekaj podatkov iz analize: doseženi celotni prihodek znaša 4.078 milijona din (indeks 120), porabljena sredstva 3.595 milijonov din, doseženi dohodek pa 482,9 milijona din; obresti za kredite so se znižale in so v dohodku udeležene s 6,3 odstotka, prispevki SIS so se povečali za 84 odstotkov, davki družbenopolitičnim skupnostim pa za 224 odstotkov. Pomembno je znižanje izgube od 44,7 na 1,2 milijona din, pa še ta izhaja predvsem iz kmetijske dejavnosti in je sezonskega značaja. Opaziti je tudi, da rast produktivnosti ne sledi enakomerno rasti osebnih dohodkov, kar je treba do konca leta prilagoditi.

Podatki kažejo, da smo v primer-

javi iz istim obdobjem lani gospodarili sorazmerno dobro, čeprav je uspeh napihnilo tudi prištete obračuna lanskih 15 dni gospodarjenja in druge spremembe v obračunu, ki jih v prvem polletju lani ni bilo, ter rast cen.

Po končanem poročilu tovariša Čandka je tovariš Marjan Gradišar, predsednik koordinacijskega odbora osnovnih organizacij sindikata, povedal, da so analizo polletnega obračuna obravnavali tudi izvršilni organi družbenopolitičnih organizacij. Ugotovili so, da je potrebno aktivirati komisijo za izvajanje politike gospodarske stabilizacije, ki se mora sestati, sprejeti sklepe in jih posredovati vsem TOZD in DO. Ne glede na to, da je gospodarjenje sicer boljše od lanskoletnega, pa ne dosega mo postavljenega indeksa porasta prometa 125. Razen tega je v letošnjem letu premalo pozornosti posvečene vprašanju zalog, ki spet naraščajo. Tudi zato je ostanek dohodka manjši kot bi lahko bil.

V zvezi z 2. točko dnevnega reda sta bila sprejeta

SKLEP št. 35

Sprejme se analiza polletnega obračuna TOZD in DO oziroma SOZD Mercator za prvo polletje 1977 v besedilu kot je predloženo.

SKLEP št. 36

Čimprej se mora sestati komisija za izvajanje politike gospodarske stabilizacije ter sprejeti ukrepe oziroma program svojega dela in ga posredovati vsem TOZD in DO.

Določitev predloga statuta SOZD Mercator n. sub. o. in samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornosti delavcev Delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO, združenih v SOZD Mercator n. sub. o.

Delegati delavskega sveta so se potem dogovorili, da bodo tretjo in četrto točko dnevnega reda obravnavali skupaj. Za obe je poročilo podal predsednik izvršilnega odbora delavskega sveta tovariš Lojze Briški.

Z referendumom 29. marca 1977 je bil sprejet samoupravni sporazum o združitvi v SOZD in po zakonu o združenem delu je treba v šestih mesecih od sklenitve tega sporazuma sprejeti statut SOZD, katerega vsebine pa sam zakon izrecno ne določa.

Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornosti Delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO, združenih v SOZD Mercator n. sub. o., ureja medsebojna ra-

zmerja glede pogojev svobodne menjave dela in ustvarjanja dohodka, pa tudi druga medsebojna razmerja pri uresničevanju skupnih ciljev in interesov delavcev Delovne skupnosti in uporabnikov njihovih storitev.

Osnutka obeh aktov je pripravila posebna komisija delavskega sveta in ju posredovala v poprejšnjo javno obravnavo v skladu z zakonom o združenem delu in v skladu z navodili in rokovnikom, ki sta bila objavljena v glasilu Mercator.

Poprejšnja javna obravnavo je trajala do 26. 8. 1977 in v njej so posredovali predloge za dopolnitve in spremembe obeh aktov tovarišica Vera Aljančič (na podlagi razgovorov na registrskem sodišču), tovariš Vukadin Nedeljković ter delovne organizacije MERCATOR-PANONIJA, MERCATOR-AGROKOMBINAT, MERCATOR-STP HRASTNIK, MERCATOR-SLOVENIJA SADJE, MERCATOR-EMBA in TOZD Investa ter Grosist. Izvršilni odbor delavskega sveta je 1. septembra 1977 obravnaval predloge za spremembe in dopolnitve posameznih členov ter določil osnutek predloga statuta in osnutek predloga samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih Delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO, združenih v SOZD Mercator n. sub. o.

Tovariš Briški je posebej poročal tudi o predlogih za spremembe in dopolnitve, ki jih izvršilni odbor ni sprejel.

Zakon o združenem delu določa, da delavci o statutu odločajo z referendumom, ne določa pa načina sprejemanja samoupravnega sporazuma, vendar iz njegove vsebine nedvoumno izhaja, da se sprejema z osebnim izjavljanjem, ker vsebuje elemente neodtujljivih pravic delavcev.

Po poročilu, h kateremu ni bilo pripomb, sta bila soglasno sprejeta

SKLEP št. 37

Določa se predlog statuta SOZD Mercator n. sub. o. v besedilu, kot je bilo predloženo.

SKLEP št. 38

Določa se predlog samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah,

obveznostih in odgovornostih Delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO, združenih v SOZD Mercator n. sub. o., v besedilu, kot je bilo predloženo.

Razpis referenduma za sprejem statuta SOZD Mercator n. sub. o. in imenovanje komisije za izvedbo referenduma

Predsednica delavskega sveta je razložila, da referendum za sprejem aktov SOZD razpiše delavski svet SOZD v skladu z zakonom, za izvedbo referenduma pa skrbi komisija, ki jo imenuje delavski svet SOZD. Njena naloga je, da na podlagi poročil komisij v TOZD in DO ugotovi rezultate glasovanja in da objavi izid referenduma.

V zvezi s tem sta bila sprejeta

SKLEP št. 39

Razpiše se referendum za sprejem statuta SOZD Mercator n. sub. o. in samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih Delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO, združenih v SOZD Mercator n. sub. o. dne 23. septembra 1977 v vseh TOZD in DO združenih v SOZD Mercator in 25. septembra 1977 za kmete-kooperante.

SKLEP št. 40

Imenuje se komisija za izvedbo referenduma za sprejem statuta SOZD Mercator n. sub. o. in samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih Delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO, združenih v SOZD Mercator n. sub. o. v sestavi

- Vasja Butina
- Ivan Majerle
- Edvard Gabrovšek
- Jelka Švabič
- Slavka Damjanovič
- Jožica Plut.

Delitev skupnega dohodka na podlagi združevanja sredstev in sprejem jamstva za najem kredita za dokončanje hotela v Krškem

6. točka dnevnega reda je bila pravzaprav prva, ki je delegate nekoliko bolj razvnela. Uvodoma je tovariš Izidor Rejc, v. d. direktorja finančnega sektorja, poročal, da sa-

moupravni sporazum o združitvi v SOZD vsebuje posebno poglavje o združevanju sredstev, določila o tem in o urejanju medsebojnih odnosov pri ustvarjanju skupnega dohodka pa vsebuje tudi zakon o združenem delu.

Združevanje sredstev v SOZD Mercator in na tej podlagi urejeni medsebojni odnosi bodo temelj intenzivnega investiranja, s katerim se je pričelo po nekajletnem premoru. Taki politiki se prilagajajo tudi poslovne banke, ki dajejo ugodnejše kreditne pogoje za investicije iz združenih sredstev za kredite do višine vloženih združenih sredstev.

Tovariš Rejc je nadalje razložil sistem vlaganja in investiranja sredstev pri SOZD Mercator. Povedal je tudi, da je finančni sektor že pripravil in objavil v razpravo osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju v interno banko ter samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za izvajanje programa razvoja SOZD Mercator n. sub. o. in ustvarjanja skupnega dohodka, ki bo šel v razpravo te dni. Glede na to, da se večje število investicij pripravlja, je treba tudi čimprej sklicati delegate interne banke zaradi razdelitve združenih sredstev.

Tovarišica Vera Aljančič je nato podala poročilo o predlogu za sprejem jamstva za najem kredita za dokončanje hotela v Krškem pri Ljubljanski banki Krško v višini 24.030.000 din, ki so ga delegati dobili obrazloženega v gradivu za zasedanje.

V razpravi je tovariš Ciril Žakelj opozoril, da bi delegati morali — če obravnavajo sprejem jamstva za kredit — dobiti in vpogled rentabilni izračun za investicijo, za katero se najema kredit ter izračun možnosti odplačila investicije; poudaril je, da brez tega sam ne more glasovati, saj je rentabilni izračun osnova vsake investicije in podlaga za odločitev v zvezi z njo.

Zato sta direktor TOZD Sremič in v. d. direktorja razvojno-planškega sektorja posredovala nekatere podatke v zvezi z gradnjo hotela.

TOZD Sremič je pričel v prvi fazi z gradnjo samskega doma, v času gradnje pa je prišlo do spremembe namembnosti in zaradi tega do novih stroškov 24.030.000 din. Pri tem gre za razširitev površine in odkup 46 ležišč, ki bi jih sicer imela v samskem domu nuklearna elektrarna Krško. Ekonomski izračuni kažejo, da bo investicija rentabilna in da ni bojazni, da se anuitete ne bi mogle odplačevati, že sedaj pa je nuklearni elektrarni in zunanjim sodelavcem za 2 leti vnaprej razprodana polovica kapacitet.

Nekaj finančnih podatkov za TOZD Sremič je nato podal tovariš Jože Čandek. TOZD Sremič je prikazala najboljše rezultate poslovanja od vseh gostinskih in turističnih TOZD in je edina od njih, ki je obračunala povišano amortizacijo.

Predvideni rezultati poslovanja novega objekta so:

— celotni dohodek	24,169.000
— amortizacija	2,772.000

— pogodbene obveznosti	2,000.000
— ostanek za poslovni sklad	1,086.000

Obveznosti v letu 1978 so za prvi kredit 2,313.284 din, za dodatni kredit pa 2,779.314 din, kar pomeni, da bo novi objekt posloval uspešno.

Tovariš Miran Goslar je ob zaključku razprave pojasnil, da želijo imeti banke, ki kreditirajo posamezne naložbe — predvsem pri velikih investicijah — odnos s celo organizacijo, ne le s posameznimi TOZD ali DO. Glede same obravnavane investicije je menil, da je iz finančnih podatkov razvidno, da posebnih rizikov pri tem ni, zavedati pa se je treba, da se pri vsaki večji investiciji v začetku kažejo težave. Če bo do njih prišlo tudi tu, se bo skušalo predvsem najprej dobeči omilitev kreditnih pogojev, kar je bilo poudarjeno v razgovorih z banko. V kolikor pa bi kljub temu prišlo do obveznosti plačila garancije, pa je predvideno, da se za to uporabijo združena sredstva, ne pa dodatne finančne obremenitve TOZD oziroma DO.

Po končani razpravi so bili sprejeti

SKLEP št. 41

Srednjeročni plan razvoja SOZD Mercator za obdobje 1976—1980 se dopolni za investicijo hotela B kategorije v Krškem na področju investicij.

SKLEP št. 42

TOZD v sestavi DO in DO, ki v svoji sestavi nimajo TOZD, združene v SOZD Mercator n. sub. o., soglasno potrjujejo, da bodo plačale iz združenih sredstev, v sorazmerju deleža vsake TOZD v združenih sredstvih na dan plačila obveznosti iz danega jamstva, vse zapadle obveznosti iz odobrenega kredita v višini 24.030.000 din, ki ga je odobrila Turist hotelu Sremič Krško Ljubljanska banka Krško, po pogodbi št. 84-77 z dne 4. 8. 1977, v kolikor prejemnik kredita zapadlih obveznosti ne bi mogel pravočasno sam plačati.

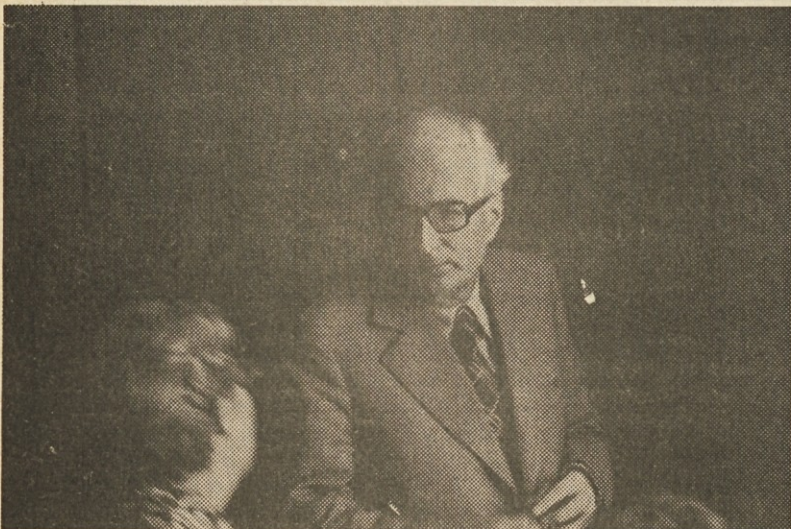
SKLEP št. 43

V kolikor pride do plačila obveznosti iz jamstva za poravnavo kredita iz 2. sklepa te točke, se smatra to plačilo obveznosti iz kredita kot združena sredstva po 25. členu samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator. Najemnik kredita Turist hotel Sremič Krško pa je dolžan z jamčevalci — plačniki obveznosti — skleniti ustrezen samoupravni sporazum o udeležbi na skupaj ustvarjenem dohodku v skladu z določili 26. člena že citiranega sporazuma.

SKLEP št. 44

V bodoče je treba v takih primerih v gradivu za zasedanje obvezno posredovati tudi izračune oziroma rentabilne račune.

Poročilo o pristopu k spremembam in dopolnitvam samoupravnih

aktov, ki se nanašajo na Tovarno sladkorja v Ormožu v ustanavljanju in Poslovno skupnost za sladkor Slovenije

Poročilo je podal tovariš Rudi Zavrl.

V razpravi je tovarišica Draga Vaupotič, pomočnik direktorja finančnega sektorja, poročala, da je istega dne v Ljubljanski banki sestanek, na katerem bodo poleg druge problematike obravnavali tudi vprašanje sovlagateljskega deleža Mercatorja in virov, ki bi prišli v poštev za zagotovitev sredstev za sovlaganje (sredstva poslovnega sklada, sredstva pridobljena s prodajo obveznic, kredit poslovne banke). Predlagala je, naj bi se na tem sestanku zastopalo stališče, da se teh sredstev ne more zagotoviti iz poslovnega sklada, prav tako tudi ne iz kredita, temveč naj kredit direktno prevzame investitor, s čemer so se delegati delavskega sveta strinjali. Nato so bili sprejeti:

SKLEP št. 45

Kot podpisniki

— akta o ustanovitvi delovne organizacije v ustanavljanju Tovarne sladkorja v Ormožu v ustanavljanju — samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih ustanoviteljev Tovarne sladkorja v Ormožu v ustanavljanju in

— samoupravnega sporazuma o združevanju v Poslovno skupnost za sladkor Slovenije

nastopajo vsaka TOZD oziroma DO kot ustanoviteljica samostojno in ne SOZD Mercator n. sub. o. kot celota.

SKLEP št. 46

Kot osnova za izračun deleža sredstev, ki so ga dolžne zagotoviti TOZD oziroma DO Mercator, ustanoviteljice, naj se upošteva količina sladkorja 5.000 ton in na podlagi te količine izračunan znesek 23,5 milijonov dinarjev oziroma 17 odstotkov celotnega zneska, ki so ga po samoupravnih aktih dolžni zagotoviti veliki ocljemalci sladkorja.

SKLEP št. 47

Sprejme se predlog sprememb in dopolnitev samoupravnih aktov, v katerih se za nosilca investicije do-

loča delovna organizacija Slovin, Ljubljana.

SKLEP št. 48

Ne sprejme se predloga sprememb in dopolnitev, kjer se obseg subsidiarne odgovornosti, ki je bila doslej omejena do višine deleža, ki izhaja iz porazdelitve idealnih deležev na sladkornem dinarju, razširi na vse prekoračitve, ki bodo ob izgradnji tovarne sladkorja nastale.

SKLEP št. 49

TOZD oziroma DO — ustanoviteljice pooblaščajo tovariša Konrada Šintlerja, direktorja TOZD Grosist, n. sub. o., Ljubljana, da podpiše v 3. sklepu te točke navedene spremembe in dopolnitve samoupravnih aktov in da zastopa ustanoviteljice pri vseh nadaljnjih dejanjih, ki bodo nastala iz razmerij med TOZD oziroma DO — ustanoviteljicami in Tovarno sladkorja v Ormožu v ustanavljanju in Poslovno skupnostjo za sladkor Slovenije. Zaradi uresničevanja danih pooblastil, zastopnik po potrebi sklicuje predstavnike TOZD oziroma delovnih organizacij-ustanoviteljic.

SKLEP št. 50

Delavski svet TOZD Mercator n. sub. o. koordinira poslovno politiko do Tovarne sladkorja v Ormožu v ustanavljanju in Poslovne skupnosti za sladkor Slovenije.

Razpis individualnega poslovnega organa

Delegati delavskega sveta so na 1. zasedanju 5. maja 1977 imenovali v. d. generalnega direktorja, namestnika generalnega direktorja ter direktorje sektorjev.

Tov. Vasja Butina, vodja centra za obveščanje, je poročal, da mora biti razpis individualnega poslovnega organa objavljen najkasneje 30 dni pred potekom časa, za katerega je bil imenovan vršilec dolžnosti in ker so pogoji, ki jih mora izpolnjevati delavec na tem delovnem mestu, določeni v samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD, ni zadržka, da se to delovno mesto ne bi razpisalo, v zvezi z njim pa tudi delovno mesto namestnika generalnega direktorja.

Tov. Marjan Gradišar, predsednik koordinacijskega odbora OOS, je poročal, da so razpis individualnega poslovnega organa in namestnika generalnega direktorja ter priprave nanj obravnavali tudi izvršilni organi družbenopolitičnih organizacij in imenovali na svoji seji 9. 9. 1977 tri člane razpisne komisije: Ljudmilo Andolšek, Ivana Brečka in Draga Pok, ter evidentirali Nika Radeja, Janeza Selana in Alenko Srdič kot možne kandidate za tri člane razpisne komisije, ki jih imenuje delavski svet. V zvezi s tem so bili sprejeti

SKLEP št. 51

Razpiše se individualni poslovni organ — generalni direktor in namestnik generalnega direktorja SOZD Mercator n. sub. o., v skladu z zakonom in samoupravnim sporazumom o združitvi v SOZD Mercator n. sub. o.

SKLEP št. 52

V razpisno komisijo za imenovanje individualnega poslovnega organa — generalnega direktorja in namestnika generalnega direktorja — se imenuje naslednje člane:

— Niko Radej

— Janez Selan

— Alenka Srdič.

Po tri člane imenujejo v komisijo družbenopolitične organizacije SOZD in družbenopolitična skupnost, v kateri je sedež SOZD.

SKLEP št. 53

Prvo sejo razpisne komisije sklicuje predsednica delavskega sveta SOZD, ko bodo imenovani vsi člani razpisne komisije.

Izdajateljski svet

Delavski svet SOZD je na 2. zasedanju sprejel sklep o ureditvi izdajateljskih razmerij med TOZD in DO, združenimi v SOZD Mercator, in glasilom delovnega kolektiva Mercator, temeljno vsebinsko zasnovo glasila ter pravilnik o urejanju in izdajanju glasila, kar je bilo vse objavljeno v posebni izdaji glasila Mercator, 1. avgusta 1977. Sprejel pa je tudi sklep, da morajo delavski sveti delovnih organizacij izvoliti svoje delegate v izdajateljski svet glasila Mercator do 15. 7. 1977 ter posredovati podatke centru za obveščanje.

Izdajateljski svet je družbeni organ upravljanja glasila Mercator, ki ga sestavljajo po en delegat iz vsake DO, združene v SOZD in delovne skupnosti SOZD, po en predstavnik sveta ZK, koordinacijskega odbora osnovne organizacije sindikata, koordinacijske konference mladih delavcev ter trije delegati iz centra za obveščanje in izmed rednih zunanjih sodelavcev glasila. Sestavo izdajateljskega sveta s sklepom ugotovi delavski svet SOZD.

S tem v zvezi je bil sprejet

SKLEP št. 54

Delavski svet SOZD ugotavlja, da izdajateljski svet glasila Mercator sestavljajo naslednji delegati:

1. RENAR Jože, MERCATOR — ROŽNIK, Ljubljana

2. BREČKO Ivan, MERCATOR — VELEPRESKRBA, Ljubljana

3. DOLINAR Dušan, MERCATOR — HOTELI GOSTINSTVO, Ljubljana

4. PIRC Alojz, MERCATOR — AGROKOMBINAT KRŠKO, Krško

5. TOMAŽIČ Zlatko, MERCATOR — KK SEVNICA, Sevnica

6. ŠKUFCA Tomaž, MERCATOR — SLOVENIJA SADJE, Ljubljana

7. SVETLIČIČ Nada, MERCATOR — GOSTINSKO PODJETJE IDRIJA

8. GROS Uroš, MERCATOR — EMBA, Ljubljana

9. LENARDIČ Vasja, MERCATOR — CONTAL, Ljubljana

10. LOVREC Ferdo, MERCATOR — PANONIJA, Ptuj

11. KOKALJ Dušan, MERCATOR — RUDAR, Idrija

12. MEJAŠ Jožica, MERCATOR — SADJE ZELENJAVA, Ljubljana

13. GRAJ Stanislav, MERCATOR — UNIVERZAL, Lendava

14. NOVAK Lado, MERCATOR — SLOGA, Gornja Radgona

15. ČAVNIČAR Marta, MERCATOR — ZARJA, Ormož

16. MALUS Anton, MERCATOR — PRESKRBA, Krško

17. GOLUBIČ Stanko, MERCATOR — POTROŠNIK, Lenart v Slovenskih goricah

18. JELENKO Drago, MERCATOR — STP HRASTNIK, Hrastnik

19. BREČKO Ivan, koordinacijski odbor OSS

20. ANDOLŠEK Ljudmila, svet ZK

21. REPŠE Jože

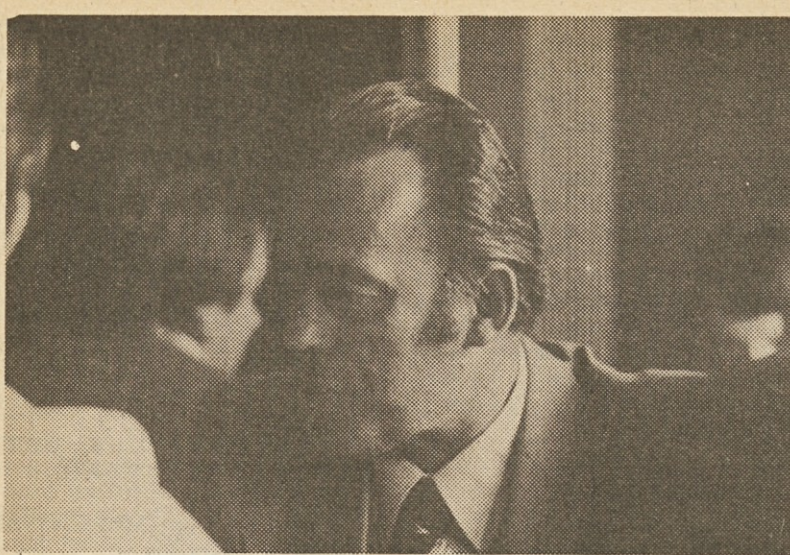
22. RIHTAR Nada.

NK Mercator — le začasna rešitev

Nedvomno je bila 10. točka dnevnega reda tista, ki je prisotne najbolj razvnela. V razpravi je tovariš Vučadin Nedeljković, predsednik NK poudaril, da je tokratna razprava v bistvu nadaljevanje razprave s prejšnjega zasedanja — le da ima klub sedaj nov status in je z vidika financiranja prepuščen sam sebi. Predlog za ureditev nadaljnjih odnosov in financiranje ne izhaja iz funkcije tekmovalnega moštva, ampak iz funkcije delovanja kluba z mladino in kadeti: kot tak klub združuje prek 100 članov. Poudariti je treba tudi družbeni pomen delovanja kluba in reklamni pomen za SOZD, zato je tovariš Nedeljković izrazil prepričanje, da so v TOZD in DO obravnavali problem iz tega širšega vidika, ne le z vidika sredstev, ki bi jih bilo treba prispevati.

Večina v razpravi sodelujočih delegatov je poročala, da se delavci v TOZD in DO strinjajo z nadaljnjim sodelovanjem z nogometnim klubom in tudi z njegovim financiranjem, vendar pa so nekateri smatrali predlagani ključ financiranja, ki je temeljil na številu zaposlenih, za neustrezen; predlagali so, naj bi

ključ temeljil na dohodku ali na ostanku dohodka. Delegat MERCATOR — VELEPRESKRBA, TOZD Standard je predlagal, naj za financiranje tekmovalnega moštva ostane ključ število zaposlenih, za financiranje rekreacijske dejavnosti pa bi po njegovem morale biti bolj obremenjene TOZD in DO z ljubljanskega območja.

Nato so delegati glasovali o predlogu sklepov iz gradiva, ki pa niso dobili potrebne večine glasov. Predsednica delavskega sveta je ugotovila, da rezultat glasovanja ni v skladu

s soglasno izraženim mnenjem, da je potrebno nadaljevati sodelovanje med NK in SOZD Mercator, zato je prosila za dodatno razpravo in predloge. Z javnim glasovanjem sta bila nato sprejeta

SKLEP št. 55

Sodelovanje med nogometnim klubom Mercator se nadaljuje tudi v bodoče.

SKLEP št. 56

Nogometnemu klubu Mercator se odobri polovica predlaganih sred-

stev, to je 175.000,00 din, za kritje dejavnosti kluba v tekmovalni sezoni 1977—78.

Delež posamezne TOZD oziroma DO se izračuna na podlagi števila zaposlenih v TOZD oziroma v DO in znaša:

TOZD oziroma DO	Znesek
TOZD Dolomiti	12.372,50
TOZD Golovec	11.882,50
TOZD Grmada	10.902,50
TOZD Metlika	1.750,00
TOZD Gradišče	1.400,00
TOZD Preskrba	3.097,50
TOZD Jelka	2.152,50
TOZD Veleblagovnica	
Beograd	6.405,00
TOZD Hladilnica	945,00
TOZD Investa	805,00
TOZD Standard	5.460,00
TOZD TMI	7.770,00
TOZD Trgopromet	4.952,50
TOZD Grosist	10.622,50
MERCATOR — Agrokombinat Krško	7.402,50
TOZD Kavarna Evropa	1.190,00
TOZD Kavarna-bar	
Nebotičnik	612,50
TOZD Ilirija	5.722,50
TOZD Sremič	1.417,50
TOZD Jelka Hrastnik	1.382,50
MERCATOR — KK Sevnica	3.430,00
MERCATOR — Slovenija sadje	6.090,00
TOZD Kavarna Ilirija	280,00

TOZD Hotel Nanos	857,50
TOZD Pod gradom	525,00
TOZD Cibes	1.645,00
TOZD Coni mex	4.427,50
MERCATOR — EMBA	1.995,00
MERCATOR — Panonija	17.430,00
MERCATOR — Rudar	7.180,00
MERCATOR — Sadje zelenjava	8.697,50
MERCATOR — Univerzal	5.950,00
MERCATOR — Sloga	3.552,50
MERCATOR — Preskrba	4.952,50
MERCATOR — Zarja	4.812,50
MERCATOR — Potrošnik	1.977,50
MERCATOR — STP Hrastnik	2.817,50
Skupaj	174.865,00

V skladu z našnjo razpravo pravi razvojno-planski sektor in NK Mercator ustrežnejši ključ za pri-
spevanje nadaljnjih 175.000,00 din ter se o njem odloča na enem prihodnjih zasedanj.

Zneski, ki jih 56. sklep nalaga TOZD in DO, pomenijo torej le akontacijo in nikakor niso dokončni. Upajmo torej, da bo za to odgovornim čimprej uspelo izdelati naju-
strežnejši in za vse najpravičnejši ključ, da bodo pri NK lahko zadihali s polnimi pljuči.

M. Š. in M. M.

15. skupna seja izvršilnih organov družbenopolitičnih organizacij SOZD Mercator

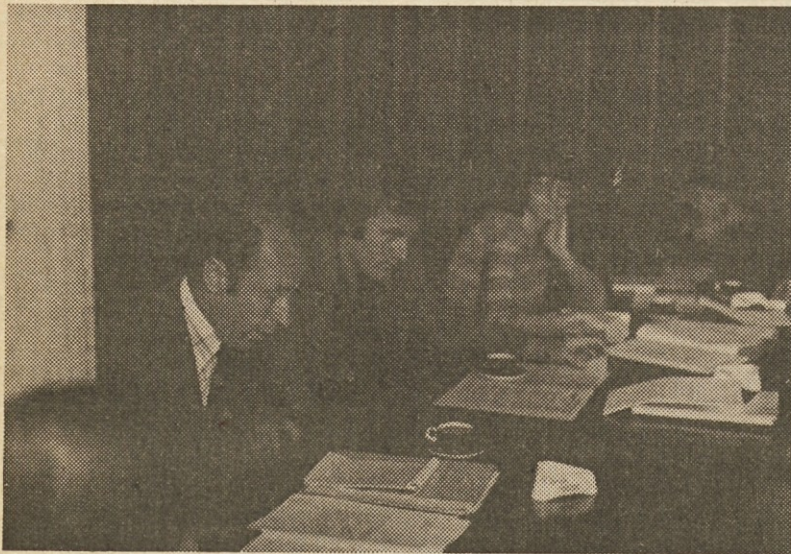
Kljub dobrim rezultatom poslovanja plan ni dosežen

Koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata, sekretariat sveta ZK in predsedstvo koordinacijske konference mladih delavcev SOZD Mercator, so se 9. septembra 1977 sestali na skupni seji. Kljub pomembnosti dnevnega reda se je seje udeležilo relativno majhno število članov. V osrednji točki dnevnega reda »analiza polletnega obračuna poslovanja TOZD in DO oziroma SOZD Mercator« so uvodoma

poslušali poročilo v.d. direktorja razvojno planskega sektorja, tovariša Jožeta Čandka. Pri oceni finančnih rezultatov za leto 1977 je opozoril predvsem na sprejete sistemske ukrepe, ki prinašajo spremembe v prikazovanju dohodka in v načinu prikazovanja poslovnih rezultatov in ki so bistveno posegli v poslovanje TOZD in DO. Ugotavljanje poslovnega rezultata je prirejeno za-
konu o združenem delu in je na novo

uveden oziroma opredeljen pojem skupnega dohodka in čistega dohodka. Pri nekaterih organizacijah niso podatki primerljivi tudi zaradi

njihove reorganizacije (TOZD Dolomiti, Golovec, Grmada) in statustnih sprememb (Mercator — Slovenija sadje).

Uvodno poročilo je podal v. d. direktorja razvojno planskega sektorja Jože Čandek.

Skupno sejo je vodil tovariš Marjan Gradišar, predsednik koordinacijskega odbora osnovnih organizacij sindikata.

Tov. Čandek je svoje poročilo zaključil z ugotovitvijo, da smo v primeri z istim lanskoletnim obdobjem gospodarili sorazmerno dobro, čeprav je uspeh povečalo tudi prištete obračuna lanskih 15 dni gospodarjenja in druge spremembe v obračunu, ki jih v lanskem polletju ni bilo ter rast cen. Bolj objektivno sliko poslovanja bo zato podal periodični obračun za III. tromesečje.

V razpravi so člani izvršilnih organov opozorili na poročilo gene-

ralnega direktorja tovariša Mirana Goslarja na zadnji seji sveta ZK v zvezi z gospodarskimi gibanji ter na sklep, da je treba vse napore usmeriti v doseganje porasta celotnega prihodka, tako da indeks ne bi smel biti manjši od 125 v primerjavi z lanskim letom, česar pa v letošnjem I. polletju nismo dosegli. Za tako stanje je treba poiskati vzroke, ki so lahko v slabljenju kupne moči, v slabem gospodarjenju itd. ter je zato nujno potrebno aktivirati komisijo delavskega sveta SOZD za izvajanje

politike gospodarske stabilizacije. Člani izvršilnih organov družbenopolitičnih organizacij so v nadaljevanju skupne seje obravnavali osnutke predlogov statuta SOZD Mercator in samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih Delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO, združenih v SOZD Mercator; imenovali so iniciativni odbor za ustanovitev mladinske organizacije v SOZD Mercator in člane družbenopolitičnih organizacij v razpisno

komisijo za imenovanje generalnega direktorja in namestnika generalnega direktorja. Na koncu skupne seje so obravnavali prijavo tov. Izidorja Rejca za individualnega poslovnega organa Mercator—Velepreskrba in posredovali delavskemu svetu mnenje, da poleg drugih razpisnih pogojev izpolnjuje tudi merila za družbenopolitične in moralno etične kvalitete za imenovanje.

V. B.

Živahna razprava na delavskem svetu TOZD Preskrba

MERCATOR — ROŽNIK, TOZD Preskrba, Tržič je ena redkih naših organizacij, ki nam poleg zapisnikov redno pošilja tudi vabila in gradiva za sestanke njihovih samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. Že dalj časa smo jim v uredništvu obljubljali, da se bomo udeležili enega izmed njihovih sestankov. Obljubo smo izpolnili 8. septembra, ko sem se udeležil seje njihovega delavskega sveta.

Prostore za sestanke imajo delavci TOZD Preskrba nad bifejem v blagovnici in je kar primeren za delo, v kolikor ni v bifeju prehrupnih gostov. Seja delavskega sveta bi se morala začeti ob 10. uri, vendar so nekateri delegati in vabljeni zamudili, zato je predsednik prišel z delom 25 minut kasneje. Takšna zamuda ni posebnost in je postala nasploh naša stalna razvada. O disciplini oziroma nedisciplini posameznih delegatov bomo še spregovorili, saj je naš namen prikazati delo delavskega sveta TOZD Preskrba v dobrem in slabem, torej tudi kritično, kar nam delegati ne smejo zameriti, še posebej, ker moj prihod ni bil napovedan.

Obsežen dnevni red

Na seji so bili prisotni naslednji delegati: Rudi Žagar, Rozka Zupan, Marija Šterlink, Cvetka Slapar, Štefka Lakner, Zlata Rozman, Marinka Golmajer, Milan Perko, Franc Štular, Vesna Štefe in Silvo Purgar. Svojo odsotnost sta opravičili Anica Papler in Jožica Dobrin, neopravičeno pa sta bili odsotni Jožefa Meglič in Fani Zupan. Poleg delegatov so seji prisostvovali še: direktor Jože Mokorel, vodja komercialne službe Marjan Gradišar, računovodja Vida Mejač, vodja splošne službe Marija Fajfar, delegat TOZD Preskrba v delavskem svetu SOZD Anton Frantar, predsednik OOS Rudi Plevač, sekretar OOZK Miro Meglič, predsednik OOZSMS Jože Hribar in vodja centra za obveščanje SOZD Vasja Butina.

Na predlog predsednika delavskega sveta tovariša Rudija Žagarja je bil sprejet naslednji dopolnjen dnevni red:

1. Pregled izvrševanja sklepov in potrditvev zapisnika 4. zasedanja z dne 21. julija 1977

2. Gradivo za 3. zasedanje delavskega sveta SOZD

3. Določitev predloga statuta TOZD

4. Določitev predloga samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev TOZD

5. Obravnava predloga statuta SOZD

6. Obravnava predloga statuta MERCATOR — ROŽNIK

7. Obravnava predloga samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev Delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO, združenih v SOZD Mercator

8. Obravnava predloga samoupravnega sporazuma o združitvi v Mercator Interno banko Ljubljana

9. Razpis referendumov in določitev komisije za izvedbo referendumov

10. a) Sprejem poslovnika o delu delavskega sveta, izvršilnega odbora ter stalnih ali občasnih strokovnih komisij ali delovnih teles TOZD Preskrba

b) Sprejem pravilnika o knjigovodstvu

c) Sprejem pravilnika o kalu, lomu, razpisu in kraji blaga v prodajalnah

11. Pristop k spremembam in dopolnitvam samoupravnih aktov, ki se nanašajo na Tovarno sladkorja v Ormožu v ustanavljanju

12. Samoupravna interesna skupnost SRS za ekonomske odnose s tujino — pristop

13. Predlog za spremembo limita oziroma stopenj samoupravnega sporazuma za delitev OD

14. Rezultati inventur

15. Nabava osnovnih sredstev

16. Razno

Točke dnevnega reda so značilne in so bile v tem času podobne na vseh sestankih delavskih svetov, saj je bil to čas poprejšnje obravnave samoupravnih splošnih aktov, SOZD, DO in TOZD, razpisov referendumov in priprav na 3. zasedanje delavskega sveta SOZD.

Dobra evidenca nad izvrševanjem sklepov

O izvrševanju sklepov je poročal kar sam predsednik tovariš Rudi Žagar, ki je opozoril na nekatere sklepe, ki še niso izvršeni. Na ta

način vodijo v TOZD evidenco izvajanja sklepov, kar od seje do seje in lahko sproti ukrepajo v primeru neizvrševanja sklepov. Na zapisnik, ki je dobro sestavljen, delegati niso imeli pripomb in so ga skupaj s poročilom o izvrševanju sklepov sprejeli.

V razpravi o gradivu za 3. zasedanje delavskega sveta SOZD so delegati opozorili, da je v temeljnih oziroma delovnih organizacijah še vedno premalo časa za obravnavo predlaganih odločitev. Pohvalno so se izrazili o objavljanju gradiva v glasilu Mercator, saj se na ta način lahko vsi seznanijo z gradivom. Potrebno pa je zagotoviti, da se glasilo razdeli v poslovalnice pravočasno.

Razprava o samoupravnem sporazumu o združevanju dela

Osnutke samoupravnih splošnih aktov je obrazložil direktor tovariš Jože Mokorel. V TOZD Preskrba so izvedeli poprejšnjo obravnavo preko zborov delavcev v paviljonu NOB, in bistvenih pripomb na osnutke ni bilo. Živahna razprava je stekla ob obravnavi osnutka samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev TOZD Preskrba glede delavcev v posebnimi pooblastili in odgovornostmi, pravice do rednega dopusta in strokovnega usposabljanja ter izobraževanja delavcev. Ističasno z obravnavo osnutka samoupravnega sporazuma o združitvi v Mercator Interno banko je tekla razprava tudi o reorganizaciji Ljubljanske banke, podružnica Kranj.

Po obravnavi osnutkov aktov so delegati sprejeli sklep o razpisu referendumov in v komisijo za izvedbo referendumov imenovali naslednje delavce: Ano Dolžan (predsednik), Vido Jenko, Sonjo Žegarac, Majdo Grdič, Ančko Treven in Jelko Fister.

Prekoračitev v izplačilu OD

Posebno zanimiva in »burna« je bila 13. točka dnevnega reda glede predloga za spremembo limita oziroma stopnje v samoupravnem sporazumu za delitev OD. Do tega ukrepa je moralo priti zaradi prekoračitve izplačil OD po sporazumu panoge v I. polletju. Do konca leta je potrebno izravnati izplačila OD s panožnim sporazumom in so zato

potrebni določeni popravki limita. Na posebnem sestanku družbenopolitičnih organizacij, predsednikov organov samoupravljanja in vodstva TOZD so nastalo situacijo obravnavali in pripravili predlog, da se limit oziroma stopnja delitve po ustvarjenem prometu zniža na 140, s tem, da so dopusti vključeni v to kvoto. Nekateri delegati so pri tem postavili vprašanje pravilnosti plana prometa za posamezne poslovalnice, zato so se dogovorili, da bodo pri izplačilu OD za mesec september preverili tudi planiran odstotek od prometa v poslovalnicah, ki najbolj odstopajo.

Skrb za dobro poslovanje

Tudi razprava ob obravnavi inventurnih rezultatov me je prepričala, da v TOZD Preskrba skrbno gospodarijo, saj so zelo podrobno razčlenili vsa odstopanja — kakor navzgor, tako navzdol. Veliko je bilo govora o delu inventurnih komisij, o natančnosti in pravilnosti inventur, vendar je na koncu prevladalo prepričanje, da komisije delajo odgovorno in ne gre dvomiti v njihovo delo. Na pozornost do poslovanja kažejo tudi disciplinski ukrepi za inventurne manjke oziroma nepravilno poslovanje.

Delegatski odnosi se vztrajno izboljšujejo

Seja je bila dolga in naporna, saj je trajala do 13.30, vendar to ne opravičuje nekaterih delegatov in vabljenih, ki jih je moral predsednik večkrat opozoriti, naj ne motijo seje. Ko smo se po končani seji pogovarjali s predsednikom tovarišem Rudijem Žagarjem, predsedniki družbenopolitičnih organizacij in direktorjem tovarišem Jožetom Mokorelom, smo skupaj ugotovili, da večina delegatov resno in odgovorno opravlja svojo dolžnost in da se delegatski odnosi vztrajno izboljšujejo. Pojavljajo pa se nekateri problemi, predvsem pri pripravi in razmnoževanju gradiva, poprejšnji obravnavi v samoupravnih delovnih skupinah in v sami pripravljenosti delegatov na seje.

In kakšno je moje mnenje? 5. seja delavskega sveta TOZD Preskrba je kljub nekaterim omenjenim pomanjkljivostim lahko za vzgled marsikateri TOZD oziroma DO. V. B.

Učvrstitev medsebojnih poslovnih odnosov

V sredo, 7. septembra, je v prostorih hotela Ilirija v Ljubljani 85 proizvodnih organizacij združenega dela oziroma njihovih predstavnikov podpisalo **samoupravni sporazum o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev med proizvodnimi organizacijami združenega dela in trgovskimi organizacijami združenega dela SOZD Mercator**. Večina podpisnikov so slovenski proizvajalci, 25 pa jih je iz drugih republik. Naj med bolj znanimi omenim Koestlin, Agrokoko, Gavrilovič, Carnex, Zvečevo, Saponio, Jugoplastiko, Plivo in Podravko.

Od 108 povabljenih proizvodnih organizacij združenega dela se jih je povabilu za podpis samoupravnega sporazuma odzvalo nekaj manj kot 80 odstotkov, vse ostale pa bodo storile še naknadno.

Samoupravni sporazum o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev proizvodnih in trgovskih organizacij, ki je vzporedno pisan v slovensčini in srbohrvaščini, v svojih točkah določa subjekte sporazuma, cilje in metode so-

delovanja, začrtuje planiranje in skupni proizvodno-prodajni plan, opredeljuje določanje skupne maloprodajne cene in normativne reprodukcijske cene, pa tudi rizike iz skupnega poslovanja, načrtuje skupni prihodek in dohodek iz skupnega poslovanja, definira evidenco skupnega poslovanja in uspehov celotnega poslovanja podpisnic sporazuma, sodelovanja s potrošniki, skupne organe, reševanje medsebojnih sporov, pogoje za pristop in izstop iz samoupravnega sporazuma ter spremembe samoupravnega sporazuma.

Več mesecev študija in dogovaranja je bilo potrebnih, da je bil ta akt izdelan. Seveda pa je lažje sporazum izdelati in podpisati, kot pa ga v praksi izvajati. Vsi podpisniki so zato nase prevzeli veliko odgovornost. S tem v zvezi je tovariš Vukadin Nedeljković, v.d. namestnika generalnega direktorja SOZD Mercator, dejal:

»Naša moč je v tem, da smo prav mi izvajalci določil zakona o združenem delu, graditelji ekonomskih odnosov, ki so temelj in gibalno zdru-

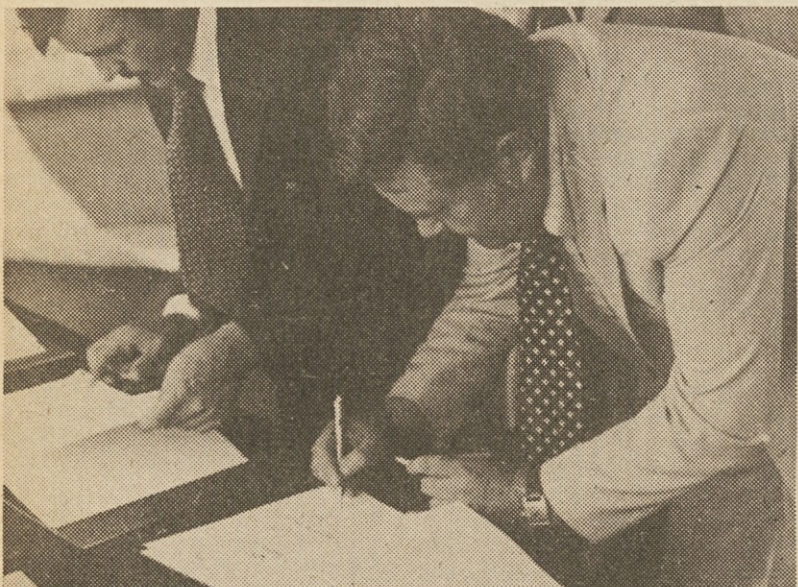
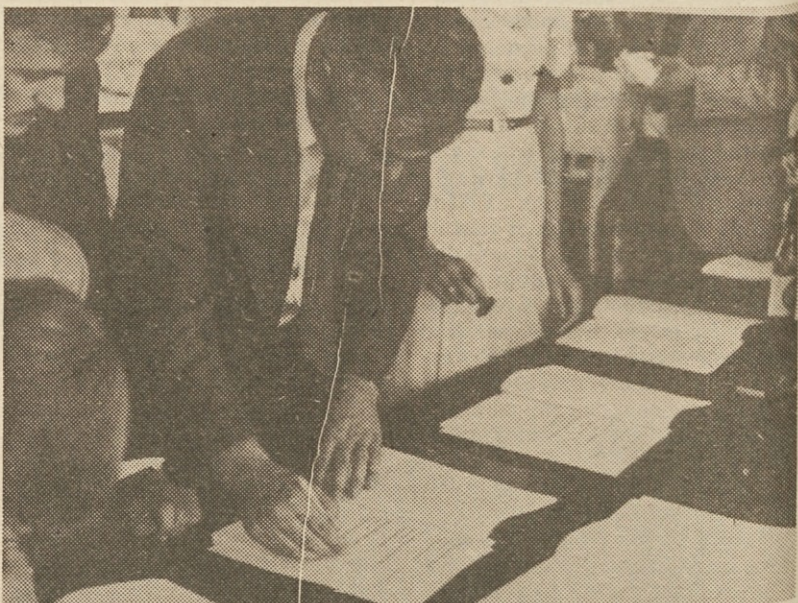
ženega dela, hkrati pa zgodovinska razvojna faza samoupravnih socialističnih odnosov v naši družbi. Ravno to dejstvo nam narekuje, da temeljito spoznamo naš sporazum in ga v praksi sproti dograjujemo, izboljšu-

jemo in širimo na čim večje število TOZD oziroma enovitih delovnih organizacij — podpisnic.

Delavci v nobeni TOZD niso samo po eni liniji povezani pri proizvodnji skupnega izdelka z delavci

V svojem govoru je tovariš Vukadin Nedeljković opozoril na posamezne točke sporazuma.

Tovariš Matko Vuković podpisuje sporazum kot predstavnik kemijskega kombinata Saponia iz Osijeka.

V razpravi je sodeloval tudi tovariš Jernej Berlot, šef predstavništva Jugoplastike.

drugih organizacij. Poznamo več oblik združevanja dela in sredstev zaradi skupnega ustvarjanja dohodka. Pri našem sporazumu gre konkretno za povezovanje proizvodnih in trgovskih organizacij, ki združujejo delo pri izdelavi in prodaji

skupnega proizvoda.«

V nadaljevanju svojega govora, ki ga je tovariš Nedeljko imel pred podpisom sporazuma, je razčlenil posamezne točke sporazuma in se dotaknil nekaterih njegovih najpomembnejših členov. Ob koncu go-

vora je dejal: »Smo šele na začetku velike akcije. Za vse, ki smo danes tukaj, mora biti udarna smer opuščanje odnosov, ki so temeljili na kupoprodajnih pogodbah ter spreminjanje teh odnosov v dohodkovne odnose.«

V razpravi, ki je temu sledila, je tovariš Franc Prvinšek, direktor komercialnega sektorja SOZD

Mercator, povedal nekaj več o tem, kako je sprejemanje tega sporazuma potekalo v samem Mercatorju. Nekateri od prisotnih predstavnikov proizvodnih organizacij združenega dela so razpravljali o določenih aktualnih vprašanih medsebojnega sodelovanja, čemur je sledil podpis samoupravnega sporazuma.

Matjaž MARINČEK

SKLICANI SESTANKI

3. oktobra ob 13. uri: 2. seja komisije za izvedbo referenduma za sprejem statuta SOZD in samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih Delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO, združenih v SOZD Mercator n. sub. o.

V prostorih splošnega sektorja delovne skupnosti SOZD Ljubljana, Aškerčeva 3.

Dnevni red:

1. Ugotovitev rezultatov glasovanja na podlagi poročil komisij za izvedbo referendumov v TOZD in DO
2. Priprava objave izida referendumov

5. oktobra ob 13. uri: Prva seja komisije za razpis individualnega poslovnega organa SOZD — generalnega direktorja in namestnika generalnega direktorja, v prostorih splošnega sektorja Delovne skupnosti SOZD Ljubljana, Aškerčeva 3.

Dnevni red:

1. Konstituiranje komisije
2. Priprava besedila razpisa
3. Razno

6. oktobra ob 8. uri: 1. seja iniciativnega odbora za ustanovitev mladinske organizacije v SOZD Mercator, v prostorih MERCATOR — EMBA, Ljubljana, Slovenčeva ul. 21

Dnevni red:

1. Konstituiranje iniciativnega odbora
2. Priprave na ustanovitev mladinske organizacije

6. oktobra ob 10. uri: Javna razprava o spremembi bančnega sistema v prostorih MERCATOR — EMBA, Ljubljana, Slovenčeva ulica 21.

Dnevni red:

1. Obravnava osnutka samoupravnega sporazuma o združitvi v Mercator Temeljno banko Ljubljana
2. Obravnava osnutka samoupravnega sporazuma o združitvi v Ljubljansko banko — združeno banko

10. oktobra ob 10. uri: 1. seja komisije Delavskega sveta SOZD za izvajanje gospodarske stabilizacije, v prostorih MERCATOR — EMBA, Ljubljana, Slovenčeva 21.

Dnevni red:

1. Sprejem programa dela komisije do konca leta
2. Obravnava poslovanja TOZD in DO oziroma SOZD v prvem polletju
3. Ocena gibanja zalog
4. Ocena gibanja osebnih dohodkov
5. Razno

13. oktobra ob 10. uri: 1. seja izdajateljskega sveta glasila delovnega kolektiva Mercator, v prostorih TOZD Hladilnica, Ljubljana, Mesarska 6.

Dnevni red:

1. Konstituiranje izdajateljskega sveta
2. Imenovanje uredniškega odbora
3. Uresničevanje vsebinske zasnove glasila
4. Povezovanje glasila z bralci in ugotovitev rednih sodelavcev glasila

5. Priprava predloga meril za nagrajevanje sodelavcev in meril za honorarje avtorjem prispevkov

6. Razno

Predvidoma v drugi polovici oktobra: 4. zasedanje delavskega sveta SOZD Mercator.

Osnutek dnevnega reda:

1. Pregled izvrševanja sklepov in potrditev zapisnika 3. zasedanja delavskega sveta SOZD

2. Poročilo o rezultatih referendumov za sprejem statuta SOZD in samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih Delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO, združenih v SOZD Mercator n. sub. o.

3. Razpis delavcev Delovne skupnosti SOZD s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

4. Sprejem sklepa o pripravi letnega plana SOZD za leto 1978

5. Sprejem osnov in meril za delitev sredstev za OD generalnega direktorja in namestnika generalnega direktorja ter delavcev Delovne skupnosti SOZD s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

6. Razpis volitev v odbor samoupravne delavske kontrole SOZD

7. Obravnava poročila komisije za izvajanje gospodarske stabilizacije in potrditev programa dela komisije

8. Imenovanje koordinacijskega odbora SOZD za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito

9. Razno

20. oktobra ob 10. uri: 2. seja komisije Delavskega sveta SOZD Mercator za uresničevanje zakona o združenem delu, v prostorih MERCATOR — VELEPRESKRBA, TOZD Hladilnica, Ljubljana, Mesarska 6.

Dnevni red:

1. Poročilo o izvajanju programa uresničevanja zakona o združenem delu

2. Dopolnitev programa uresničevanja zakona o združenem delu

3. Razno

MARIJA ŠTULAR

Javna razprava o spremembi bančnega sistema

Javna razprava je bila 6. oktobra ob 10. uri v sejni dvorani MERCATOR EMBA. Sodelovali so predstavniki družbenopolitičnih organizacij SOZD Mercator, poslovodni organi TOZD in DO, strokovni delavci s področja finančno računovodskih del TOZD oziroma DO, po en predstavnik Ljubljanske banke — podružnic Centrala, Ljubljana in Nova Gorica ter predstavnik tiska, novinar Dela.

ZAKLJUČKI IN UGOTOVITVE

— Sprejeta je bila informacija o prizadevanjih v SOZD Mercator za ustanovitev Interne banke Mercator. Pripombe na osnutek Samoupravnega sporazuma o združitvi v

Interne banke je potrebno vskladiti z zakonodajo in dopolnjen predlog sporazuma dati v razpravo in sprejem. Delo bo opravila posebna komisija. Rok ustanovitve Interne banke je do konca leta 1977. Tako je treba tudi pospešiti razpravo v TOZD oziroma DO.

— Razpravo o novem bančnem sistemu je potrebno prenesti med delavce v TOZD oziroma DO, kar je odgovornost predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in poslovnih organov.

— Cilji spremembe bančnega sistema na nivoju temeljnih in združenih bank so, da se upravljanje z združenimi sredstvi prenese v upravljanje v gospodarstvu.

— Temeljne banke se bodo or-

ganizirale na regionalnem principu. Podpiramo ustanovitev močne Temeljne banke Ljubljana. V SOZD Mercator so podane vse možnosti, da združimo delo in sredstva s Temeljno banko Ljubljana na ustreznih področjih.

— Vloga združene banke je v realizaciji velikih objektov družbenega pomena. Pomembna je vloga združene banke v odnosih s tujino.

— Delegatski sistem je osnova upravljanja bančnega sistema na vseh nivojih — interne, temeljne in združene banke. Zato je potrebno posvetiti pozornost temu delu, ki zahteva družbeno in strokovno znanje.

— Ker so roki za sprejem samoupravnega sporazuma o združitvi

v temeljno in združeno banko omejeni na letošnje leto in gre razprava h koncu, je potrebno v TOZD oziroma DO pospešiti in s tem omogočiti ustanovitev temeljne in združene banke.

— Zahtevamo podporo Temeljne banke Ljubljana za vlaganje v investicije na principu skupno ustvarjenega dohodka v internih odnosih med TOZD oziroma DO v SOZD Mercator. To pomeni ustrezno stimulacijo realizacij dohodkovnih odnosov na področju investicij znotraj SOZD.

Pričakujemo strokovno podporo Temeljne banke iz Združene banke Ljubljana pri organizaciji in poslovanju Mercator Interne banke.

IZIDOR REJC

Nekaj misli ob osnutku zakona o delovnih razmerjih

667. člen zakona o združenem delu med drugim tudi določa, da najpozneje 31. decembra 1977 neha veljati zvezni zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu. Da ne bi nastala pravna praznina in ker je urejanje pravic, dolžnost in odgovornosti delavcev v medsebojnih razmerjih, v pristojnosti republik, morajo delegati republiške skupščine najkasneje do tega datuma sprejeti zakon, ki bo nadomestil dosedanjšega, ki ureja medsebojna razmerja.

Že od začetka julija je v javni razpravi osnutek zakona o delovnih razmerjih, katerega sestavljali so morali zasledovati predvsem dve stvari: na eni strani naj bi to bil predvsem izraz izvirne republiške zakonodaje na področju delovnih razmerij, na drugi strani pa so morali na določen način in v določenih mejah konkretizirati določila IV. in V. poglavja zakona o združenem delu.

Za zakon naj bi bilo značilno, da originalno (matično) ureja vse od pravic do kaznosti in odgovornosti delavcev in sploh področje družbenoekonomskih odnosov ter tako poleg ustave in zakona o združenem delu postane osnova za nekatere posebne zakone in druge samoupravne norme kot so družbeni dogovori, samoupravni sporazumi in drugi samoupravni splošni akti, s katerimi delavci urejajo delovna razmerja. To torej pomeni postaviti določene okvirje, ki pa ne smejo omejevati samoupravnega urejanja tega področja medsebojnih odnosov.

Istočasno pa je zaradi večje jasnosti ali poudarjanja novih kvalitet pri

medsebojnih razmerjih v določenih primerih potrebno povzemanj tudi določbe zakona o združenem delu, določene rešitve pa celo natančneje razčleniti, da bi preprečili dileme, nasprotja in podobno.

Ta sestavek nima namena obdelati problematike celovito, ker bi to vzelo preveč prostora, dovoljujem pa si opozoriti na nekatere značilnosti, ki so relativno nove, oziroma po kakovosti prinašajo spremembe. Seveda je precej pristašev ene in druge rešitve, kar pa v danem trenutku niti ni pomembno — ne mislim se opredeljevati pozitivno ali negativno do vsake rešitve.

Rad bi opozoril na področje odgovornosti, katere večjo dorečenost terja tudi zakon o združenem delu. Ne bi se dalo reči, da gre za večjo zaostrenost, ali kot lahko slišimo, za večjo mero negativnih sankcij v primeru neodgovornosti. Mislim, da gre predvsem za večjo urejenost, kar nam dokazuje vrsta dejstev. Tako pri »hujših« izrekih postavljamo točne meje, npr. ukrep razporeditve k drugemu delu oziroma nalagam naj bi trajal največ eno leto, pri disciplinskem ukrepu denarne kazni je določena višina in omejena namembnost tako zbranih sredstev in podobno.

Osnutek zakona rešuje tudi vprašanje števila delovnih dni neopravičenega izostanka z dela v določenem časovnem obdobju, zaradi česar naj delavcu preneha delovno razmerje; to je izrazit odgovor na praktične probleme v bližnji preteklosti — do zdaj je bilo to prepuščeno sodni praksi.

Zanimiv, če ne celo novo kvaliteto prinašajoč, je tudi 22. člen osnutka, ko govori o tem, kdaj za sklenitev delovnega razmerja ni potrebna objava oglasa (v tekstu je verjetno pomotoma zapisano, da ni potreben razpis). Iz teksta bi se dalo sklepati, da se prosta dela objavljajo le takrat, kadar delavci v združenem delu nesporno želijo povečati število zaposlenih, delo pa lahko po izpraznitvi začne opravljati drugi delavec, ki sicer že združuje delo v tej organizaciji — seveda, če je delovno zmožen, sposoben za opravljanje takih nalog. Menim, da bi tako lahko bilo, posebno ker nimamo več zacementiranih delovnih mest; delavec naj opravlja določena dela in naloge, ki pa so, optimalnosti in racionalnosti v prid, funkcionalno zaokrožene.

32. člen osnutka zelo določno navaja, kdaj je delavec sklenil delovno razmerje. Nastaja seveda dilema, kaj v primerih »de facto« razmerja, ki pa »de jure«, kot navaja zgoraj omenjeni člen, ni sklenjeno. Če delovno razmerje ni tako sklenjeno po krivdi delavca, potem ni dileme, seveda pa bo krivda večkrat na strani organizacije združenega dela in zakaj bi moral trpeti delavec? Po tolmačenjih in iz informacij na osnovi sodne prakse lahko delavcu, ki ni dobil ustreznega sklepa in ni podpisal ustrezne pismene izjave o pristopu k samoupravnemu sporazumu, vsak čas preneha tudi »de facto« delovno razmerje. Mogoče bi vendar bila krivda tista, ki naj bi bila odločilna pri razreševanju takih primerov, ki jih je še vedno dovolj.

59. člen uporablja zanimiv termin: delovna zmožnost, kar je širše od strokovne izobrazbe in vsebuje tudi delovne izkušnje. Gre za nov, širši in sodobnejši pogled na pojmovanje odnosa delavca do dela in obratno. Eno je imeti formalno pravico do prav določenega dela oziroma opravljanja prav določenih nalog, drugo pa so dejanske zmožnosti, ki so delovne in niso zadoščene že z izpolnjevanjem določenih formalnih pogojev.

Zakon o delovnih razmerjih od 110. do 117. člena ureja vprašanje zajamčenih osebnih dohodkov. Nesporna je povezava dela z delitvijo nagrad po OD, vendar obstajajo mnenja, da to področje ne spada v zakon o delovnih razmerjih. Zajamčeni osebni dohodki morajo biti zakonsko urejeni, zato bi to področje mogoče spadalo v normo, ki sicer pretežno ureja področje sredstev. Vendar je glede na celovitost družbenoekonomskih odnosov v združenem delu in pa glede na to, da gre za bolj socialno kategorijo, mogoče prav primerno, da zajamčene osebne dohodke ureja ta zakon.

Še je vrsta dilem, kot na primer tista, ali lahko administrativno izločamo iz združenega dela starejše ljudi, kar bi sledilo iz prvega odstavka 178. člena, ki govori o prenehanju delovnega razmerja zaradi izpolnjevanja pogojev za osebno pokojnino. Vendar sem že uvodoma najavil le kratko razmišljanje, ki naj bo le skromen prispevek v toku siceršnje razprave o osnutku zakona o delovnih razmerjih.

JANUŠEK ŠEFMAN

Ela Kovač

Organiziranje tajništva organov upravljanja in družbenopolitičnih organizacij

Obveščanje je pomembno sredstvo za odločanje delavcev, ki mu v Mercatorju dajemo velik pomen. Pretekle izkušnje nam kažejo vrsto pomanjkljivosti pri obveščanju in strokovno tehnični ter administrativni pomoči organom samoupravljanja in družbenopolitičnim organizacijam v TOZD in DO. Ponekod so neredno in nepravčasno obveščali, strokovne službe so nudile preskromno pomoč, delegatski sistem ni zaživel, ni bilo opredeljeno, katera služba je odgovorna za obveščanje in katere so njene naloge.

Sedaj si prizadevamo ustvariti enotni sistem in organizacijo obveščanja v vseh OZD, ki bo omogočil redno, pravočasno, resnično, popolno in smotno obveščanje delavcev ter reden obojesmeren pretok obvestil o delovanju organov upravljanja in družbenopolitičnih organizacij.

V vsaki OZD morajo biti zagotovljeni pogoji za strokovno tehnična in administrativna opravila obveščanja. To naj bi opravljala tajništva samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. V nekaterih naših TOZD in DO so to službo že organizirali, medtem ko na ravni SOZD uspešno dela že tri leta.

Naloge tajništva so obsežne, vse pa se nanašajo na uresničevanje samoupravljanja in delovanje samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. Tako mora tajništvo organov upravljanja in družbenopolitičnih organizacij sklicevati sestanke samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, njihovih pomožnih teles ter delegacij in delegatov, organizirati preko strokovnih služb strnjena gradiva oziroma povzetke in predloge sklepov, poslati vabila z gradivi, poskrbeti za tehnično administrativni potek seje, pisati zapisnike in jih razposlati delegatom in drugim udeležencem sestanka, sodelovati pri pripravi samoupravnih splošnih aktov itd.

Š 1. avgustom so organizirali to službo v delovni organizaciji Rudar v Idriji. Delovno mesto tajnika je zasedla tovarišica Ela Kovač, ki se na delovno mesto šele uvaja. O tem, kako ji delo uspeva, je povedala:

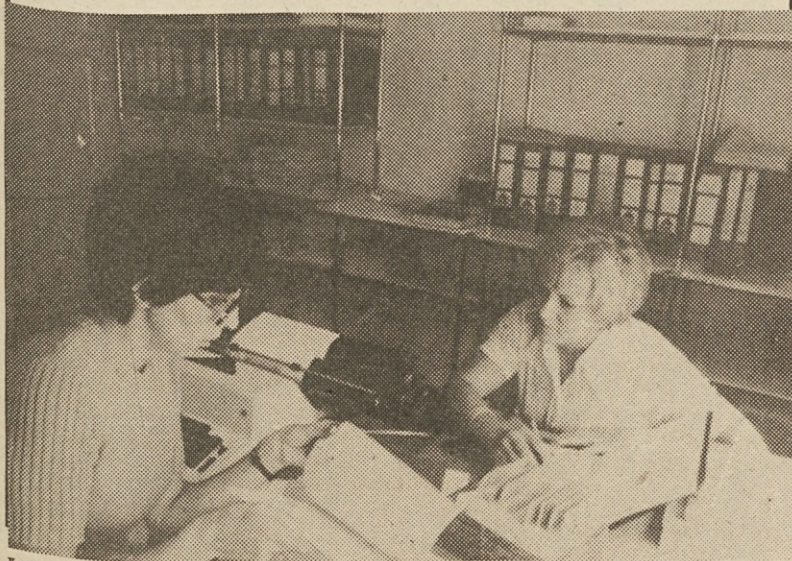
»Nimam še izdelanega koncepta dela. Pomagam si z osnovami za sistem in organizacijo obveščanja ter samoupravnega komuniciranja v SOZD Mercator, ki so bile sprejete na zadnji seji delavskega sveta SOZD, po inštrukcije pa sem prišla tudi v tajništvo SOZD.

Začetniških težav je veliko, zlasti tudi zato, ker so naše družbenopolitične organizacije neaktivne in bom morala najprej razgibati sindikat in mladino. Pred menoj so zahtevne naloge: sodelovanje pri pripravi osnutkov samoupravnih splošnih aktov in organizacija referendumov za ustanovitev dveh TOZD.«

Tovarišica Kovačeva je bila pred tem evidentistka embalaže. Vse-skozi, to je šest let, je bila družbenopolitično aktivna, bila je predsednica sindikata in članica aktivna Zveze komunistov.

Leto dni je obiskovala srednjo politično šolo v Kopru in si pridobila veliko znanja s področja samouprave in družbenopolitičnih dejavnosti. Sedaj bo svoje znanje utrdila še pri praktičnem delu in pri študiju na Višji pravni šoli.

NADA RIHTAR

Izmenjava mnenj v tajništvu organov upravljanja družbenopolitičnih organizacij SOZD Mercator med Elo Kovač in Marijo Štular

Sindikati v uresničevanju družbene samozaščite — v Mercatorju

Sindikati Slovenije so na svojem 8. kongresu novembra 1974 sprejeli sklep o nalogah sindikatov v ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. Po tem sklepu so se sindikati obvezali, da bodo še naprej delovali za utrjevanje in uveljavljanje vseljudske in družbene samozaščite kot najbolj učinkovite oblike odpora proti morebitnemu napadalcu, kontrarevolucionarnim poskusom rezrednega sovražnika in vsem drugim oblikam sovražnega in razdiralnega delovanja ter rušenja ali oviranja graditve naše samoupravne socialistične družbe. Kongresni sklep nalaga tudi dolžnost članom sindikata, da bodo razvijali zavest delavcev, da je varovanje temeljnih vrednot socialističnega družbenega sistema pravica, dolžnost in odgovornost slehernega delavca. V življenjskem interesu delavcev je, da odkrivajo in preprečujejo vsakršne sovražne in druge škodljive pojave, da varujejo družbeno premoženje, samoupravno ureditev in tajnost ter opravljajo druge obveznosti in naloge s področja družbene samozaščite. Osnova tem sklepom pa so določila ustave, ki v posebnem poglavju obravnavajo družbeno samozaščito in nas obvezujejo za izpolnjevanje nalog v družbeni samozaščiti.

Dosedanje delo sindikatov v družbeni samozaščiti je bilo usmerjeno predvsem v zavarovanje premoženja, življenja naših delovnih ljudi in pridobitve naše socialistične revolucije. Tako smo se v sindikatih zavzemali za varstvo ustavnega reda in zakonitosti, za samoupravne pravice delovnih ljudi, preprečevanje negativnih in škodljivih dejavnosti. Zlasti smo se angažirali v boju proti kriminalu, korupciji, podkupovanju, zlorabam položaja; zavzemali smo se za varstvo v prometu, požarno varnost, delavsko kontrolo, varstvo delavca na delu, za podružbljanje družbene samozaščite, za usposabljanje delavcev za delo v družbeni samozaščiti in s tem za krepitev zavesti in pripravljenosti braniti naš samoupravni socialistični sistem.

Naloge sindikata

V zvezi z ugotovitvami o dosedanjem delu na področju družbene samozaščite bomo v sindikatih delovali zlasti v naslednjem:

— Nadaljnje podružbljanje družbene samozaščite. To pomeni, da se mora družbeno samozaščito hitreje uveljavljati na vseh področjih družbenopolitičnega, gospodarskega in kulturnega življenja. Pri tem se moramo zavzemati za to, da bomo v izvajanju družbene samozaščite vključevali vse sindikalne organizacije in vse delavce, razen tistih, ki so v sporu z zakonom. Družbeno samozaščito mora biti v celoti last delavcev, saj je njihova ustavna

prvica in dolžnost. Zaščititi moramo samoupravljanje in omogočiti, da bo delavec lahko deloval organizirano v odborih, komisijah, sestankih in drugih oblikah izpolnjevanja nalog, ki mu jih nalaga družbeno samozaščita.

— Zavzemati se moramo za večjo varnostno kulturo in osveščenost delavcev na tem področju. Na vsak negativni pojav mora delavec reagirati in se aktivno zavzeti za odpravljanje vseh nepravilnosti, ne pa da samo »nekomu« prijavlja posamezne primere. V ta namen se bomo še naprej zavzemali za to, da se v izobraževalne programe o družbeni samozaščiti vključijo ne samo člani odborov in komisij ter sindikalni aktivisti, temveč čimveč delavcev v vseh TOZD, DO in delovnih skupnostih.

Družbeno samozaščita mora dobiti vidnejše mesto v izobraževalnih programih TOZD, DO in delovnih skupnostih.

— Izvršni odbori osnovnih organizacij sindikata naj zadalžijo strokovne službe v TOZD, DO in delovnih skupnostih, da v sodelovanju z odborom OOS izdelajo oceno dela in program nalog za uresničevanje družbene samozaščite v svoji sredini. Osnovna organizacija sindikata pa naj tako oceno obravnava, da pripombe in predloge ter sprejme program nalog, ki jih je treba opraviti. Ta ocena pa mora sloneti na oceni varnostnih razmer, v katerih organizacija deluje. V ocenah naj bo prikaz konkreten in ne samo splošen. Zajeta mora biti tudi politična ocena, s posebnim povdarkom na delovanje nasprotnikov in sovražnikov našega samoupravnega družbenega sistema.

V TOZD in drugih samoupravnih organizacijah mora samozaščita postati sestavni del načrtov in razvojnih programov ter pomemben del njihove dejavnosti in rednih prizadevanj samoupravnih ter drugih organov in delovnih kolektivov.

— Zaščita družbenega premoženja in samoupravnih pravic delavcev mora biti stalna skrb sindikatov. Sindikati se moramo bolj odločno zavzemati za odpravljanje kriminala, korupcije, podkupovanja, zlorab položaja, nesmotrne porabe družbenih sredstev itd. Odločnejši moramo biti tudi pri izbiri delovnega časa in postriti odgovornost za izpolnjevanje delovnih dolžnosti.

Samoupravna delavska kontrola in družbeno samozaščita

Na področju krepitev in razvijanja samoupravne delavske kontrole je potrebno, da se organi delavske kontrole konstituirajo v vseh tistih TOZD, DO, SOZD in delovnih kjer tega do sedaj še niso storili in, da se v samoupravni zakonodaji TOZD, DO in delovnih skupnosti

skupnostih opredeli samoupravna delavska kontrola in da organi samoupravne delavske kontrole sprejmejo pravilnike za svoje delo in organiziranost, kjer tega do sedaj še niso storili;

da se zboljša kadrovska sestava organov delavske kontrole, pri čemer je treba zagotoviti večji odstotek članov ZK kot tudi delavcev, ki so družbeno-politično aktivni in ki uživajo zaupanje celotnega kolektiva;

da organi samoupravne delavske kontrole takoj sprejmejo programe dela, skladno z določili 132. člena ustave SR Slovenije in z določili zakona o združenem delu in da te programe opremijo z roki in nosilci;

da se v samoupravni zakonodaji TOZD DO in delovnih skupnosti opredelijo dolžnosti strokovnih služb, da na jasn in razumljiv način nudijo podatke organu samoupravne delavske kontrole, kadar

le-ta to zahteva;

da se vzpostavi evidenca stališč, predlogov in sklepov organa samoupravne delavske kontrole,

da se doseže kvalitetnejše, predvsem pa konkretnejše usposabljanje in izobraževanje članov organov samoupravne delavske kontrole,

da se odpravijo vse oblike šikaniranja članov organov delavske kontrole pri opravljanju dela, ter da se takšni organi, službe in posamezniki postavijo pod politično in kazensko odgovornost;

da sindikati zagotovimo, da bo delavska kontrola resnično opravljala svojo funkcijo, pri čemer moramo nuditi aktivno podporo in pomoč.

Pravilnik o družbeni samozaščiti

Po družbenem dogovoru o družbeni samozaščiti in po zakonu o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah, morajo vse TOZD, DO in delovne skupnosti sprejeti ustrezne pravilnike. Zavzeti se mo-

ramo, da bodo ti pravilniki vsaj do konca tega leta pripravljeni in sprejeti v vseh organizacijah. Pravilniki pa morajo zlasti urejati zaščito tajnih podatkov, zavarovanje premoženja in življenja ljudi, odnose s tujci, odnos in vedenje naših ljudi, ki odhajajo po opravkih v tujino, določila o poslovni morali, o varstvu pri delu, o požarni varnosti, o osebni odgovornosti, o kadrovski politiki itd.

Informativna propagandna dejavnost je izredno pomemben element v družbeni samozaščiti. Še naprej je treba vsebinsko in organizacijsko izpopolnjevati sistem informativne propagandne dejavnosti, tako da bodo delavci objektivno in temeljito seznanjeni z vsemi pojavi, ki so škodljivi za našo varnost.

Odločno moramo reagirati na sovražno propagando, ki prihaja od zunaj, pa tudi tisto, ki jo širijo posamezniki, ki jim ni po volji naš sa-

moupravni socialistični sistem. Prav tako se moramo organizirano boriti proti tuji špionaži, sabotazam, diverzijam in drugim pojavom. Poleg centralnih glasil, radia, televizije in drugih informativnih sredstev, bi moralo glasilo SOZD več pisati in objavljati o družbeni samozaščiti, predvsem iz svojega območja.

Uveljavljanje družbene samozaščite zahteva dosledno uresničevanje temeljnih načel kadrovske politike. Kadri, ki delajo v odborih in komisijah za družbeno samozaščito, morajo imeti moralnopolitične kvalitete. Kadre pa moramo za delo tudi usposabljeti, da bodo lahko opravljali zahtevne naloge. Vodilni kadri morajo po svoji funkciji postati organizatorji aktivnosti pri uresničevanju družbene samozaščite. Tisti, ki ni pripravljen delati na tem področju, ne more biti na vodilnem položaju.

MILAN TATALOVIČ

Priznanje delovnemu uspehu

Ob praznovanju letošnjih jubilejev v občini Hrastnik je skupščina občine podelila MERCATOR — STP HRASTNIK na zboru delovnega kolektiva dne 7. septembra posebno občinsko priznanje. Predsednik družbenopolitičnega zbora skupščine občine Hrastnik tovariš Janez Venko, ki je priznanje izročil, je imel ob tej priliki govor, v katerem je dejal:

»Komisija za podelitev priznanj »Zaslužnemu občanu« občine Hrastnik je na podlagi določil odloka o podeljevanju priznanj »Zaslužnemu občanu« objavila dne 17. 3. 1977 razpis o zbiranju predlogov kandidatov za podelitev priznanj »Zaslužnemu občanu« in posebnih priznanj za leto 1977.

Skupščina občine Hrastnik je na 9. zasedanju delegatov družbenopolitičnega zbora dne 27. 6. 1977, na 12. zasedanju delegatov zbora združenega dela dne 28. 6. 1977 in na 10.

zasedanju delegatov zbora krajevnih skupnosti dne 28. 6. 1977, obravnavala predloge komisije za podelitev priznanj »Zaslužnemu občanu« in posebnih priznanj in sklenila, da se v letu 1977 SOZD Mercator — Delovni organizaciji Splošnega trgovskega podjetja Hrastnik podeli posebno priznanje v obliki izdelka, opremljenega s plaketo za posebne uspehe, ki jih je dosegla na področju gospodarstva.

Rezultati poslovanja Splošno trgovskega podjetja, kot so doseženi dohodek in celotni dohodek, kažejo, da so nad poprečjem v okviru dejavnosti trgovine in gostinstva, kakor tudi same trgovine na drobno. Poprečno število zaposlenih se je v razdobju od leta 1970 do 1975 povečalo samo za 7% medtem ko se je v trgovini in gostinstvu za 31%, v trgovini na drobno pa celo za 161%. Torej je Splošno trgovsko podjetje dosegalo boljše rezultate poslovanja

iz leta v leto ob minimalnem povečanju števila zaposlenih. Od ustanovitve pa do danes ste razširili prodajne kapacitete in dopolnjevali asortiman ter s tem znatno doprinesli k boljši preskrbi občanov, zlasti z artikli vsakodnevne potrošnje. Skupno imate že 16 prodajal, dohodek na enega zaposlenega v letu 1975 pa je znašal 109.820 dinarjev.

Samoupravna organiziranost je izpeljana do take stopnje, da delovne skupine, ki so formirane po

poslovnih enotah, predstavljajo osnovno samoupravno celico, ki samostojno odloča o vseh važnejših vprašanjih.

Da bi še izboljšali preskrbo prebivalstva, ste se v letošnjem letu vključili v SOZD Mercator iz Ljubljane.

Doseženi uspehi na gospodarskem področju so brez dvoma posebnega pomena za občino, kar je tudi osnovni kriterij za podelitev posebnega priznanja po 2. členu pravilnika o podeljevanju priznanj.

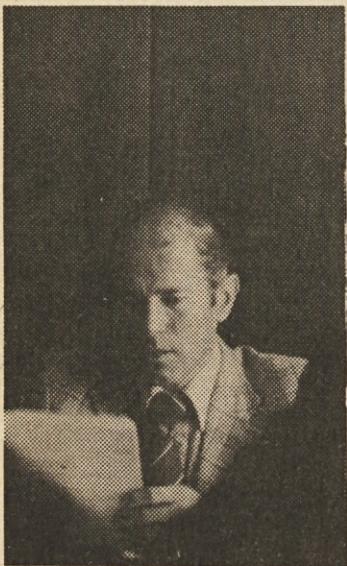

Delovno predsedstvo zbora delovnega kolektiva dne 7. septembra 1977 ob priliki obravnave samoupravnih aktov in prevzema občinskega priznanja.

Izidor Rejc direktor Mercator — Velepreskrbe

Delavski svet MERCATOR — VELEPRESKRBA je na 5. zasedanju, dne 19. 9. 1977, na podlagi javnega razpisa in predloga razpisne komisije, imenoval za individualnega poslovodnega organa — direktorja MERCATOR — VELEPRESKRBA tovariša Izidorja Rejca.

Tov. Rejc Izidor je po poklicu diplomirani ekonomist, rojen 5. 11. 1936 v Dole, občina Idrija, do sedaj zaposlen v Delovni skupnosti SOZD Mercator na delovnem mestu direktorja finančnega sektorja, pred tem pa v delovni organizaciji Alpina Ziri, na delovnem mestu direktorja delovne organizacije. B. V.

»Zaslužnemu občanu« občine Hrastnik.

Zaradi takšne ugotovitve je komisija za podeljevanje priznanj »Zaslužnemu občanu« že v lanskem letu obravnavala predlog vaših samoupravnih organov, da se kolektivu ob njegovi 25. obletnici delovanja podeli posebno priznanje, pri tem pa je komisija želela, da bi kolektiv prejel še ustrezno državno odlikovanje. Ker zaradi kriterijev o podeljevanju državnih odlikovanj v SR Sloveniji to ni bilo mogoče, vam s posebnim zadovoljstvom danes izročam to najvišjo občinsko priznanje z željo, da bi tudi v prihodnje delali tako kot doslej, s čemer bi bili za vzgled nekaterim drugim kolektivom v občini.«

POGLED NAZAJ

Pobrs kajmo ob tej priliki še nekoliko po zgodovini delovne organizacije MERCATOR — STP HRASTNIK.

Trgovsko podjetje Hrastnik je ustanovil občinski ljudski odbor Hrastnik z odločbo z dne 23. 11. 1951, v času po likvidaciji okrajnega magazina Trbovlje; ki je do takrat v pogojih racionalizirane preskrbe, poleg zadrug in industrijskih magazinov, preskrboval občane s prehrambenim in industrijskim blagom.

V naslednjem letu se je iz nekaterih poslovnih enot na Dolu formiralo trgovsko podjetje Dol pri Hrastniku, v samem Hrastniku pa se je iz industrijskega magazina Steklarne Hrastnik razvilo podjetje »Preskrba«. Prav tako se je iz nabavno-prodajne zadruge (konzum) formiralo podjetje »Potrošnik«, že obstoječe trgovsko podjetje Hrastnik pa se je preimenovalo v trgovsko podjetje »Postrežba« Hrastnik. Trgovsko podjetje Hrastnik je v začetku svojega poslovanja imelo nekaj časa vključeno tudi gostinsko dejavnost in klavnico ter predelavo mesa, te dejavnosti pa so se pozneje razvile v samostojna podjetja.

Razvoj gospodarstva v občini, oblikovanje občinske skupnosti in stopnja razvitosti samoupravnih odnosov, zlasti pa nekateri gospodarski ukrepi in reforme, ki so sledile,

Predsednik delavskega sveta Mercator-STP Hrastnik, tov. Zdene Pevec, prevzema priznanje od predsednika družbenopolitičnega zbora občine Hrastnik tovariša Janeza Vénka.

so narekovala potrebo po formiranju močnejše trgovske organizacije, ki naj bi bila sposobna zadovoljevati in pokrivati potrebe potrošnikov v Hrastniku. Na osnovi sklepov delavskih svetov do tedaj obstoječih trgovskih podjetij »Naša knjiga«, »Potrošnik«, »Preskrba« in »Postrežba«, je prišlo v letu 1959 do združitve. S tako zasnovano organizacijo je bilo formirano enotno podjetje z nazivom »Splošno trgovsko podjetje« Hrastnik. V nadaljnjem procesu povezovanja se je v letu 1962 priključila k skupnem podjetju tudi »Ljudska oblačilnica«, ki pa se je pozneje odcepila in se zaradi narave dela in predmeta poslovanja, vključila v »Krojaštvo« Trbovlje. Že v naslednjem letu se je k podjetju pripojila »Pekarna« in »Slaščičarna«, ki je do takrat poslovala samostojno, v letu 1964 pa se je pripojilo tudi trgovsko podjetje Dol pri Hrastniku.

IZ LETA V LETO VEČ

Trgovsko podjetje Hrastnik je v letu 1952, brez takratne nabavno-prodajne zadruge, ustvarilo 164 mi-

lijonov starih din prometa. Poslovni rezultati glede na drugačen način ugotavljanja in sistem delitve dohodka, zlasti pa prostega formiranja cen, niso primerljivi. Vendar so v letu 1964, ob izvedenih integracijskih procesih v enotno podjetje, že beležili promet v višini 1 milijarde 306 milijonov starih din. Stopnja rasti prometa je nato skokovito naraščala in v letu 1975 so že ustvarili skupen promet v višini 9 milijard 900 milijonov starih din, kar je v primerjavi z letom 1964 izraženo v indeksu 754, povprečna letna stopnja rasti pa je znašala 21 odstotkov.

V tem porastu je nedvomno prisotna tudi določena stopnja inflacije in stalnega porasta cen, velik delež pa je na prizadevanju kolektiva samega, ki se je vseskozi zavedal nalog in vloge, ki jo je imela trgovina v gospodarstvu občine in njeni funkciji v blagovnem prometu. Prizadevanja so se zlasti odražala v povečanem fizičnem obsegu in delovni storilnosti. Podatek, da je bilo v letu 1964 zaposleno prav toliko delavcev, po številu 111, kot v letu 1975, dovolj zgovorno pričča, da je pri indeksu porasta prometa 754 zgornja ugotovitev točna, kar samo dodatno potrjuje visoko storilnost na zaposlenega.

V podjetju se lahko pohvalimo tudi z bogato zgodovino delavskega samoupravljanja. Podjetje je bilo ustanovljeno prav v času, ko so po končani prvi etapi obnove že dozoreli pogoji za uresničevanje načel o neposredni udeležbi proizvajalcev pri vodenju in upravljanju. Upravni odbor je že ob formiranju podjetja prevzel svojo vodilno vlogo, najvišji samoupravni organ pa je bil celoten delovni kolektiv, ki je štel v začetku le okrog 30 delavcev. Skladno s fazami razvoja in vsemi procesi povezovanja so se krepili tudi samoupravni odnosi in njegove organizacijske oblike. Ob vsem tem pa kolektiv ni zanemarljivo strokovnega izpopolnjevanja, ki je eden od pogojev kulturne in kakovostne postrežbe. Danes potrošnik v trgovski or-

ganizaciji ne vidi zgolj dobavitelja, temveč išče pri njem tudi nasvetov in navodil, zato je tudi obseg poslovanja in nadaljnji razvoj v precejšnji meri odvisen od strokovnosti delavcev v trgovini.

Vsem članom delovne organizacije MERCATOR — STP HRASTNIK čestitamo za podeljeno priznanje in jim želimo, da bi še naprej dosegali poslovne in delovne uspehe.

M. MARINČEK

Kako je prišlo do imena »MERCATOR«

Verjetno mnoge od vas zanima, kako je pravzaprav prišlo do imena Mercator. Poprosili smo tovariša Adolfa Osterca, dolgoletnega direktorja Mercatorja, da bi nam o tem kaj več povedal.

V letu 1953 se je dirigirana trgovina umaknila prostemu trgovanju. Današnji Mercator se je takrat imenoval Živila in je imel približno 60 zaposlenih. Tovariš Osterc se je zavzemal za to, da bi podjetje dobilo zunanjetrogovinsko registracijo. Ko je bilo že vse pripravljeno in vse vloge pozitivno rešene, pa je zbornica zavrnila registracijo, češ da ime podjetja ni primerno za poslovanje s tujino. V podjetju so se odločili za javni razpis. Med kopicami predlogov so se odločili za ime Mercator; predlog je dal tovariš Aco Burger, ki je takrat služboval v trgovinski zbornici.

Ime je bilo, treba je bilo najti še primeren znak. Sprva je bil Mercator označen samo tako, da je bilo ime izpisano s modrimi črkami. Objavili so javni natečaj za znak, ki naj bi simboliziral podjetje Mercator. Avtor sedaj povsod znanega znaka »M« v oranžni barvi je ing. arh. Grega Košak. Njemu se modra barva ni zdela primerna, saj nima pravega učinka. Tako je nastal oranžni »M«, ki ga še danes srečujemo skoraj na vsakem koraku. Ta znak je bil tudi registriran in zaščiten, čeprav so sprva še prihajale pripombe, da je podoben nekaterim že obstoječim tujim znakom, tako na primer znaku švicarskega veletrgovskega podjetja Migros.

Beseda MERCATOR pomeni v latinskem jeziku trgovca. Iz zgodovine sta znana tudi dva znanstvenika, ki sta se tako imenovala. Najbolj znan je bil Mercator Gerhard Kremer, flamski matematik in geograf (1512—1594), po katerem se valjasta projekcija v kartografiji imenuje mercatorjeva projekcija. Drugi je bil Nicolaus Kauffman Mercator (1620—1687), danski matematik, astronom in inženir, ki je med ostalim konstruiral tudi vodnjake v Versaillesu.

DARKO BAJEC

Zbor delovnega kolektiva Mercator-STP Hrastnik, ki je bil dne 7. septembra 1977.

Kmetijski kombinat Sevnica

Direktorja Kmetijskega kombinata, tovariša ALBINA JEŠELNIKA, sem na začetku najinega pogovora poprosil, naj pove kaj o zgodovini kombinata. Usta so se mu razlezla v značilni nasmešek in rekel je: »Kar je bilo, je bilo. Pomembna je prihodnost.« Seveda tega ni mislil čisto resno, saj se je med pogovorom neprestano vračal v zgodovino, primerjal nekdanje sadjarstvo z današnjim, pa Hranilnico nekoč in danes... Ampak lepo po vrsti.

KOMBINAT IN NJEGOVE DEJAVNOSTI V ŠTEVILKAH

Kmetijski kombinat Sevnica ima 216 ha kmetijskih zemljišč in približno 500 ha gozdov. Za primerjavo tile podatki: v vsej sevniški občini je 11.530 ha kmetijskih zemljišč, od tega jih je približno 9500 ha obdelovalnih; 94 odstotkov teh zemljišč je v zasebni lasti. Na 116 ha sadovnjakov pridelajo letno povprečno 200 vagonov sadja, na 80 ha hmeljišč pa je povprečni letni pridelek 100 ha zelenega zlata. Lani so pridelali tudi 80 ton ribeza (leta 1970 ga je bilo še 20 ton) ter 60 ton

stročjega fižola in 10 ton fižola za zrnje. Največji napredek so dosegli pri proizvodnji mleka: leta 1969 ga je bilo 86 tisoč litrov, letos pa ga bo nekaj več kot 3 milijone litrov. Tudi število pogodbenih pitancev se je precej povečalo: leta 1971 so v sodelovanju s kmeti kooperanti spitali 86 glav živine, letos jih bodo 1.300.

Vse zapisane številke dokazujejo, da se sevniški Kmetijski kombinat ukvarja s kar lepim številom dejavnosti in kazalo bi jih predstaviti nekoliko podrobneje.

SADJARSTVO IN HMELJARSTVO

Sevnica je zgodovinsko znano sadjarsko področje. Za časa rajnke Avstrije je prav Sevnica zalagala Dunaj in ostala avstrijska mesta s »sevniško voščenko«, znano in dobro vrsto jabolk.

Leta 1954 je bil prvi zvezni sadjarski pregled prav v Sevnici. Imeli so 15 ha nasada, iz katerega so okrog leta 1960 dostavljali jabolka za maršalat in Zvezni izvršni svet; v tistem času namreč nasadi na jugu

S pomočjo mehanizacije kmetje z manj truda več pridelajo.

države še niso obstajali. Vse to je bila dobra osnova za kasnejše širjenje. Vsi poskusi so bili ugodni, tako na primer talna klima, mikroklima idr. Leta 1961 so pričeli misliti na malo večji nasad — 100 ha, ki je bil dokončan do leta 1967 in obstaja še danes v Čanji, v Blanci; je v polni rodnosti, grajen na sodobni vzgoji palmete. Čas je žal pokazal, da so takrat najsodobnejši nasadi danes zastareli. Danes se uporablja pillar, način gostega sajenja, ki so ga Sevničani pričeli uporabljati leta 1972. Z letošnjo obnovo bodo imeli 40 ha nasadov, vzgajanih po načinu pillar. Vsekakor pa pomeni povprečno 200 vagonov jabolk letno s 116-tih hektarjev sadovnjakov lep uspeh.

Med obema vojnama so posamezni kmetje na lastno pobudo sadili hmelj; kriza v tridesetih letih je te nasade uničila. Po drugi svetovni vojni se je hmelj spet pojavil leta 1958, tokrat na pobudo zadrug in hmeljarskega instituta. Pokazale so se potrebe po čim večjem izvozu in

po čim večjem prelivu deviz, zato je bil hmelj zelo zanimiv. Danes pridelajo, kot sem že omenil, na 80-tih hektarjih povprečno 100 ton hmelja letno. Posredno, preko žalskega Hmezada, izvozijo letno za 4 milijone dinarjev hmelja in si tako ustvarijo za 800.000 dinarjev deviz. Izvoz sevniškega kombinata je toliko bolj pomemben in toliko večji vreden, ker sami nimajo prav nikakršnih potreb po uvozu.

VELIKA POVEZANOST MED KOOPERANTI IN KOMBINATOM

Kombinat nikakor ni enovita delovna organizacija, ampak je sestavljena iz dveh TOZD: OBRAT ZA KOOPERACIJO in PROIZVODNJA — TRGOVINA. TOZD Obrat za kooperacijo zajema celotno trgovsko dejavnost s kmetijskim repromaterialom, k čemur štejemo tudi osnovno preiskrbo z živili na deželi oziroma v vasi. TOZD Proizvodnja — trgovina

Takole je obrodila vrsta »jonadel« v nasadu, vzgajanjem po načinu »pillar«.

Pogled na polja zelenega zlata Hmeljarskega obrata v Loki pri Zidanem mostu

pa zajema samo tisto trgovsko dejavnost, ki je namenjena splošni porabi oziroma preskrbi, potrebam vseh občanov.

V družbenem kmetijstvu sevnškega kombinata so osnovne dejavnosti sadjarstvo, hmeljarstvo ter klavnica s predelavo in trgovsko dejavnostjo. V zasebnem kmetijstvu pa je poudarek na proizvodnji mleka in mesa, precej pomembno pa še gojenje ribeza ter vinogradništvo in sadjarstvo.

S kmeti so pričeli intenzivneje delati po letu 1970 in načrtovana proizvodnja je hitro rasla, kar je odlično razvidno iz že prej uporabljenih številčnih primerjav za ribez, pogodbene pitance in mleko. Vzporredno s tem je hitro napredovalo tudi posodobljanje zasebnih kmetij. Le-teh je v občini 1.200, 450 je perspektivnih in od teh 450 jih je 350 pogodbeno povezanih s kombinatom. Občasno sicer s kombinatom sodeluje tudi preostalih 850 kmetov, vendar to niso preveč »resna« sodelovanja; gradijo vsekakor na tistih 350-tih. Kot zanimivost naj omenim, da jih ima kar 300 traktor, 75 pa molzni stroj.

V prejšnjem srednjeročnem načrtu (1971—1975) so si zadali nalogo preusmeriti 76 kmetij. Preu-

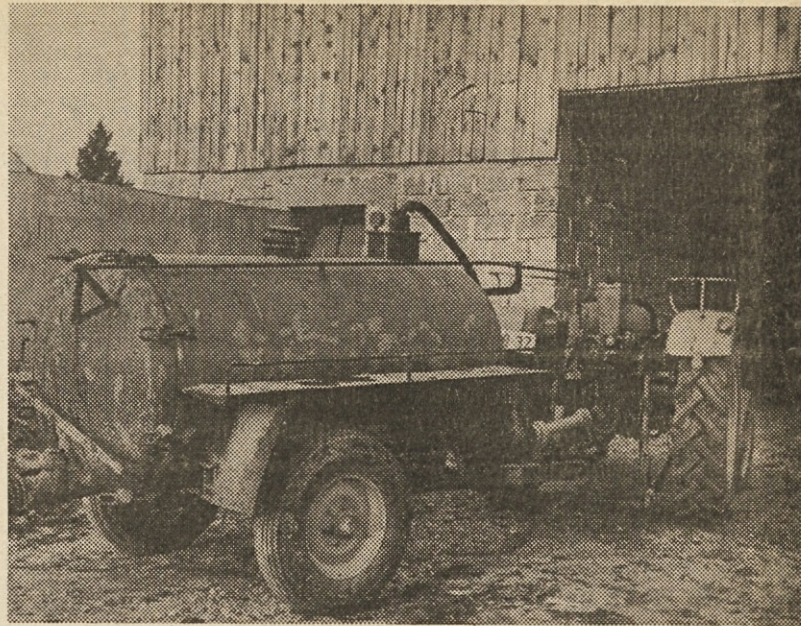
smerjenih je bilo 78. Po srednjeročnem načrtu 1976—1980 naj bi preusmerili 140 kmetij, od katerih jih je do sedaj 80 po tem načrtu že preusmerjenih, čeprav sta minili šele dve leti.

Računajo, da bodo do leta 1985 obnovljene vse perspektivne kmetije. Za obnovljeno se smatra tista kmetija, ki ima nov hlev z navezami in napajalniki, traktor, kosilnico, samonakladalnico, silos — skratka ~~vse potrebno~~ mehanizacijo in gospodarske objekte. Pri kmetih, ki vse to že imajo, se zdaj pojavljajo potrebe po obnovitvi stanovanjskih hiš. Eden takšnih kmetov je na primer Ivan Jazbec s Podvrha pri Zabukovju nad Sevnico.

KOOPERACIJA POMENI NA-PREDEK

Pot se strmo vzpenja in praši navkreber. Kmetije se zdijo kot igračke, ki so jih otroci izgubili na igrišču. Sem in tja je opaziti polja koruze in žita, vinograde in sadovnjake. Idila, v katero se oglašča brnenje traktorjev, kosilnic in druge kmetijske mehanizacije.

Po kakšnih sedmih kilometrih vožnje prispeva s tovarišem Ješelnikom v Podvrh. Že od daleč je opaziti

Več kot 85 odstotkov kmetov kooperantov ima traktor, ogromno pa je tudi priključkov.

gospodarsko poslopje kmetije, na katero sva namenjena. Pričaka naju gospodar, Ivan Jazbec, ki prav rad poklepeta.

»Koliko imate zemlje?«

»Imam 28 hektarov zemlje, v glavnem travnike in njive, pa 1,2 hektara vinograda. Tega smo leta 1970 obnovili obenem s hlevom.«

»Kdo vam je pri tem pomagal?«

»Kmetijski pospeševalci so me spodbujali, naj postanem kooperant Kmetijskega kombinata v Sevnici. Spoznal sem, da je kmečka sila premajhna, da bi obdelovala na star način. Sicer sem bil pa že od 1956. leta član obnovitvene zadruga Zabukovica.«

»Na kakšen način vam je Kmetijski kombinat pomagal, da ste lahko vse obnovili?«

»Kmetijski kombinat mi je dal strokovne nasvete, načrte in kredit. Postavil sem nov hlev in kupil plemenske krave in telice.«

»Koliko kredita pa ste dobili?«

»Prvič sem dobil 30.000 dinarjev; ko je stari hlev še stal, sem prvi obrok že odplačal. Navsezadnje mi je zmanjkalo denarja za dogotovitev, pa sem dobil še 30.000 dinarjev. Takrat sem bil eden prvih v vseh treh občinah (Sevnica, Krško, Laško), ki se je spustil v kaj takega.«

»Precej pogumen korak...«

»Res, pa tudi veliko trpljenja in sivih las. Kar dobiš, moraš vrniti — kredit je posojilo, ne darilo. Vaščani v začetku niso razumeli: zaradi povojnih izkušenj so še vedno nezaupljivi, pa so govorili, da je vse, kar imam, zadružno. Počasi pa so se tudi drugi ogreli za kooperantski odnos. Seveda ne vsi — vsi se nikoli ne bodo.«

»Kakšno mehanizacijo imate?«

»Traktor, kosilnico, samonakladalko, molzni stroj — pa kaj bi našteval: imam vse, kar potrebujem. Zdaj bodo prišli na vrsto bivalni prostori. Čas je, da začnem skrbeti tudi za osebni standard.«

S ponosom mi Ivan Jazbec razkaže gospodarsko poslopje: hlev, ogromen prostor za spravilo sena, silos, pa štiristo litrski zbiralni bazen

za mleko. Ta zbiralnica je ena od 57 postaj, v katerih se vsak dan zbira mleko kmetov kooperantov sevnškega kombinata.

»Seveda je s tem precej dela,« se v pogovor vključi gospodinja, »kmetije prinašajo mleko zvečer in zjutraj in vsakokrat je za tri ure dela. Pri nas se dnevno zbere okrog 200 litrov mleka, ki ga potem zjutraj odpeljejo.«

Gospodar je preskromen, da bi o tem govoril, zato me tovariš Ješelnik opozori: »Vprašajte ga kaj o njegovem družbenopolitičnem delu.«

»V krajevni skupnosti Zabukovje sem član izvršilnega odbora, sem pa tudi sekretar vaškega odbora Podvrh in sekretar krajevne konference SZDL Zabukovje. Vaški odbor je pobudnik izgradnje vodovoda in ceste, pridobiva pa tudi ljudi za proizvodne skupnosti.«

Direktor kombinata pripomni: »Toliko, kolikor so po letu 1970 napredovali kmetje, toliko je napredovala tudi krajevna samouprava. Družbenopolitična aktivnost je precej bolj živahna, kot je bila prej. Zdaj se na primer ni več težko dogovoriti za kakšno skupno akcijo — za gradnjo ceste ali kaj podobnega.«

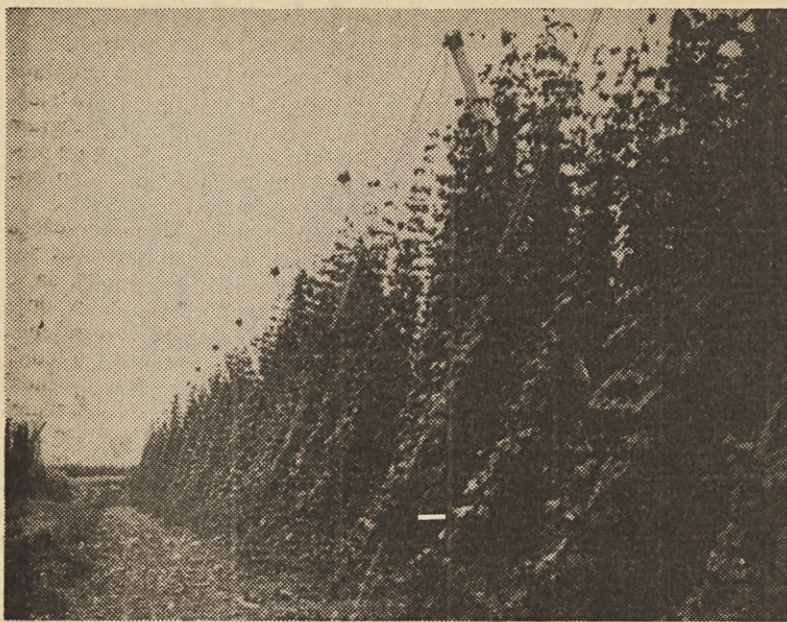
Z vsem, kar pridelajo in naredijo, zaslužijo Jazbečevi 5.500 do 6.000 dinarjev mesečno in na ta dohodek so se že kar navadili. Seveda za to vsi trdo delajo: oče, mati, dve hčerki in sin.

Le težko bi verjel, če ne bi videl na lastne oči. Streljaj daleč od Jazbečeve domačije se raztezata njivi koruze. Le malo sta narazen, zato je razlika med njima toliko bolj očitna. Na bližnji, prvi, so koruzna stebila košata, listje pa temno zeleno; na drugi njivi so stebila precej bolj redka in listje rumenkasto, kot da bi ga kaj požgalo. Povedo mi, da je ta koruza sosedova: gnojil jo je s hlevskim gnojem in jo okopaval. Prva njiva je Jazbečeva: dali so ji umetnega gnoja in je sploh niso obdelovali. Če bi mi to, kar sem videl, kdo pripovedoval, bi mislil, da dela reklamo za umetna gnojila.

Jazbečeva kmetija je bila le ena

Na občinskem tekmovanju ekip Rdečega križa, ki je bilo maja letos, je ekipa kombinata zasedla odlično 3. mesto •

Sevniški kombinat pridelal letno okrog 100 ton hmelja.

od šestih, ki sva si jih s tovarišem Ješelnikom ogledala. Povsod so rezultati preusmeritve in preureditve dobro vidni. Vsi so zadovoljni — kmetje in kombinat.

HRANILNICA IN KREDITI

Vseh teh preusmeritev in obnovitev bi bilo verjetno občutno manj, če ne bi v sklopu Kmetijskega kombinata Sevnica delovala tudi Hranilnica in posojilnica. Le-ta seveda deluje po istih zakonih in principih kot druge sorodne ustanove; med ostalim je tudi včlanjena v Zvezo hranilnic in posojilnic Slovenije. Pred letom 1965 so bila v njeni pristojnosti celo dajanja potrošniških kreditov, čemur se kombinat zdaj

seveda izogiba.

Po ustanovitvi TOZD Obrat za kooperacijo so kmetje bolj začutili, da je ta hranilnica njihova in so kmalu pričeli povečevati hranilne vloge. Takrat so se tudi sprostiti krediti za obnovo kmečkih gospodarstev.

Stalnih hranilnih vlog je približno 8 milijonov dinarjev, računajo pa, da bodo vloge že v letošnjem letu dosegle 10 milijonov. Večina teh sredstev je angažirana v kreditih za mehanizacijo kmetov kooperantov. Občasno prosta dovoljena sredstva od hranilnih vlog uporablja tudi kombinat za obratna sredstva.

Za kmeta je veliko bolj vabljivo, da ima svojo hranilnico in posojilni-

co, kot pa da ima opraviti z »navadno« banko. Hranilnica služi tako, kot vsaka siceršnja banka: ima svoj izvršilni odbor, kreditni odbor, skupščino ipd.

Ob sprejemanju letnega programa se v kombinatu dogovorijo o poudarku na določenih investicijah, ki so prej natančno proučene in načrtovane glede na potrebe tržišča. Razpišejo še natečaj, na katerega se kmetje prijavljajo; strokovna služba preveri ali posamezni kmetje lahko prevzamejo takšno obvezo (preveri kmetovo ekonomsko moč, proizvodne uspehe, stanje gospodarskih objektov in podobno) in ta služba dobljene podatke posreduje kreditnemu odboru Hranilnice, ki potem odloči, kdo prevzame katero od obvez.

POSPEŠEVANJE: DEL NAPREDKA

Ustrezno z obsegom potreb se je razvijala tudi pospeševalna služba. Trenutno imajo 6 pospeševalcev. Ta služba je razdeljena po usmeritvah proizvodnje, vsak pospeševalec pa je tudi vezan na določen kraj. Pojavlja se problem financiranja pospeševalne službe, ki ne dela samo za kombinat in njegove kooperante, marveč za vse kmete v občini, le-ta pa je finančno zelo minimalno udeležena. Tako se pospeševalna služba preživlja z dohodki, ustvarjenimi pri odkupu.

PROIZVODNE SKUPNOSTI

Direktor sevniškega kombinata, tovariš Albin Ješelnik, mi je na vprašanje o samoupravnih odnosih v njihovi delovni organizaciji, povedal tole:

»Pri nas se vse samoupravljanje odvija v samem proizvodnem okolju, kjer obstajajo in delujejo proizvodne skupnosti, kot na primer skupnost proizvajalcev ribeza, proizvodna skupnost za mleko (ki jih je 8), pa sadjarska, vinogradniška, strojna (teh je 14) in druge proizvodne skupnosti. Vsaka od teh skupnosti ima svoj samoupravni organ. Proizvodne skupnosti so združene v proizvodnih okoliših, ti pa so združeni v TOZD Obrat za kooperacijo. Vsaj vsak tretji kmet je v nekem samoupravnem organu!

Samoupravne proizvodne skupnosti obstajajo od leta 1974 dalje. Vsaka je registrirana na občini. Vse kaže, da se bo v bližnji prihodnosti vsa investicijska dejavnost opravljala preko teh skupnosti. Tako bo manj možnosti kreditiranja posameznega kmeta — kreditirana bo samoupravna proizvodna skupnost. Na primer: 10 kmetov bo izrazilo željo, da bi na določeni površini napravili nasad jabolk. Ustanovijo sadjarsko proizvodnjo skupnost in zdaj investiramo v skupnost; če bi tako investirali vsakemu posamezniku, bi se kregali za meje. Nasad se tako obravnava kot enota, katere nosilec je ta sadjarska proizvodna skupnost.»

NE LE Z ROKAMI, TUDI S SRCEM

Na lastne oči sem se prepričal, da ljudje, ki združujejo delo v Kmetijskem kombinatu Sevnica, imajo srce za zemljo in za svojega sočloveka — kmeta. Pomagajmo mu, kolikor se le da, da bi proizvajal več in čim boljše, prav tako pa ravnajo tudi z zemljo.

MATJAŽ MARINČEK

GOSTINSKI NAČRTI

SOZD Mercator razvija in dviga gostinstvo na Dolenjskem, v Zasavju in Ljubljani — Leta 1980 nov hotel »L«

LJUBLJANA, 27. — Široko zasnovani srednjeročni načrt razvoja gostinstva in hotelirstva v okviru SOZD Mercator, ki združuje pod svojo streho 7.500 delavcev in tisoč vajencev v 18 delovnih in 32 temeljnih organizacijah, med njimi okoli 850 gostincev, predvideva tudi gradnjo prvega hotela L kategorije v Sloveniji, in sicer na GR v Ljubljani.

Po načrtu gre za gradnjo dvanajstnadstropne hotelske stolpnice s 550 posteljami (sobe bodo samo eno in dvoposteljne), v vrednosti 250 milijonov din. Prostor za ta luksuzni hotel je investitor našel v načrtovanem trgovskem kvadratu med Linhartovo in Titovo cesto v okviru razvijajočega se Gospodarskega razstavišča. Ob številnih specializiranih restavracijah, kot so ribja, jugoslovanske nacionalne in klasične bo, kot pravi Sašo Žabjek, direktor DO Mercator — hoteli gostinstvo, gostom na voljo nad 600 parkirnišč, med njimi kar 300 pod streho. Hotel bodo zgradili oziroma opremili tako, da bodo stalni obiskovalci, delovne organizacije, lahko imele v njem tudi lastne stalne razstave.

Srednjeročni program DO Mercator hoteli gostinstvo, v kateri kot

TOZD nastopajo hotel Ilirija z 11 delovnimi enotami, hotel Sremič v Krškem s 13 enotami, Jelka Hrastnik z več delovnimi enotami ter ljubljanski kavarni Evropa in Nebotičnik, skupaj zaposlujejo 540 delavcev, predvideva tudi obnovo ter gradnjo vrste drugih gostinskih in hotelskih hiš. Ilirija se na primer pripravlja na gradnjo pivnice nasproti gostilne Kersič na drugi strani Celovške ceste, v Šiški, ki se bo morala v kratkem umakniti. Gre za gostinsko zabavišni lokal, (stalni zabavni program), prijetno novost, s 600 sedeži v vrednosti 30 milijonov din, ki se bo naselil na prostoru nekdanje ljubljanske poštne postaje, postiljona.

Nekdanjo gostilno »Dr O« ali zdajšnji Tikveš ob Večni poti so

pravkar obnovili in spremenili v makedonsko nacionalno restavracijo, v kateri je enkrat več sedežev kot doslej.

Kar zadeva prisotnost SOZD Mercator v Zasavju, je novi hotel B kategorije Sremič v Krškem s 160 ležišči tik pred otvoritvijo. Da gre za moderno hotelsko hišo pričajo bar, šeststestno kegljišče, restavracije in ne nazadnje naložba 54 milijonov din, pa tudi njegova arhitektonsko prijetno oblikovana notranja in zunanja podoba.

Tudi gostinski TOZD Jelka Hrastnik je pred večjo naložbo: 20 milijonov din, ki jih namerava vložiti v gradnjo moderne samopostrežne restavracije z zmogljivostjo do tri tisoč obrokov. Hkrati z njo bodo zgradili manjši hotel s 70 ležišči do 1979. leta. Posebnost te naložbe predstavlja dogovor hrastniškega gospodarstva, ki s skupnimi močmi zbira denar za to samopostrežno restavracijo.

Močnejšo renesanso bo vsak čas doživela tudi stoletna ljubljanska

kavarna Evropa, ki bo za svojo obnovo, do konca leta porabila okoli 10 milijonov din. Kuhinjo in slaščičarno bodo preselili v klet kavarno pa razdelili na tri namensko različne lokale: del prostora bodo preuredili v klasično kavarno v avstroogrskem slogu s preloma stoletja, drugi del bo slaščičarna, tretji pa snack bar, v katerem bodo gostom na voljo kulinarne specialitete od ajdovih žgancev in obare do sirovih štrukljev.

Kar zadeva zamisel razvoja in nadaljnjo usmeritev gostinstva in hotelirstva v okviru SOZD Mercator, je zdaj, ko so na dlani prvi uspehi kot rezultat enotne nabave in skupne vzdrževalne službe predvsem v Ljubljani, na vrsti nadaljnje vsebinsko povezovanje med gostinci in trgovci, ki se ukvarjajo tudi z gostinstvom. Mercatorjeva trgovina ima namreč v nad 80 bifejih zaposlenih še kakih tristo delavcev, gostinsko podjetje Idrija, razdeljeno na tri TOZD, pa nastopa kot tretja gostinska grupacija. (Po »Delu«)

Preskrba s svežim mesom in mesnimi izdelki

Sveže meso in mesni izdelki so artikli, s katerimi poslovalnice in mesnice že vrsto let niso založene tako, kot bi želeli.

Do leta 1974 smo pitali zelo veliko govedi visoko kakovostnega mesa (baby-beef); meso je bilo namenjeno za izvoz. Cena pitanja za izvoz je bila pogojena z izvozno ceno. Živina je bila pitana s hrano, katere sestavine so bile uvožene; katere hrano je narekovala tehnologija. V letu 1974 je prišlo do prepovedi izvoza mesa na področju EGS, predvsem pa v Italijo, zato je bilo treba vso izvozu namenjeno živino prodati na domačem trgu po nižjih cenah. Zvezna direkcija za rezerve je posredovala z intervencijskimi cenami, sorazmerno z višino cen domače potrošnje. Takšno stanje je narekovalo zakol živine in zamrznitev mesa tako doma, kakor v tujini. Posledica tega je bila, da je zanimanje za pitanje upadlo, zaklali smo vsa teleta in pričelo se je obdobje pomanjkanja določenih vrst mesa.

Podobno stanje je nastalo tudi pri pitanju prašičev. Nizko določene maloprodajne cene svežega mesa niso v skladu s stroški pitanja. Proizvajalci zahtevajo vedno višje cene za prašiče, mesna industrija pa ima pri proizvodnji izgubo.

V letu 1974 je izšel predpis, da so minimalne odkupne cene za goveda, prašiče, teleta in ovce enake zagotovljenim cenam in prav te so izhodiščna postavka za izračun maloprodajnih cen. Tako se je proizvodnja mesa znašla v veliki dilemi. Proizvajalec živine mora prodajati po višji ceni, ker mu minimalna oziroma zagotovljena cena ne pokriva njegove proizvodne cene, klavnica pa živine ne more kupiti po višji ceni, ker ima prodajne cene izračunane na minimalnih oziroma zagotovljenih cenah. Če hočemo obratovati, moramo v tej zapleteni situaciji popustiti v našo škodo, izguba v mesni proizvodnji pa nam je na osnovi prikazanega položaja jasna.

Izračun cen za prašiče v sedanjih razmerah je naslednji:

- 1 kg živega prašiča za proizvodnjo svežega mesa: 21,00 din fco klavnica;
- 1 kg živega prašiča za proizvodnjo mesnih izdelkov: 19,50 din fco klavnica.

Današnja odkupna cena za 1 kg teže živega prašiča je 23,00 din fco

hlev proizvajalca.

Iz prikazanega izračuna smo ugotovili naslednjo razliko:

— 2,80 din za 1 kg pri proizvodnji mesa

— 4,30 din za 1 kg pri proizvodnji mesnih izdelkov v škodo klavnice.

Vse zagotovljene, minimalne in obračunske cene za goveda in prašiče je država predpisala in izračunala na osnovi proizvodne cene koruze, katera bi znašala po teh izračunih 1,80 do 2,00 din. Za takšno ceno pa koruze nikjer ni mogoče dobiti.

Takšen položaj je potegnil za seboj celoten proizvodni in predelovalni proces naše proizvodnje mesa. Zadnja podražitev mesa ne bo prinesla izboljšanja preskrbe z mesom. Cena telečjega mesa se je dvignila

samo za toliko, za kolikor je država bonificirala potrošnjo svežega telečjega mesa, to je 3,00 din za kilogram žive teže. S 1. 7. 1977 je bila ta premija ukinjena in za isto vsoto zvišana cena svežega mesa.

Pri prašičih se je cena svežega mesa dvignila za 50 odstotkov za prešene razlike, kar pomeni, da te cene niso rešitev naše proizvodnje svežega mesa. Izboljšanje založenosti naših mesnic pričakujemo tedaj, ko bodo urejeni medsebojni odnosi in sklenjeni samoupravni sporazumi z vsemi faktorji v tej proizvodnji. Sem spadajo proizvajalci koruze, ječmena, kmetje in družbena podjetja, klavnice in trgovina. S posebnim pregledom vseh stroškov, vseh proizvodov, bomo dobili pravo proizvodno ceno žive živali in ceno svežega mesa, s tem da država ne bo določala maloprodajnih cen po svoji presoji in bo upoštevan stroškovni princip.

JANEZ SELAN

Priprave za združitev v delovno organizacijo Konditor

V skladu s programom razvoja celotnega gospodarstva v državi, po katerem predstavlja enega izmed osnovnih elementov povezovanja trgovine s proizvajalnimi organizacijami na osnovi skupnih vlaganj in soudeležbe pri ustvarjenem dohodku oziroma pri delitvi tveganja, je slašičarsko podjetje KONDITOR Ljubljana že pred časom izrazilo željo, da bi združilo delo in sredstva v okviru sestavljene organizacije združenega dela Mercator Ljubljana.

Slašičarsko podjetje je bilo ustanovljeno leta 1952. Podjetje se ukvarja z:

- izdelovanjem in prodajo vseh vrst slašičarskih in pekarških izdelkov,
- prodajo mleka in mlečnih izdelkov, kruha in peciva,
- prodajo izdelkov iz sladkorja in kakavov,
- prodajo kave in kavnih mešanic,
- prodajo tobaknih izdelkov in vžigalic ter
- pripravo, prodajo in serviranje vseh vrst hladnih jedil.

Posebna skupna komisija je že pred časom pripravila elaborat o združitvi kot posebno gradivo. Nova komisija je vzela za osnovo drugo časovno obdobje opazovanja in mora do 10. oktobra pripraviti noveliran elaborat. Rok za izdelavo komercialnega in investicijskega programa za naprej je 15. oktober. Celotno delovno gradivo bodo delavci Konditorja obravnavali na zborih v času od 15. oktobra do 1. novembra in razpisati referendum o združevanju, za čas od 15. do 20. novembra. Delavski svet SOZD Mercator bo o združitvi odločil v času od 20. do 30. novembra letošnjega leta.

MATJAZ MARINČEK

Čestitamo!

Tovarišica Jožica Blaznik, direktor TOZD Kavarna Evropa, je 26. septembra diplomirala z odlično oceno na Visoki šoli za organizacijo dela v Kranju in tako uspešno zaključila študij II. stopnje.

NOVOTEKSOVO PRIZNANJE SOZD MERCATOR

Tekstilna tovarna NOVOTEKS v Novem mestu praznuje letos svojo 30-letnico. Delavski svet podjetja je na svojem zasedanju dne 11. avgusta sprejel sklep, da SOZD MERCATOR podeli priznanje za dolgoletno in uspešno poslovno sodelovanje. Lično izdelano priznanje smo že prejeli in smo nanj ponosni, saj je dokaz več za Mercatorjevo uspešno poslovno politiko.

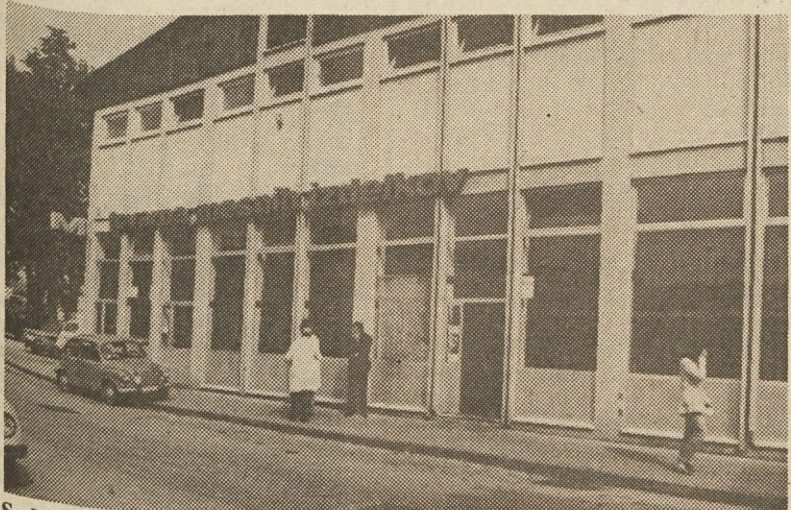
Rekli so

Idealno bi bilo, da bi, ko gremo ob dveh z dela, stopili na tehtnico, ki bi kazala, koliko moči, živcev in možganov smo porabili, pa bi na osnovi tega ovrednotili delo, ki ga je posameznik tega dne opravil.

(Nedeljkovič Vukadin, v.d. namestnika generalnega direktorja SOZD Mercator, na 2. zasedanju delavskega sveta Delovne skupnosti SOZD Mercator, 8. septembra 1977, v razpravi pripomb oziroma dopolnitev osnutka pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in za delitev sredstev za osebene dohodke delavcev Delovne skupnosti SOZD Mercator.)

Blaž Vahčić streže kupcem v prodajalni v Mesarski ulici 1.

Sedež MERCATOR — VELEPRESKRBA, TOZD TMI, je v Mesarski ulici 1 v Ljubljani.

Škrlj Božo, upravnik Počitniškega doma v Dajli

Malokdo od delavcev Delovne skupnosti SOZD Mercator ve o tovarišu Božu Škrlju kaj več kot to kar smo napisali v naslovu, pa čeprav je njihov sodelavec in član kolektiva. Poznajo ga vsi tisti, ki so že letovali v Dajli in jih je sprejel ter bil ves čas pri roki, prijazen in pripravljen ustreči. Zato smo v ured-

ništvu sklenili, da ga v tej številki malo podrobneje predstavimo.

Tovariš Božo se je rodil 10. maja 1927. leta v Tinjanu blizu Pazina v revni kmečki družini, kjer je hodil tuđi v osnovno šolo. Istra je bila takrat pod italijansko okupacijo in je bil zato pouk v šoli italijanski. Šolanje »malega Bože«, kot so ga začeli klicati že takrat, je prekinila vojna, v katero se je vključil 1943. leta, najprej kot aktivist in nato kot borec I. brigade »Vladimira Goratana«. Na posebno zahtevo Komiteja Komunistične partije Hrvatske in Oblastnega komiteja SKOJ za Istro je bil premeščen med istrske kurirje, zadolžene za prenos partijskega tiska iz ilegalnih tiskarn v vse dele Istre. Po končani vojni je Božo ostal kurir, le da je bila njegova pot krajša, saj je skrbel za zvezo med uredništvom »Glasa Istre« in drugimi ustanovami na Reki. Zanimati so ga začele tudi knjige. Učil se je ruščine, vpisal se je na srednjo kmetijsko šolo in jo leta 1956 tudi končal. Zaposlil se je v Kmečki delavski zadrugi v Dajli,

kjer je delal na različnih delovnih mestih, od referenta do direktorja TOZD PIT Umag, kot se zadruga danes imenuje.

V Dajli je spoznal tudi ženo Lucijo in si ustvaril družino. Ima dva sinova: starejši Davor dela v PIT Umag, mlajši Boris pa hodi še v osemletko.

Leta 1975, ko je bil zgrajen počitniški dom, se je javil na oglas za upravnika doma in bil sprejet.

Tovariš Božo je tudi aktiven družbenopolitičen delavec v krajevni skupnosti, je član Zveze komunistov od 1943, član Krajevnega odbora ZZB, član Poravnalnega sveta Krajevne skupnosti, predsednik Upravnega odbora Turističnega doma Dajla, član sekretariata ZK v Dajli in aktiven delavec v SZDL.

V »Istarskem kalendarju« za leto 1946 je v članku z naslovom »Junački istarski kurirji« o Božu napisano tole: »... Njega smo klicali enostavno naš mali Božo. Ni mnogo govoril, ampak se je vedno smehljaj in kadar smo iskali dobrovoljce za

stražo, se je prvi javil. Vsa njegova pojava je izžarevala pripadnost in veliko nesebičnost — prav zaradi tega smo ga imeli radi.«

In tak je Božo tudi danes.

O počitniškem domu in o svojih gostih pove tovariš Božo vse najlepše. V pogovoru z njim dobi vtis, da je v dom kar zaljubljen in da je ponosen na svoje delovno mesto. Pravi, da je dom lep in funkcionalen prebivalci Dajle pa so zelo zadovoljni, da so dobili tako lepo urejen turistični objekt, poleg tega pa tisti, ki stanujejo blizu doma, lahko oddajajo sobe za potrebe Mercatorja. Poudaril je, da bi morali to obliko sodelovanja razširiti, in bi na ta način lahko povečali zmogljivost doma, saj kuhinja lahko pripravi več kot 200 obrokov hrane.

V. B.

Lepa je vaša dežela

V času počitnic prihajajo v naše delovne sredine številni novi mladi sodelavci. Za mesec, nekateri celo za dva, pomagajo pri delu, da se pridobijo nekoliko znanja in seveda tudi, da kaj zaslužijo.

V Delovni skupnosti SOZD je v sektorju za avtomatsko obdelavo podatkov šest tednov opravljala prakso Aleksander Lukasiewicz iz Szczecina na Poljskem. V Jugoslavijo oziroma v naš kolektiv je tu dvaindvajsetletni študent ekonomije prišel preko AISEC — mednarodne organizacije študentov ekonomije, ki skrbi za izmenjavo tujih študentov.

Ste si sami izbrali Jugoslavijo? »Da. Izbiral sem med Veliko Britanijo in Jugoslavijo ter se odločil

MILENA ARTAČ

Med letošnjimi jubilanti je tudi Milena Artač, vodja obračuna osebnih dohodkov v Mercator — Velepiskrba, TOZD Grosist, ki obhaja dvajsetletnico svojega dela v Mercatorju.

Pred dvema desetletji je prišla v kolektiv Hrane. Z veliko vnamo se je lotila obračunavanja osebnih dohodkov, še raje pa je delala kot finančna knjigovodkinja. Vse njene ambicije so bile usmerjene v fi-

nančno knjigovodstvo, vendar se ji želja, da bi ostala pri tem delu ni izpolnila. S priključitvijo Hrane k Mercatorju se je spet znašla pred plačilnimi listami in v obračunu osebnih dohodkov ostala vse do danes.

Njeno delo je povezano s številkami in z ljudmi. Prav tu je treba imeti veliko potrpljenja, ki ga Milena črpa iz svoje vesele narave. Le-to smo že dostikrat občutili na izletih, ko je vselej veselo zapela v družbi. Vedno pa človek ne more biti dobre volje, mi je zatrjevala Milena, včasih izbruhne tudi jeza na plan.

Najin pogovor sva začeli z obujanjem spominov na prva leta njenega dela v Mercatorju. Milena je povedala:

»Takrat je bil drugačen način obračunavanja. Številke se ne da primerjati, kakor tudi ne osebnih do-

hodkov, ki so bili nizki. Veliko je bilo nadurnega dela.

Kolektiv Hrane je tedaj štel 350 ljudi. Med seboj smo se vsi dobro poznali in si pomagali pri delu in tudi drugače. Privoščili smo si tudi precej prerasel in zabav, ki sicer niso bile razkošne, zato pa tem bolj prijetne.«

Leta 1963 se je kolektiv odločil za združitev z Mercatorjem. Takratni čas je tovarišici Mileni ostal takole v spominu:

»Bili smo med zadnjimi v tistem obdobju, ki so se združili z Mercatorjem. Vedeli smo, da bomo tako združeni bolj uspešni, vendar nam je bilo vseeno hudo, ko smo se razšli.

V Mercatorju smo se hitro živeli. Premeščena sem bila v obračunski oddelek, čeprav sem ves čas želela priti v finančno knjigovodstvo.«

Z leti se je njeno delo spreminjalo; največ novosti je prišlo z elektronsko obdelavo podatkov, ki je odpravila mnogo zamudnega računanja, vendar je še vedno človek tisti, ki pripravlja podatke in odkriva napake.

»Pri tem delu,« je pripovedovala Milena, »sem spoznala duševnost ljudi. So takšni, ki se zaradi napačno obračunanega osebnega dohodka, ki ga takoj popravimo in povrnemo razliko, prepirajo, tudi za 10 din, če pa dobijo morda pomotoma več, so lepo tiho. Ugotovila sem tudi, da se tisti, ki nastopajo službo ob petkih in ob koncu meseca ponavadi izkažejo kot slabi delavci.«

Tovarišica Milena ima danes štiriinštirideset let. Za njo je že veliko let službe, dvajset v Mercatorju. Kot je sama povedala, so ji ta leta hitro minila. Iz meseca v mesec so jo priganjali obračuni, zato so bili meseci zanjo kratki, čeravno se nam zdijo pri porabi denarja dostikrat predolgi.

Ob jubileju se čestitkam pridružujemo tudi sodelavci glasila in ji želimo, da bi se še naprej lepo počutila v svoji delovni sredini in uspešno delala na svojem delovnem mestu.

NADA RIHTAR

za vašo deželo, o kateri sem že veliko slišal.»

Srečanje z Jugoslavijo je bilo zanj nekaj posebnega, še posebno, ker je tu preživel dalj časa — kar poldrugi mesec. To sicer ni bilo njegovo prvo potovanje v tujino (bil je že v nekaterih vzhodnoevropskih državah), vendar toliko bolj mikavno, ker zaradi strogih ukrepov pri izdajanju dovoljenj oziroma potnih listov, redki Poljaki potujejo v Jugoslavijo.

Aleksander je zgovoren fant. Angleščina mu lepo teče, čeravno je bila to ena njegovih redkih priložnosti, da jo govori. Pripovedoval mi je o svoji deželi, ki je tudi tako lepa kot naša, o mestu Szczecin, ki je za polovico manjše od Ljubljane, o šolanju, ki je podobno našemu. Še več pa je govoril o svojih vtisih o Sloveniji, o naših ljudeh in našem življenju.

Pohvale so kar deževale.

»Lepa je vaša dežela. V glavnem sem spoznal le Slovenijo, ki je geografsko zelo razgibana. Privoščil sem si nekaj izletov. Oglelal sem si Maribor in Pohorje, Ptuj, Postojno, seveda pa sem moral videti tudi vaše morje. Bil sem v Vrsarju, kar deset dni pa ste mi omogočili brezplačno bivanje v Dajli.

Vaši ljudje so prijazni in kar mi je bilo še posebno všeč, so zelo sproščeni. To sem občutil povsod: pri delu, v družbi in na ulici. Tovariš Ogrin je bil odlični mentor pri delu.»

Ste pridobili kaj praktičnega znanja?

»Nekoliko vsekakor. Bolj kot samo delo na računalniku, ki ga poznam, saj to smer študiram in ga tudi praktično opravljam na fakulte-

ti, me je zanimala sama organizacija dela pri vas. Mislim, da je ta v Mercatorju dobra, ker drugače ne bi tako uspevali. Videl sem številne vaše trgovine v Ljubljani, ki so moderno opremljene in dobro zalozene, peljali pa ste me tudi v ptujsko blagovnico in skladišče.»

V Ljubljani je spoznal nekaj novih prijateljev. Stanoval je v študentskih domovih in tu je navezale stike s kolegi iz Beograda in drugih krajev naše domovine. Z dopisovanjem bodo spomini na Jugoslavijo ostali še dolgo sveži.

Najino kramljanje sva morala končati, kajti to so bile zadnje minute Aleksandrove prakse v Mercatorju. Treba se je bilo posloviti od prijateljev in sodelavcev in vseh tistih, s katerimi je sodeloval v Mercatorju. Naj zapišem še to, da se je

ponekod poslovil z rožami, iz česar lahko sklepam, da smo postali njegovi dobri prijatelji.

Moje zadnje vprašanje je bilo morda nekoliko neumestno, pa sem ga vseeno pobarala, kaj si je kupil za denar, ki ga je v tem času zaslužil. »Nekaj osebnih stvari in pa gramofonske plošče z moderno glasbo, ki jo izvajata ansambla Pink Floyd in Santana. Pri nas jih ni dobiti, vsaj ne najnovejših hitov, zato bodo te plošče popestrile mojo diskoteko.»

Tovariš Aleksander Lukaszewicz je že lep čas spet doma v Szczecinu ob Baltiškem morju, kjer verjetno znancem in prijateljem pripoveduje o nekem mestu Ljubljana v Jugoslaviji, o njegovih ljudeh in navadah. In upajmo, da prav tako lepo, kot je to povedal za naše glasilo.

NADA RIHTAR

DOPISNIKI POROČAJO

Jože Renar — TOZD Grmada

IZLET V ZGODOVINO

27. maja zvečer se je 50 članov kolektiva TOZD Grmada z avtobusom odpeljalo na izlet v SR Bosno in Hercegovino. Okrog 23. ure je avtobus že vozil skozi moderni in močno razsvetljeni Zagreb. Dalje nas je pot vodila skozi Novsko v Slavonki Brod, kamor smo prispeli ob enih zjutraj. Tu sem se nehote ob spomnil, kako smo leta 1945 ob polnoči vdrli v mesto in ga osvobodili. Daleč so že tisti časi... Ko po tolikih letih, tokrat v svobodi in zadovoljstvu, spet ponoči potujem, se mi zazdi daljna krvava vojna kot sanje.

V Slavonskem Brodu smo prečkali Savo in skozi Bosanski Brod, center naftne industrije ter mimo Zenice, železarskega velikana, v jutranjih urah prispeli v Sarajevo. Ulice so bile prazne, zato smo se ustavili pred moderno železniško postajo, ki je bila zgrajena po vojni, v veliki in znani mladinski delovni akciji Šabac — Sarajevo.

Številne nove sošeske, urejene zelenice, ceste ter velike in moderne blagovnice pričajo, da se je Sarajevo po vojni hitro in vsestransko razvijalo. Seveda smo si v mestu ogledali znamenite džamije, Baščaršijo (sarajevski Ponterosso), v muzeju spremljeno hišo bogate srednjeveške trgovske družine in druge znamenitosti. Obiskali smo tudi kraj, kjer je Gavril Princip leta 1914 napravil atentat na avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda, s čimer je prižgal iskro, ki se je razplamtela v prvo svetovno vojno.

Naš izlet se je nadaljeval prek visokih planin in v večernih urah smo prispeli v Konjic, kjer se začne veliko umetno jezero Jablaniške hidrocentrale. Jezero je dolgo več kot 30 kilometrov — približno toliko meri tudi slovenska obala od

Ankarana do Lucije.

Znano je, da ima SR Bosna in Hercegovina mnogo rek, ki so primerne za hidrocentrale in graditi so jih pričeli že kmalu po vojni. Videli smo nekaj velikih hidroenergetskih objektov, ki dajejo velike količine prepotrebne električne energije, kot na primer Jablanica ter Jajce I in II. Le-ti so precej prispevali k razvoju republike in Jugoslavije kot celote.

Vreme je bilo lepo in kilometri vijugaste ceste po slikoviti dolini reke Neretve so bili hitro za nami. Petjaš smo se mimo zgodovinskega Prozora, kjer so se med drugo svetovno vojno bile hude borbe. Tu je maršal Tito v IV. ofenzivi poslal borcem znameniti kratek ukaz: »Prozor mora danes pasti!« Borci so ukaz vestno izpolnili.

Okrog poldneva drugega dne izleta smo prispeli v Jajce, kjer smo si med ostalimi znamenitostmi ogledali tudi bunker, iz katerega je maršal Tito v letu 1943 nekaj časa vodil borbo partizanov in v muzej preurejeno stavbo, v kateri je bila rojena FLRJ, v kateri je bilo zgodovinsko II. zasedanje AVNOJ.

Soglasno smo se odločili, da si ogledamo tudi Kozaro, ta znameniti in veličastni spomenik naše revolucije. Bili smo prevzeti nad lepoto Kozarškega hribovja in nad mogočnostjo spomenika, postavljenega v čast 20-tisočim padlim borcem na Mrakovici. Še posebej se bomo spominjali govora profesorja zgodovine iz Prijedora, ki nam je po poti od spomenika na Mrakovici do Prijedora, čustveno in prepričljivo pripovedoval o strašnih bitkah ter o grozodejstvih, ki jih je okupator prizadejal nikoli pokorenim prebivalcem Kozare. Na koncu je dejal: »Dragi tovariši Slovenci, dragi člani kolektiva Mercatorja, kar sem vam opisal, je le drobec zločinov, ki jih je okupator izvršil nad našim nedolžnim prebivalstvom. Ne dovolimo in ne dovolite nikoli več, da bi nas tuji

podjarmljali. Naj živi bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov! Naj živi SFRJ! Naj živi naš največji sin — predsednik Tito!«

Vsem nam je bila še pred očmi Kozara, ko smo že v daljavi iz avtobusa zagledali spomenik žrtvam velikega koncentracijskega taborišča v Jasenovcu, ki stoji na levi strani Save, torej v SR Hrvaški. Čeprav se je že mračilo in je do spomenika dober kilometer hoje, smo si ga složno ogledali. Postavljen je na kraju, kjer so ustaši in Nemci na najbolj zverinski način pobili več kot 700 tisoč naših rodoljubov, kar je več kot tretjina vseh padlih Jugoslovancev v drugi svetovni vojni. Taborišče je bilo načrtno zgrajeno na močvirnem področju blizu Save: ljudi so z žicami vezali po dva do štiri skupaj in jih potem žive pometali v Savo. Nekateri nacisti in ustaši so prav tekmovali, kdo bo pobil več nedolžnih žrtev.

Bila je že trdna noč, ko smo se s tega največjega pokopališča jugo-

slovanskih rodoljubov odpeljali proti domu.

V dveh dneh smo videli nižinsko Slavonijo, gričevnato Bosno, gorato Hercegovino, zgodovinsko Jajce, Sarajevo — Orient, borbeno Kozaro, v črno odeti Jasenovac... Še več: videli smo ljudi, ki so kljub vojnim strahotam vzeli usodo v svoje roke, ljudi, ki zdaj nezadržno in neutrudno gradijo samoupravno socialistično Jugoslavijo.

DOBRODOŠLI NOVI UČENCI

V mesecu avgustu se je naš kolektiv številčno okrepil. Pri TOZD Grmada smo sprejeli v uk 35 učenk in učencev.

Dejstvo je, da gre pri tako velikem kolektivu vsako leto v pokoj več delavcev in če hočemo, da delo v naših prodajalnah teče nemoteno naprej, moramo stalno vzgajati nove kadré. To zahteva mnogo sredstev in truda, toda zavedati se moramo, da brez naložb v kadre ni razvoja, niti napredka TOZD.

Spominski posnetek delavcev TOZD Grmada v Jajcu

Učenci so mladi in polni energije, prvi dan učenja v trgovini pa je v življenju samo enkrat, zato je še posebej zanimivo prav prvo srečanje s predstavniki kolektiva. Tudi to pot so mladi učenci z vso resnostjo in veliko odgovornostjo pričeli novo pot v življenju — v poklicu.

Priznati moramo, da je ne glede na vsestransko izboljšanje pogojev za učenje, še vedno mnogo težav in te na različne načine pestijo naše mlade učence. Takšni problemi so na primer: pomanjkanje prostorov v internatih, pomanjkanje denarja za plačevanje hrane, bivanje, obleke ipd. Učenci se morajo zato voziti na dolgih progah in tako porabijo dosti dragocenega časa za prihod na delovno mesto in za pot domov. Žal so tudi primeri, da morajo učenci poleg učenja še dodatno delati, da se lahko preživijo. Skratka: težav je veliko. Prav pa je, da smo z navedenimi in drugimi težavami naših učencev seznanjeni in da jim po svojih močeh pomagamo. Koristno bi bilo, da bi se v pomoč bolj vključile tudi družbenopolitične organizacije — mladinska, partijska, sindikat itd. Skratka: učenci so tu in prav je, da jih čim prej vsestransko strokovno usposobimo in politično pravilno usmerimo.

Vsem, ki smo šli skozi pot učenja, nam je pričetek dela ostal v globokem in trajnem spominu. Vsak začetek je težak, prepričan pa sem, da ste ga, dragi učenci, medtem že uspešno premagali. Želim vam obilo uspehov in da bi se dobro ter uspešno učili, kar bo največja nagrada za vas in za vaše starše.

Jože Repše — TOZD Standard

AKADEMIJA, POSVEČENA TITOVIM IN PARTIJSKIM JUBILEJEM

1. julija je bila v Novem mestu v čudoviti dvorani doma JLA akademija, posvečena 40-letnici Titovega prihoda na čelo KPJ, 40-letnici ustanovitve KPS in 85. rojstnem dnevu predsednika Tita. Organizatorji slavnostne akademije so bile vse trgovinske delovne organizacije iz Novega mesta, in sicer: Dolenjka — Novo mesto, KZ Krka — Novo mesto, Mercator — Novo mesto in Novotehna — Novo mesto.

Dvorana je bila napolnjena skoraj do zadnjega kotička, izključno z delavci, ki delajo v trgovini. Upam si trditi, da je to prva prireditev v našem mestu, ki je tako v polnem številu združila v enem samem prostoru vse delavce v trgovini iz našega območja.

Pomembne misli ter spoznanja je v uvodnem govoru strnil sekretar občinske organizacije ZK Novo mesto, tovariš Janez Slapnik, ter dodal, da se moramo vsi, ne glede na pripadnost delovni organizaciji, zavzemati za čim hitrejšo realizacijo Zakona o združenem delu. Novi zakon je močna spodbuda vsem nam

in ko bo zaživel, bodo temeljiteje zaživali tudi naši odnosi, trgovina pa bo laže in temeljiteje opravila svojo nalogo.

Pri izvedbi kulturnega programa so sodelovali: moški pevski zbor Dušan Jereb, moški pevski zbor Maks Henigman, moški pevski zbor tovarne zdravil Krka, orkester JLA iz Zagreba, dramska igralca Iva Zupančičeva in Miha Baloh, člana KUD Dušan Jereb, tovariša Staša Volk in Jože Falkner ter dva učenca osnovne šole Šmarjeta. Vse točke so spremljali z diapozitivi tovariša Tita in vsaki točki je sledil buren aplavz.

Zadovoljni smo zapuščali dvorano z neizrečenimi željami: NAJ ŠE DOLGO ŽIVI NAŠ TOVARIŠ TITO in nas srečne vodi v samoupravni socialistični Jugoslaviji.

Marija Kahne — TOZD Golovec

TOVARIŠKO SREČANJE DELAVCEV TOZD GOLOVEC

Po reorganizaciji OZD Mercator je iz prejšnjih štirih TOZD nastala nova TOZD Golovec. V njej združuje delo nad 450 delavcev na območju občin Ljubljana-Center, Ljubljana Moste-Polje in Litije. Kot ponavadi se delavci med seboj spoznajo na zborih ali srečanjih, izletih, seveda v okviru TOZD. Ker pa je sedanji TOZD nastal iz več prejšnjih, se delavci med seboj prav malo poznajo.

Tako je konferenca sindikata prav kmalu prišla do zamisli, da bi organizirali srečanje delavcev TOZD Golovec, s čimer so se strinjali vsi deli osnovnih organizacij in so po razpravah določili tudi kraj srečanja — grad Bogenšperk.

Konferenca sindikata je takoj pristopila k delu ter že v juniju srečanje organizirala. Ob prihodu na prostor »pod lipami«, je vse navzoče pozdravil v. d. namestnika direktorja tovariš Jože Knavs. Vsem navzočim je zaželel dobrodošlico, dobro počutje ter medsebojno spoznavanje. Za dobro razpoloženje je poskrbel trio iz Litije, za jediščo in pijačo pa delavci sami na samopostrežen način. Organiziran je bil tudi skupen ogled gradu.

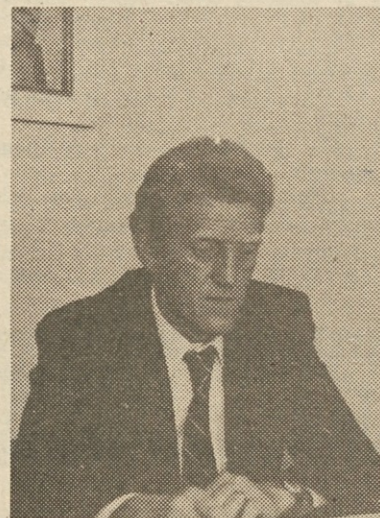
Da je srečanje dobro uspelo, se vidi iz tega, da so se delavci veseli in razpoloženi šele pozno zvečer vračali domov. Za vse gre posebna zahvala konferenci sindikata ter seveda tudi samim delavcem.

DOM V PIRANU POTREBEN OBNOVE

Počitniški dom v Piranu, nekdanji last TOZD Emona, spada sedaj v TOZD Golovec. Po vsakoletnih zapažanjih sindikalnih delavcev je razvidno, da se za letovanje v tem domu delavci vse manj zanimajo. Razlog za to je jasen: dom je star, dotrajan, potreben temeljite obnove in tudi boljše opreme. Če ga primerjam z domom v Dajli, je razlika res

velika. Zato je tudi dom v Dajli v sezoni prenapolnjen, v Piranu pa postelje ostajajo prazne. Nujno bi bilo čimprej poskrbeti za obnovo ter zagotoviti delavcem lepše letovanje, saj sta hrana in postrežba dobri, voda pa čista in topla.

Čeprav je mesto staro, je v kraju samem tudi dovolj zabave in razvedrila.

Novi predsednik Delavskega sveta delovne skupnosti SOZD Mercator Rudolf Breznik

MARIJA ŠTULAR — Delovna skupnost SOZD

SESTAL SE JE NOVOIZVOLJENI DELAVSKI SVET

25. avgusta 1977 je prvič zasedal delavski svet Delovne skupnosti SOZD Mercator, ki je bil izvoljen potem, ko so se delavci Delovne skupnosti z referendumom odločili za ustanovitev Delovne skupnosti SOZD in sprejeli statut ter samoupravni sporazum o združevanju dela. Zato so na tem zasedanju delegati najprej poslušali poročilo o rezultatih referenduma, na katerem so bile sprejete vse tri odločitve in ki se ga je udeležilo 111 delavcev, to je 81% vseh, ter o volitvah delegatov delavskega sveta in odbora samou-

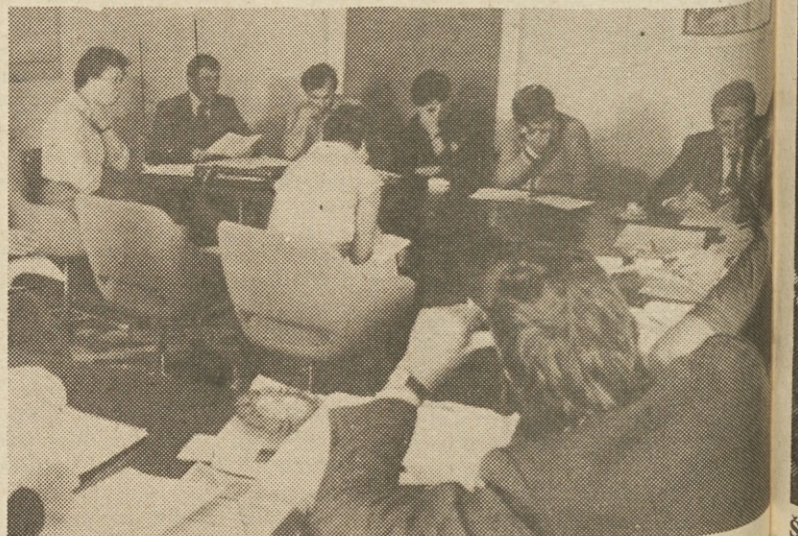
pravne delavske kontrole, ki se jih je udeležilo 116 delavcev ali 84,7%. Udeležba na referendumu in na volitvah je bila glede na čas letnih dopustov zadovoljiva.

Po verifikaciji mandatov so delegati med seboj izvolili predsednika in njegovega namestnika. V tem mandatnem obdobju bosta ti funkciji opravljala tov. Rudolf Breznik, pomočnik direktorja v razvojno-planskem sektorju in tov. Dragica Derglin, vodja službe finančnih sredstev v finančnem sektorju, oba že dolgoletna delavca v Mercatorju.

Po konstituiranju so delegati poslušali poročilo o rezultatih dela in poslovanju Delovne skupnosti SOZD v I. polletju 1977, ugotovili periodični obračun in sprejeli sklep o začasni delitvi ustvarjenega dohodka. Nato so sprejeli: pravilnik o varstvu pred požarom in o družbeno-samozoščitvi, v katerih so določeni pravice in dolžnosti delavcev, da neposredno organizirajo in izvajajo družbeno samozoščito in varujejo pred požarom družbeno premoženje, s katerim upravljajo in premoženje občanov, ter pravilnik o knjigovodstvu.

Zasedanje je bilo zaključeno s obravnavo še nekaterih drugih zadev, ki tudi spadajo v pristojnost delavskega sveta Delovne skupnosti SOZD in sprejemom ustreznih sklepov, in sicer o odobritvi uporabe vozila v zasebni lastnini v službene namene, o odobritvi oziroma povrnitvi stroškov izobraževanja ob delu in nabavi osnovnih sredstev, potrebnih za nemoten potek dela in poslovanja Delovne skupnosti.

S tem se je za delegate delavskega sveta pričelo novo obdobje njihove samoupravne aktivnosti. Za dobro polovico delegatov je to njihova prva izvolitev v delavski svet, to je najvišji organ upravljanja v Delovni skupnosti SOZD, in si bodo, prav tako kot tisti, ki jim je to že drugi mandat, brez dvoma prizadevali, da bodo upravičili zaupanje, ki so jim ga z izvolitvijo izkazali njihovi sodelavci v samoupravnih delovnih skupinah.

Z zasedanja Delavskega sveta delovne skupnosti SOZD Mercator

**Jože Vaupotič —
Mercator — Panonija**

USPELA MODNA RE- VIJA V PTUJU

Prerejanje modnih revij je v naši delovni organizaciji že tradicionalno. To je oblika neposrednega prikazovanja modnih novosti, ki jih nudijo naši proizvajalci konfekcije in obutve. Pri tem pa tudi trgovina omogoča potrošnikom, da se seznanijo s ponudbo blaga iz prodajaln, saj prikazane modele večinoma nudimo v prodajni mreži.

V soboto, 24. septembra, smo prek Centra za sodobno oblačenje iz Ljubljane uspešno prikazali vrsto modelov oblačil in obutve za jesen in zimo. Modeli so bili nagrajeni z navdušenim plaskanjem in odobravanjem prisotnih potrošnikov. Reagiranjem prisotnih je namreč zelo pomembno, saj lahko na ta način že vnaprej ugotovljamo, če smo imeli pri nakupu blaga »srečno roko«. Pri tem pa postanemo bogatejši pri izkušnjah, saj vemo, da je potrebno v tej stroki zaključevati pol leta prej. Delavci, ki opravljajo to odgovorno nalogo, želijo, da bi proizvodi našli svoje mesto v kupčevih garderobah.

Za veselo razpoloženje na modni reviji so poskrbeli vokalno instrumentalna skupina Prah in pevec Janko Ropret.

Naša želja je, da bi tudi v drugih delovnih organizacijah SOZD Mercator uspešno pričeli izvajati to vrsto reklame in povezovanja s potrošniki. Prednost tega bi bila tudi v skupnem nastopu pri dobaviteljih glede sofinanciranja revij.

Kar naenkrat nas bo prešenetil sneg, zato se kaže s čem podobnim čim prej opremiti!

**Anica Pogorelec —
Mercator — Zarja**

Izlet sindikalne organizacije »Mercator — Zarja« Ormož

Sindikato DO »Mercator — Zarja« Ormož organizira vsako leto izlet. Letošnje leto smo se odločili za ogled zgodovinsko pomembnega Jasenovca in Kozare.

Člani našega kolektiva in njihovi svojci so pokazali veliko zanimanje za izlet, tako se nas je zbralo okrog 150. Potovali smo s tremi avtobusi. Pot do Jasenovca je v prijetnem kolektivnem vzdušju hitro minila. V Jasenovcu smo si ogledali spomenik, ki stoji na teritoriju, kjer se je nahajalo eno izmed največjih taborišč pri

nas, saj so tam pobili okrog 700 tisoč ljudi. Spomenik predstavlja cvet, ki je simbol življenja. Ogledali smo si tudi muzej in film, v katerem so prikazane grozote, ki jih je počenjal sovražnik. Po kosilu, ki smo ga imeli v Prijedoru, smo se odpeljali proti Kozari. Tam se nam je odprl čudovit pogled na spomenik žrtvam, ki so padle v strahotni bitki na Kozari. Spomenik predstavlja enotnost jugoslovanskih narodov in zmago nad sovražnikom. Tudi na Kozari smo si ogledali muzej in film, v katerem ljudje, ki so bitko na Kozari preživeli, pripovedujejo svoje spomine.

Po zadovoljnih obrazih smo sklepali, da je izlet uspel in tako smo po bližje spoznali še en delček naše zgodovine.

Razšli smo se v upanju, da se naslednje leto zopet snidemo na podobnem izletu.

Prejeli smo

Pohvalno o poslovanju skladišča

Nismo si mogli kaj, da ne bi napisali nekaj vrstic o poslovanju skladišča TOZD Standard v Novem mestu.

Smo kolektiv delikatose in bifeja pri KZ Krka v Novem mestu. Tako kot mnogi starejši trgovski prostori na tesnih prometnih točkah, je tudi naš brez pravega skladišča in hladilnice. Ravno zato nam je potrebna dostava živil in pijač večkrat na teden in to v zgodnjih jutranjih urah, sicer nam močan promet otežkoča normalni prevzem blaga. Do sedaj so dostavljalci blaga iz skladišča TOZD Standard ustregli vsaki naši želji in smo tako lahko uspešno zadovoljili potrebe naših potrošnikov. Vedno znova se nam utrne misel, da bi naša družba potrebovala še več takšnih delavcev, kot jih ima to Mercatorjevo skladišče.

Kolektiv delikatose in bifeja KZ Krka

Hvala za pozornost!

V nedeljo, 19. junija, je Izvršni odbor osnovne organizacije sindi-

kata TOZD Preskrba Tržič organiziral izlet v Kumrovec in Čateške toplice. Povabil je vse delavce in tudi nas, upokojeince.

Zjutraj smo se zbrali pred blagovnico, nakar smo se odpeljali proti Čateškim Toplicam. Tam smo se nekateri odločili za kopanje, drugi pa so obiskali Brežice, kjer so si ogledali razstavo cvetja in muzej.

Po kosilu, ki nam je dobro teknilo, smo nadaljevali pot v Kumrovec in si tam ogledali Titovo rojstno hišo ter Dom mladine in borcev NOV. Zapeljali smo se tudi do Stubiških toplic in spomenika Matiji Gubcu. Spomenik kmečkim puntarjem nam je lahko vsem v ponos, saj predstavlja zgodovinski boj naših prednikov, ki so se borili za svobodo.

Vračali smo se skozi Krapino in Radence ter se veselili in zadovoljni znašli spet doma.

Udeleženci — upokojeinci se pri srčno zahvaljujemo za povabilo na izlet, saj je malo delovnih organizacij, ki so tako pozorne do nekdanjih sodelavcev.

Marija Vrhovnik
upokojenka TOZD Preskrba

Prikupne manekenke so pokazale precej modelov, ki so pri obiskovalcih vzbudili veliko zanimanja.

Številnim obiskovalcem so ponudili tudi kup predlogov za obnovo garderobe mladih nadebudnežev.

Mercatorjev mozaik ■ Mercatorjev mozaik ■ Mercatorjev mozaik

NAŠE GLASILO TISKAMO V NAKLADI 7000 IZVODOV. Poleg delavcev in učencev v naših delovnih skupnostih, TOZD in DO ga prejemo še upokojeni člani kolektivov, občinske in republiške institucije, ter nekateri poslovni partnerji.

TOZD GROSIST NE BO gradila poslovnega objekta v Tobačni 7, ker se intenzivno pripravlja na izgradnjo novega skladišča in poslovnih prostorov na Slovenčevi cesti in bi bila sedanja prostorska rešitev le začasna.

V DELOVNI SKUPNOSTI SOZD smo postrili disciplino pri prihajanju in odhajanju z dela. Uvedli smo posebne izkaznice, ki jo mora delavec ob zamudi predložiti vratarju, le-ta pa jo izroči šefu oddelka, kjer delavec dela. Delavec mora pokazati izkaznico tudi ob predčasnem odhajanju in zapuščanju dela med delovnim časom. Izgleda, da novi ukrep dobro zaleže, saj od prejšnjih šestdesetih vsakodnevnih zamudnikov, ostane le še kdo, ki slučajno ne pride pravočasno.

Z USTANOVITVIJO ŠPORTNEGA DRUŠTVA se je zataknilo. Premalo si prizadevamo v tej smeri. Razprava o organiziranosti in financiranju društva v sindikalnih organizacijah poteka vse prepočasi in spet se je izkazalo, da ne prihajamo od besed k dejanjem.

POSEBNO REKLAMNO TV ODDAJO, pa tudi radijsko oddajo o Mercatorju, je RTV Ljubljana posnela na pomurskem sejmu v Gornji Radgoni. Tako smo preko radia in TV zaslonov poslušalcem oziroma gledalcem sporočili, kaj razstavljamo in prodajamo na sejmu.

V LITIJU ADAPTIRAJO PRODAJNE prostore, v katerih je prej domovala Tesla, prodajalna z elektro materialom, ki se je zdaj preselila čez most in se stiska v istem prostoru s pohištvom. Njenih nekdanjih 110 kvadratnih metrov površin bo adaptiranih po Investinih načrtih in bo tu zdaj nov prodajni prostor za Sadje-zelenjava. Podobno prodajalno so Litijčani že dolgo pogrešali, zato bo to za njih pomembna pridobitev. Po zadnjih podatkih so zdaj na vrsti plesarska in zidarska dela. Oprema za prodajni del lokala čaka, da jo bodo ob koncu vseh del prepeljali iz Ljubljane v Litijo — to naj bi se zgodilo okrog 10. oktobra. Kakšen teden dni kasneje bo gotov hladilni pult za bifejski del lokala in potem na otvoritev verjetno ne bo treba več dolgo čakati.

Škoda je le, ugotavljajo prodajalci, ki zdaj strežejo kupcem elektrotehničnih potrebščin in pohištva, da nimajo na voljo kakšnih razstavnih prostorov za pohištvo — trdijo, da bi tako veliko več prodali.

KMALU LAHKO POD IMENOM Mercator pričakujemo nov izdelek. To bo kisel zelje, embalirano v lične, polkilogramske pvc vrečke. Za MERCATOR — SADJE ZELENJAVA ga bo pripravljala in embalirala Eta Kamnik.

V POSEBNEM ČLANKU SMO obširneje pisali o sejmih in razstavah, v katerih smo v minulih tednih sodelovali. Tik ob zaključku redakcije pa smo izvedeli, da je na mednarodni razstavi sodobne elektronike v Ljubljani sodelovala tudi DO MERCATOR — CONTAL. Kaj več o tem bomo napisali v prihodnji številki.

REKONSTRUKCIJA KAVARNE EVROPA je več kot potrebna, saj je zgradba stara že 110 let. Te dni bomo pričeli z deli, ki bodo potekala v več fazah. Slaščičarska delavnica bo odslej v kletnih prostorih, kjer bo tudi garderoba in sanitarije za goste. Kavarna bo preurejena tako, da bo del ostal klasičen, drugi pa bo preurejen v dnevni bar, kjer bodo postregli s specialitetami, ki so še skrivnost. Adaptirana bo tudi slaščičarna. Dela bodo veljala predvidoma 10,5 milijonov, ki jih bo TOZD Kavarna Evropa dobila 70% v Ljubljanski banki, 30 odstotkov pa gre iz združenih sredstev.

NA BLEDU JE BIL 13. in 14. oktobra jubilejni 25. gostinsko-turistični zbor Slovenije. V okviru gostinskega šolskega centra v Ljubljani je z razstavo zamrznjenih rib sodeloval tudi delikatesni oddelek TOZD Grosist (MERCATOR — VELEPRESKRBA).

NA MINULEM VINSKEM SEJMU v Ljubljani je v okviru Posavskega vinorodnega okoliša z razstavo vin sodeloval tudi MERCATOR — AGROKOMBINAT iz Krškega.

Kdaj trgovina na Kapeli?

Spomladi smo že napovedali, da bo trgovina MERCATOR — SLOGA na Kapeli odprta najkasneje v začetku julija. Pa se je zataknilo. Malo pri delih, več pa pri ureditvi okolice novega objekta. In tako čas teče; lepa, sodobna samopostrežnica z bifejem pa je še zaprta. Kdaj bodo ustrezne službe dale zeleno luč za otvoritev trgovine?

MILE BITENC

Tik pred tiskom smo izvedeli, da je bila otvoritev trgovine na Kapeli v četrtek, 13. oktobra, ob 11. uri. Čestitamo!

Z NEKAJ NOVOSTMI PODRAVKE in naše Tovarne mesnih izdelkov (TOZD TMI MERCATOR — VELEPRESKRBA) smo pred kratkim seznanili poslovdaje večjih prodajal na degustaciji v Kavarni Evropa. Ob tej priložnosti je Zadruga klet Dobrovo z Goriških Brd predstavila svoja kakovostna vina: Briški Tokaj, Zlato rebulo, Pinot in Merlot.

MERCATOR-HOTELI GOSTINSTVO TOZD SREMIČ KRŠKO, ima več obratov. V kostanjeviškem gradu ima lepo urejeno mednarodno vinoteko. Naprodaj imajo 116 vrst domačih vin, na ogled pa kar 948 vrst tujih vin.

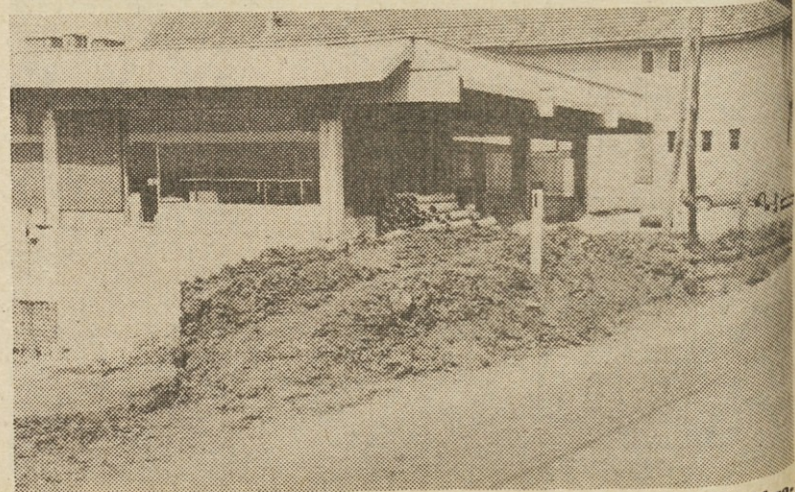
ŠE ENA ZANIMIVOST IZ KOSTANJEVICE. Restavracija »Pod Gorjanci« postreže z odličnimi ribjimi specialitetami. Gostje lahko sami ujamejo postrvi v ribniku poleg restavracije.

V KRŠKEM BO ŽE NASLEDNJI MESEC odprt nov hotel Sremitič. MERCATOR — HOTELI GOSTINSTVO, TOZD Sremitič, bo tako dobil sodoben hotel s številnimi lepimi sobami, več restavracijami, avtomatskim kegljiščem, savno in večnamenskimi dvoranami.

V TOREK, 4. OKTOBRA, je bila v Kavarni Evropa predstavitev in poizkušnja prehrabnih izdelkov Podravke iz Koprivnice, Zadruga kleti Dobrovo Goriška Brda in MERCATOR-VELEPRESKRBA TOZD Tovarna mesnih izdelkov Ljubljana. Degustacija je bila izredno dobro pripravljena, in od večine prisotnih pohvaljena. Namenjena je bila predvsem poslovdajem trgovin, da se bodo v bodoče lažje odločali o naročanju izdelkov. Fotoreportažo o tej degustaciji bomo objavili v prihodnji številki glasila.

Člani tele štiriperesne deteljice niso nikakršni člani pevskega zbora. Vedno prijazni in nasmejani vas bodo natakariji (od leve proti desni) Janez Brezec, Ciril Svetel, Ivan Kosmač in Stane Majcen postregli v kavarni Evropa.

Trgovina je dograjena, ni pa še urejena okolica. Treba bo pohiteti, kajti krajanji in okoličani se nove prodajalne že močno veselijo.

Po daljšem premoru v glasilu spet uvajamo kulturno rubriko. Druagačna bo od njene predhodnice: drugačna po vsebini in drugačna po obliki.

Večina od nas si kdaj pa kdaj zaželi kulture: ogledali bi si gledališko predstavo, poslušali bi malo glasbe, z veseljem popasli radovednost na umetninah kakšne galerije, ali pa se zživeli v usodo kakšnega junaka s filmskega platna. Ampak človek ne more kar na slepo v gledališče, galerijo ali kakšno drugo svetišče umetnosti. Če se odloči za gledališče, bi prav rad prej izvedel, ali mu ponujajo smeh do solza ob poskočni komediji ali hlipanje ob solzavi drami; in če se že odloči za galerijo, bi tudi rad že prej vedel, ali ga razstavljene umetnine zanimajo ali ne. Res je, da dnevni tisk o pomembnejših kulturniških dogajanjih precej natančno in izčrpno poroča, res pa je tudi, da je večina kritik napisana tako natančno in izčrpno, da jih razumejo le maloštevilni poznavalci in pa tisti, ki res nimajo drugega dela, kot da vsako drugo ali tretjo besedo iščejo v slovarju tukj.

Namen naše rubrike bo predstav-

ljati kulturne dogodke, ki bi utegnili zanimati čim širši krog bralcev. Objavljali bomo krajše vsebine filmov, kritike gledaliških predstav, opozarjali bomo na pomembnejše likovne razstave, pa tudi na posamezne koncerte. Seveda vam ne bomo mogli predstaviti vseh dobrih ali zanimivih kulturnih zaloga — poskusili bomo izbrati najboljše in upamo, da bo pisanje te rubrike prišlo prav čim večjemu številu bralcev.

Tokrat bi vas rad opozoril na galerijo, ki jo le maloštevilni ljubitelji likovne umetnosti poznajo, še bolj redki pa so tisti, ki jo obiščejo, čeprav je skoraj v centru Ljubljane. Mislim na galerijo ARS, ki ima prostore v 1. nadstropju knjižarne Mladinske knjige na Miklošičevi 40 — tako rekoč nasproti avtobusne in železniške postaje.

V Arsu razstave trajajo mesec dni, menjajo pa jih ponavadi okrog 13. v mesecu. Na ogled so večinoma umetnine katerega od domačih avtorjev, včasih pa razstavlja tudi kakšen tujec.

Tokratna razstava, ki so jo odprli 13. oktobra, je že 50. po vrsti, odkar

galerija obstoja in torej pomeni majhen jubilej. Na ogled je 10 pastelov akademskega slikarja Lajčija PANDURJA iz Maribora. Mladi umetnik, rojen leta 1947 v Slovenjem Gradcu, je končal likovno akademijo v Zagrebu in se izpopolnjeval v mojstrski delavnici slavnega Krste Hegedušiča. Tokratna razstava je že njegova 13. samostojna, sicer pa je razstavljal po vsej domovini in tudi v tujini. Le dva razstavljeni pastela sta nastala lani, vsi ostali pa letos.

Razstave so vedno prodajne in za marsikoga torej tudi po tej plati

zanimive, saj včasih ni treba ravno globoko seči v žep, da bi postali lastnik kakšnega umetniškega izdelka. Tudi sicer imajo v Arsu vedno na zalogi nekaj umetnin: risb, slik in kipcev priznanih slovenskih slikarjev in kiparjev ter izdelkov umetne obrti. A ne le to: v istem prostoru se lahko odlično opremite, če vam je nenadoma pričela utripati slikarska žilica: naprodaj imajo skoraj vse kar likovni ustvarjalec potrebuje.

Ker bo kulturna rubrika vaša rubrika, nam na uredništvo pošljite ali prinesite vaše predloge in kritike. Veseli jih bomo.

MATJAŽ MARINČEK

31. oktober — svetovni dan varčevanja

Varčevanje je najbrž staro toliko, kolikor je star človek. Že v praskupnosti so ljudje varčevali — ne sicer denar, preudarno pa so gospodarili z živežem, obleko in orodjem. Z uvedbo denarja se je naravna oblika varčevanja spremenila v denarno. Čim se je denar uveljavil kot plačilno sredstvo, so se pojavile tudi prve zamisli o potrebi varčevanja, pa tudi o ustanavljanju posebnih ustanov za zbiranje prihrankov.

Pred več kot 360 leti je Francoz Huegas Delestre nakazal potrebo po organiziranem varčevanju prebivalstva. Leta 1778 so v Hamburgu ustanovili splošno oskrbovalno ustanovo, ki je v svojih pravilih poudarila, da je »...ustanovljena v korist marljivih oseb obeh spolov, kajti tudi majhni prihranki v hudih časih veliko pomenijo, z nekaj obrestmi pa še več. S svojo marljivostjo in varčnostjo naj tako koristijo sebi in državi...«.

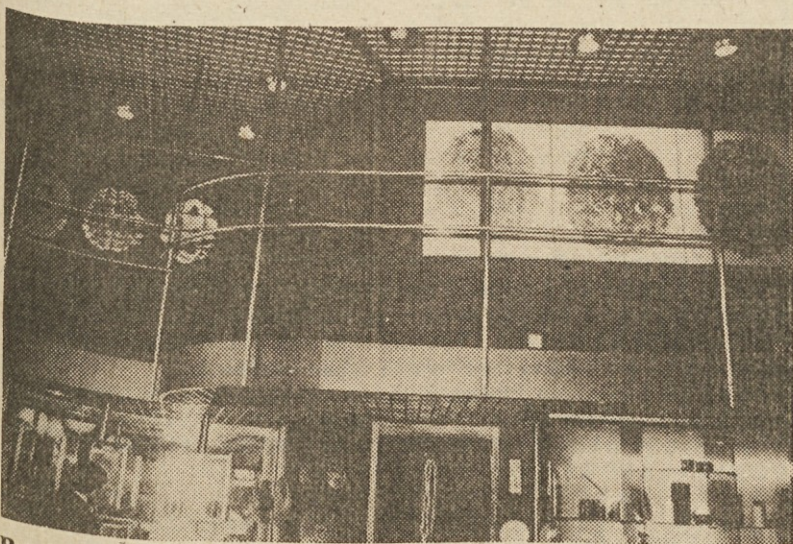
Ob koncu prejšnjega stoletja so hranilnice različnih dežel začele navezovati medsebojne poslovne stike, leta 1924 pa so v Milanu ustanovili mednarodni institut za varčevanje. Takrat so sklenili, naj bo 31. oktober vsako leto praznik varčevanja po vsem svetu, da bi se z ustno in pisano besedo širila ideja varčnosti.

Varčevanje razvija pri človeku občutek zmernosti in ga usmerja na bolj urejeno življenje. Vsak varčevalec je nasprotnik razsipništva in se ne zadoljuje lahkomišlno. Varčevanje uči človeka skromnosti in odpovedovanja trenutnih zadovoljstev v korist bodočih potreb. Človek, ki se odloči za varčevanje, razvija v sebi občutek nesebičnosti, saj ne bo varčeval samo zase, ampak tudi za blaginjo svojih bližnjih. Kdor ima na hranilni knjižici prihranek, občuti določeno neodvisnost, samostojnost in samozavest — občuti določeno varnost v življenju in delu ter brezskrbno gleda v bodočnost.

Z vidika družbene skupnosti varčevanje dopolnjuje družbeno akumulacijo, ker se preko bančnega sistema denar ponovno vrača v gospodarstvo, pomaga pri razvijanju proizvodnih sil, pospeševanju proizvodnih procesov in ustvarjanju pogojev za materialni in kulturni napredek družbe. Prav v naši socialistični družbeni ureditvi je treba posvečati veliko pozornost vzgoji varčevalne zavesti posameznika. Kdor se namreč ni naučil varčevati s svojim premoženjem in dohodki, ta tudi ne bo imel pravilnega odnosa do družbene lastnine.

Oddelek s slikarskim materialom in strokovno literaturo iz zgodovine umetnosti.

Razstavni prostor galerije ARS (zgoraj) in prodajni prostor Mladinske knjige (spodaj)

Sejmi ● Sejmi ● Sejmi ● Sejmi ● Sejmi ● Sejmi ●

Dejavnost dela oddelka ekonomske propagande je bila v minulih tednih mimo nekaterih manjših del usmerjena v največji meri na organizacijo in izvedbo sejmskih prireditev. Zato naj tokrat zabeležimo nekaj besed o Pomurskem sejmu v Gornji Radgoni, spregovorimo o jesenskem mednarodnem zagrebškem velesejmu, ob koncu pa se ustavimo še na Vrtnarski razstavi na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Razen tega prinašamo še kratko reportažo o razstavi Mercator — Zarje v Ormožu, ki so jo pripravili ob občinskem prazniku.

POMURSKI SEJEM

Pravzaprav smo o Pomurskem kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni že pisali v prejšnji številki, dolžni pa smo vam ga predstaviti še v sliki — seveda naš, Mercatorjev delež. Največji del je kajpak prevzel Mercator — Sloga iz Gornje Radgone, ki je nastopal v vlogi prodajalca. Ponujali so pohištvo vseh vrst, pa gospodinjske aparate, televizorje, konfekcijo, galanterijo in še kup drobnarij. Delavci Sloge so svoj razstaveni prostor sami uredili, z aranžerskimi deli pa so jim priskočili na pomoč aranžerji iz Panonije.

Organizacijo tistega dela razstave, ki je predstavljala dejavnost MERCATOR — EMBA, MERCATOR — HOTELI-GOSTINSTVO, TOZD ILIRIJA in MERCATOR — SADJE ZELENJAVA, je prevzel oddelk ekonomske propagande. Zato smo z našim aranžerjem Oskarjem sami uredili razstavo, prav tako pa tudi degustacijski prostor.

Sicer pa se zdaj v sliki in besedi na kratko še enkrat sprehodimo po radgonskem sejmu.

Tako smo morali spomladi nekaj stvari spremeniti, prav tako tudi tokrat. Vendar bo tudi v bodoče potrebnih še več sprememb samega razstavnega prostora.

Kljub vsemu smo uspešno predstavili našo veliko hišo. Spomladi smo dobili diplomo kot priznanje za najlepše urejeni razstaveni prostor, tokrat pa častno diplomo za dolgotrajno sodelovanje na zagrebških razstavah. Zagrebški velesejem letos namreč praznuje 25-letnico.

Na letošnjem jesenskem sejmu smo skušali prikazati vse naše dejavnosti: od kmetijske in industrijske proizvodnje, do trgovine in gostinstva.

Kot običajno je bil tudi tokrat večji del razstavnega prostora namenjen Mercator — Velepreskrba Grosistu. TOZD Sadje zelenjava je za razstavo pripravila nadvse lepo sadje in zelenjavo in spretni aran-

žerji so ta del razstavnega prostora prav privlačno uredili. Nič manj lepa in za ogled zanimiva ni bila razstava Mercator — Kmetijskega kombinata Sevnica in Mercator — Agrokombinata Krško. Mercator — Slovenija sadje se je na skupnem razstavnem prostoru predstavila le z manjšim številom razstavnih predmetov, več pa je pokazala v svojem paviljonu.

Prvič smo skušali predstaviti tudi našo gostinsko dejavnost. Z ličnimi pogrinjki so nastopili Mercator — TOZD Hotel Ilirija, TOZD Kavarna — bar Nebotičnik ter TOZD Kavarna Evropa, ki je hkrati pokazala tudi slaščičarske izdelke.

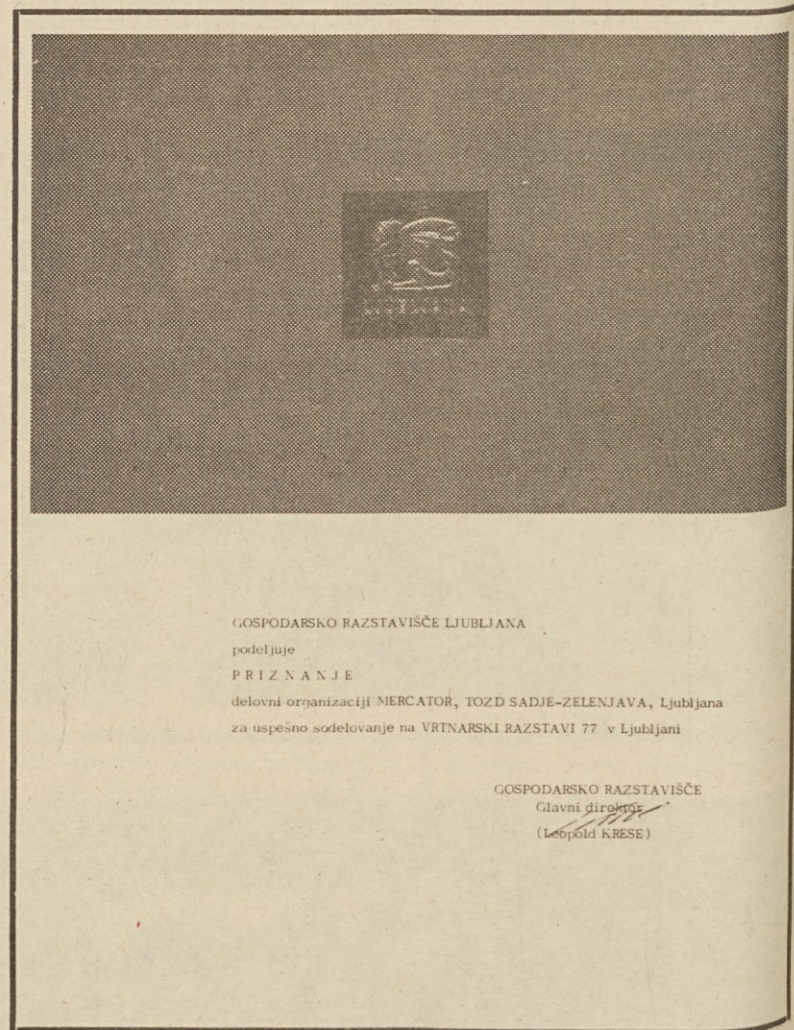
Omeniti moramo seveda še Zaščito iz Kidričevega, pa Mercator — Velepreskrbo, TOZD Investa in Mercator Embo, ki pa nastopata tudi na lastnih razstavnih prostorih.

ZAGREBŠKI VELESEJEM

Za SOZD Mercator pomeni ta sejem prav gotovo osrednjo sejmsko prireditev. Lani ob tem času smo

se prvič predstavili na novem, kar 362 kvadratnih metrov velikem razstavnem prostoru. Vendar so se že ob začetku pokazale določene hibe, nastala je vrsta najrazličnejših težav.

Tik pred zaključkom redakcije smo dobili od Gospodarskega razstavišča v Ljubljani pismo, v katerem se nam uprava zahvaljuje za sodelovanje na VRTNARSKI RAZSTAVI 77. Posebej so pohvalili lepo urejen razstaveni prostor, ki je med obiskovalci vzbudil veliko zanimanja.

V prilogi pa so poslali pismena priznanja za sodelovanje vsem trem delovnim organizacijam: MERCATOR-SADJE ZELENJAVA, MERCATOR-AGROKOMBINAT KRŠKO in MERCATOR-KMETIJSKI KOMBINAT SEVNICA.

VRTNARSKA RAZSTAVA

Gospodarsko razstavišče v Ljubljani se je pred leti odločilo, da v seznam sejmskih prireditev uvrsti

tudi razstavo cvetja. Dober namen je bil velika usluga ljubiteljem cvetja, ki pa so od prireditelja zahtevali še več. Tako so kasneje razstavi

Del razstavnega prostora na Vrtnarski razstavi v Ljubljani; za nove sorte jabolok iz plantaž Agrokombinata Krško in Kmetijskega kombinata Sevnica je bilo največ zanimanja.

cvetja dodali še sadje in zelenjavo, pa gobarsko razstavo in razstavo ptic.

Na letošnji Vrtnarski razstavi, kot se ta prireditelj na Gospodarskem razstavišču uradno imenuje, je sodelovalo prek sto gojiteljev cvetja, zelenja in sadik, pridelovalcev sadja, zelenjave in semen, proizvajalcev vrtnega orodja in drugi.

V minulih letih je na teh razstavah večkrat sodelovala Sadje-zelenjava, tokrat pa smo prvič na razstavi na skupnem razstavnem prostoru pokazali tudi pridelke Mercator — Kmetijski kombinat Sevnica in Mercator — Agrokombinat Krško.

Naj le mimogrede omenim, da smo se kot Mercator prvič udeležili te razstave. Sodelovali smo z velikim veseljem in z mnogo volje. Žal pa smo se iz razstave vrnili z neprijetnimi občutki in morda celo do neke mere razočarani.

Omenil sem, da je to razstava cvetja in sadik, sadja in zelenjave, gob, ptic in gostinskih pogrinjkov. Tokrat je bil največji poudarek na cvetju in ko je sejemska uprava podeljevala priznanja — pokale, je na vse ostale pozabila. Komajda da so nas omenili — pa ne kot firmo, mar-

več le kot razstavljalca sadja. Še tu smo bili malone sami, kajti več delovnih organizacij je svoje sodelovanje odpovedalo. Če povemo še to, da je bil naš razstavni prostor od drugih še precej odmaknjen, potem je povedano vse, zaradi česar smo bili nezadovoljni.

Sicer pa se zdaj ustavimo ob našem delu razstave. Na 65 kvadratnih metrih razstavnega prostora smo pokazali pridelke iz nasadov Mercator — Kmetijski kombinat Sevnica in Mercator — Agrokombinat Krško. Mercator — Sadje zelenjava, ki letos praznuje 30-letnico, pa je razstavnemu prostoru s pisano izbiro najbolj kakovostnih vrst sadja in zelenjave dal svojstven pečat.

Moram poudariti, da je bil Mercatorjev razstavni prostor izredno lepo urejen. Vsi, ki smo pripravili razstavo — od delavcev v ekonomski propagandi, Mercator — Sadju zelenjavi, Mercator — Kmetijski kombinat Sevnica, do aranžerske službe — smo se potrudili, kolikor se je le dalo. Po tej plati uspeh ni izostal. Najlepše priznanje je bilo veliko zanimanje in pohvala tisočev obiskovalcev, ki so naš razstavni prostor dobesedno občudovali. Ne-

pretrgane reke ljudi so ob ogledu naše stojnice postavljale kupe vprašanj, na katera smo jim z veseljem odgovarjali.

Veliko zanimanje je bilo za nove vrste jabolok, ki so jih na razstavo poslali iz Mercator — Agrokombinata Krško in Mercator — Kmetijskega kombinata Sevnica. Obiskovalce so zanimale odlike jenagolda, mekintotka, jonadela, wellspura in drugih sort. Z zelenimi podatki smo jim lahko postregli, saj smo jih že vnaprej pripravili.

Pisana paleta sadja in zelenjave, ki ga je za razstavo pripravila Mercator — Sadje zelenjava, je zbudila veliko zanimanja. Najpogostejše vprašanje je bilo, kje se tako lepo blago dobi. Seveda nismo razstav-

ljali prav nič drugega kot tisto, kar se dobi v trgovinah. Je pa treba poudariti to, da se za razstavo kajpak izbere najlepše blago, lepo urejena razstava pa ga napravi še bolj vabljivega za oko...

Novost na letošnji Vrtnarski razstavi je bila tudi razstava pogrinjkov. Z dvema lepima pogrinjkoma se je predstavil Mercator — HG, TOZD Hotel Ilirija.

Tako je za nami še ena uspešna razstava, na kateri je sodelovalo več naših delovnih organizacij. S skupnimi močmi nam je uspelo tokrat lepo in uspešno predstaviti kmetijsko proizvodnjo ter trgovino s sadjem in kmetijskimi pridelki.

MILE BITENC

Gostinci so pokazali kup domiselnih pogrinjkov. Tale je bil eden najlepših, pripravil pa ga je Motel Tikveš (MERCATOR-HOTELI-GOSTINSTVO, TOZD Ilirija).

GOSPODARSKA RAZSTAVA V ORMOŽU

Letos smo krajan KS Ormož praznovali svoj krajevni praznik. 16. in 17. septembra smo se spomnili padlih rodoljubov, ki so v času narodnoosvobodilne vojne delovali, organizirani preko Osvobodilne fronte, na področju Slovenskih goric. Že 15. septembra pa smo pristrčno sprejeli naše goste — kmečke žene iz Srbije, ki so k nam prišle z namenom, da z našo kmečko ženo izmenjamo izkušnje pri svojem delu.

V sklopu krajevnega praznika smo pripravili gospodarsko razstavo, na kateri je sodelovala tudi naša delovna organizacija, ki je z izrazito lepo dekoracijo in bogatim izborom

blaga popestrila celotni razstavni prostor. Na razstavnem prostoru, ki nam je bil na razpolago, smo obiskovalcem razstave prikazali proizvode od prehrambenih artiklov, usnjene galanterije, obutve, konfekcije, do gospodinjskih aparatov, radijskih in televizijskih sprejemnikov, pohištvenih artiklov in sanitarne keramike — skratka proizvode, ki jih kupci lahko vsak dan kupijo v naših prodajalnah.

Razstava je bila odprta v dneh od 16. do 18. septembra. Kljub slabemu vremenu, ki nas je nagnalo v topla jesenska oblačila, pa obiskovalcev na razstavi ni manjkalo ob nobenem času.

GOLUBIČ SLAVICA

SPOZNAVAJMO NAŠE DOBAVITELJE

KRKA, TOVARNA FARMACEVTSKIH IN KEMIČNIH IZDELKOV, TOZD ZELIŠČA

P R E D S T A V L J A

V Krki, tovarni farmacevtskih in kemičnih izdelkov Novo mesto, deluje med ostalimi TOZD tudi TOZD Zelišča. TOZD Zelišča se bavi z odkupom in predelavo zelišč. Zelo uspešno jih izvažajo na tuji trg že vrsto let. Razen tega nastopa na domačem trgu z naslednjimi artikli:

- **klasični čaji:** šipek, lipa, majaron
- **filter čaji:** triglavski, gorjanski, lipa, šipek, menta, kamilice in pravi assamski čaj v zloženkah à 15 in à 25 vrečk
- **Vitanova:** vitaminski napitek v zloženki po 150 gr in 50 vrečk à 10 gr
- **Kamilla-med, Lection, Saccharin in rastlinska zaščitna sredstva.**

Takole lično izložbo za briški Tokaj je pripravil naš aranžer v prodajalni na Titovi 89. Zagotovo lahko trdimo, da je to najlepša Mercatorjeva izložba.

Vino je, vsaj tako pravimo, sestavni del prehrane. Zato se ob kosilu prileže kozarček dobre kapljice. In če so to Koprski merlot, Refoški ali Malvazija, bo še tako izbirljen gost zadovoljen. Agraria Koper pozna naš okus. (Na sliki: izložba za izdelke Agrarie v prodajalni na Puharjevi 3 v Ljubljani).

V prodajalni na Puharjevi ulici je aranžer na domiselen in izviren način uredil izložbo za Goriška brda.

Prvenstvo SOZD Mercator v kegljanju

Dne 16. septembra 1977 je bilo na kegljišču »Jamnik« tekmovanje SOZD Mercator v kegljanju. Tako je po daljšem času spet oživila športna dejavnost v našem kolektivu. Začetek je kar obetaven in upamo lahko, da bo tako tudi v bodoče.

Tekmovanja se je udeležilo 12 moštev oziroma 48 tekmovalcev in tekmovalk, škoda pa je, da udeležencev ni bilo še več. Na vseh šestih stezah kegljišča so potekali hudi boji za čim boljše uvrstitev moštev in posameznikov. Čeprav je bila večina sodelujočih kondicijsko bolj slabo pripravljena, kar je posledica dolgotrajnega mrtvila na tem področju, lahko rečemo, da so bili doseženi rezultati zelo dobri. Verjetno so bile posledice slabe telesne pripravljenosti vidne še naslednji dan, upamo pa, da ni bilo prehudo.

Kaj lahko rečemo o posameznih moštvih? Moštvo MERCATOR — PANONIJA je bilo najboljšje, najbolj izenačeno, najlepše oblečeno, skratka »naj« in zato so si tudi zaslužili pokal, ki bo krasil njihove že tako polne vitrine. Kljub temu, da je moštvo MERCATOR — ROŽNIK, TOZD Gradišče imelo v svojih vrstah oba posamična zmagovalca (pri moških in ženskah), se je moralo zadovoljiti »samo« z drugim mestom. Solidni so bili tudi tekmovalci moštva MERCATOR — SADJE ZELENJAVA, ki so si priborili tretje mesto. Zlato sredino tvorijo ekipe MERCATOR — ROŽNIK, TOZD Grmada, MERCATOR — HG, TOZD Hotel Ilirija, MERCATOR — VELEPRESKRBA, TOZD Grosist in MERCATOR — ROŽNIK, TOZD Dolomiti II ter MERCATOR — SLOVENIJA SADJE, ki pa niso pokazali vsega, kar zmorejo. Možnosti za popravni izpit je seveda še dovolj. Na repu razvrstitve se nahajata ekipi Delovne skupnosti SOZD Mercator in MERCATOR — ROŽNIK, TOZD Dolomiti I. Obe moštvi sta se

Cveta Veble (na sliki levo), članica ekipe MERCATOR — ROŽNIK, TOZD Gradišče, prejema iz rok organizatorja tekmovanja priznanje za doseženo prvo mesto med posameznicami.

uvrstili precej pod pričakovanji, kot olajševalno okoliščino pa jima lahko štejemo prenaporne treninge pred tekmovanjem. Verjetno bi tudi moštvo MERCATOR — ROŽNIK, TOZD Preskrba iz Tržiča doseglo soliden rezultat, vendar, žal, niso prišli v popolni sestavi (manjkala jim je ena tekmovalka).

Uspešen tekmovalni dan smo zaključili s predajo pokala ter priznanj najboljšim, po skromnem prigrizku in pijači pa smo preizkusili naše pevске sposobnosti. Ob slovesu smo si vsi želeli skorajšnjega srečanja.

MOŠTVENA RAZVRSTITEV:

1. MERCATOR — PANONIJA: Jože Bombek, Maks Filipič, Rozi Šeruga, Milojka Kozoderc 701
2. MERCATOR — ROŽNIK, TOZD Gradišče: Stane Ponikvar, Janez Bartolj, Roži Šepic, Cveta Veble 693
3. MERCATOR — SADJE ZELENJAVA: Tomislav Mitič, Željko Pjetlovič, Barbara Kukec, Milena Pozdrec 665

MOŠKI POSAMEZNO:

1. Janez Bartolj, MERCATOR — ROŽNIK, TOZD Gradišče: 213
2. Drago Globočnik, MERCATOR — ROŽNIK, TOZD Grmada: 206,
3. Željko Pjetlovič, MERCATOR — SADJE ZELENJAVA: 204

ŽENSKES POSAMEZNO:

1. Cveta Veble, MERCATOR — ROŽNIK, TOZD Gradišče: 214
2. Milojka Kozoderc, MERCATOR — PANONIJA: 167
3. Alda Baus, MERCATOR — HG, TOZD Ilirija: 163

Po vseh teh uradnih rezultatih nikakor ne gre prezreti drobne zanimivosti. Po končanem uradnem delu tekmovanja sta namreč moška predstavnik ekipe Delovne skupnosti SOZD Mercator, ki je zasedla predzadnje mesto, izzvala oba predstavnik pujske, torej prvouvrščene ekipe. Tokrat seveda ni šlo za pokal, ampak za liter osvežilne pijače. In

Ljubljancana sta **zmagala!** S tem sta dokazala, da je bila uvrstitev ekipe Delovne skupnosti SOZD Mercator smola in slaba športna sreča, tekmovalca MERCATOR — PANONIJA pa sta očitno vso psihično in fizično pripravljenost izrabila že med uradnim delom tekmovanja, kar je seveda edino prav. **DARKO BAJEC**
MATJAŽ MARINČEK

MORDA NE BO ODVEČ

Čestokrat slišimo v prodajalnah pritožbe nad pakiranjem 100 gramске pražene kave. Prodajalke zatrjujejo, da se težko odpira in pravijo, da imajo druge tovarne za kavo primernejšo embalažo. Naj zato tokrat v nekaj besedah napišem prav nasprotno: naša embalaža je bolj praktična in ima pred drugimi tudi več prednosti.

Zavoječek kave je zaprt v celofanski ovoj. Tega zlahka odpremo, če potegnemo za rdeč celofanski trakec (podobno je pri cigaretah). Ostane nam notranja vrečka, ki je zalepljena s selotejpom, toda tudi ta je na spodnjem delu zapognjen, tako da ga zlahka odstranimo.

Na takšen način pakirana kava je zaprta tako, da ostane sveža dalj časa, kot pa katerakoli v drugi embalaži. Nasploh takšno embaliranje v vsem zadovoljuje potrebam, ki jih določa pravilnik.

Pobrskal sem v Uradnem listu SFRJ, številka 22, z dne 5. 6. 1963. V členu 22 je zapisano takole: »V prometu na drobno sme pražena kava samo v **izvirnem** pakiranju, in sicer v **hermetično** zaprti embalaži. Za izvirno pakiranje pražene kave...«

Torej, jezo na stran! Pri vsem je seveda najbolj pomembna kakovost kave. V takšni embalaži, kot jo ima Emba, kava obdrži lastnosti, kakršne ima v času pakiranja. In prav po tej odliki se mnogo razlikuje od drugih pakiranj. **MILE BITENC**

Ekipa Dolomiti II, ki je bila žal diskvalificirana.

Na sliki (zgoraj levo): predstavniki ekipe TOZD Gradišča iz Trebnjega; na sliki (spodaj levo): predstavniki ekipe MERCATOR — SADJE ZELENJAVA; na met se pripravlja Tomislav Mitič, član ekipe MERCATOR — SADJE ZELENJAVA.

Akcija Republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

Varnostni pas naj ne bo samo za okras!

Raziskave na raznih koncih sveta, ki neizpodbitno dokazujejo, da je varnostni pas pripomoček, ki prepreči smrtne in težke poškodbe v 56 do 70 odstotkih vseh nesreč, so dale pobudo, da je tudi naš svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pričel z organizirano akcijo na to temo.

Statistični podatki o prometnih nesrečah v naši republiki za obdobje 1970-1975 so pokazali, da pri nas vsako leto umre na cestah 550 do 600 ljudi. Ob upoštevanju tujih raziskav o varnostni učinkovitosti pasov, je svet za preventivo in vzgojo prišel do srhljivega podatka, da bi samo v tem obdobju v Sloveniji lahko obvarovali smrti okoli 900, hujših telesnih poškodb pa približno 20.000 ljudi, če bi bili vsi uporabljali varnostne pasove. Na podlagi vseh podatkov je republiški svet že leta 1974 sklenil izdelati program za izvedbo trajne propagandne akcije »varnostni pas«, da bi vozniki v vozila ugradili pasove, in, kar je najpomembnejše, da bi se z njimi tudi pripenjali.

V državah, ki so uzakonile privezovanje, se je število težkih poškodb in smrtnih primerov med vozniki in potniki zmanjšalo: na Švedskem za 51 odstotkov, v ZDA za 83 odstotkov, na Finskem pa kar za 88 odstotkov. Podatki več kot vzpodbudno govore v prid odločitvi, da varnostnemu pasu posvetimo vso pozornost.

V kratkem času od 20. aprila do 5. julija letos je bilo v Sloveniji 31 prometnih nesreč, v katerih je 44 voznikov izgubilo življenje, prav toliko pa je bilo ranjenih. Pri tem gre posebej omeniti, da je bil med pripetimi vozniki mrtev samo eden, huje poškodovan pa nihče. Rezultat med vozniki, ki so sicer imeli vgrajene varnostne pasove, le-ti pa so v trenutku nesreče bingljali na obešalnikih, je bil naravnost grozljiv: 16 mrtvih voznikov in 12 mrtvih sopotnikov, ranjenih pa 13 voznikov in 21 sopotnikov. Da bo podatek še bolj žalosten povejmo, da je bila večina mrtvih prav v tistih vrstah nesreč, v katerih uporaba varnostnega pasu, po dosedanjih znanih raziskavah, preprečuje smrtne in druge poškodbe. (Povzeto po MOTOREVIJI, glasilu AMZ)

Posnetki žrebanja v uredništvu

Izžrebani reševalci

Velika poletna nagradna križanka »Mercator«, ki smo jo objavili v prejšnji številki, je, kot vse kaže, prav pošteno pritisnila na vašo reševalsko žilico, saj smo v uredništvo prejeli kar 887 rešitev. Opravičiti se moramo, saj je bila v križanki napaka: Švejkov pes (navpično) je ŠVRK in ne ŠFRK, saj bi sicer morali za kopicu okusnih slaščic na sliki (vodravno) napisati KROVI in ne KROFI. Za neljubo pomoto nam je žal in je pri pravilnih rešitvah seveda nismo upoštevali.

Precej nas je presenetila zelo velika in pogosta napaka v vaših rešitvah: namesto MERCATOR ste pisali MERKATOR. Tako smo morali izžrebat kar 23 pisem, da smo dobili 11 rešitev.

Izžrebani reševalci:

1. nagrada — dvodnevni pension za 2 osebi v Dajli v sezoni 1978 — prispeva MERCATOR — ROŽNIK: MIRKO JARC, TOZD Grosist

2. nagrada — darilni paket ekonomske propagande: CILKA BRINC, TOZD Standard, Novo mesto

3. nagrada — darilni paket ekonomske propagande: MARIJA LIKAVEC, TOZD Metlika

4. nagrada — monografija o Ljubljani, ki jo prispeva ekonomska propaganda: STANKO HOLEŠEK, TOZD Jelka Hrastnik

5. in 6. nagrada — majica Mercator, ki jo prispeva ekonomska propaganda: ANTON BREZNIK, TOZD Grmada, HELENA KLARIČ, Rožna ulica 13, Kočevje

7. nagrada — slaščičarski izdelek TOZD Kavarna Evropa: ANICA MILOŠIČ, MERCATOR — PANONIJA, Ptuj

8. nagrada — proizvod TOZD TMI: PETRA LAH, MERCATOR — ROŽNIK, aranžerski oddelek

9. in 10. nagrada — pol kilograma kave Mercator: HELENA PETERC, TOZD Kavarna Evropa, JOŽICA REPŠE, TOZD Standard Novo mesto

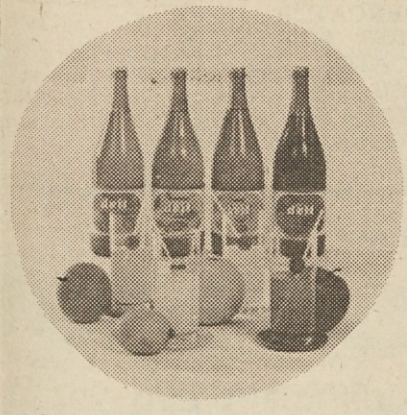

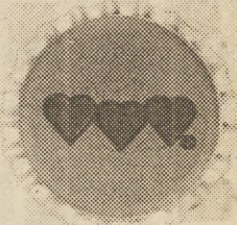

11. nagrada — serija Mercatorjevih značk v etuiju: EVALDA BOJC, MERCATOR — SLOVENIJA SADJE

NAGRADNA KRIŽANKA »RADENSKA«

Med tistimi, ki bodo do 28. 10. 1977 poslali pravilno rešeno nagradno križanko na naš naslov SOZD MERCATOR — ekonomska propaganda, 61000 Ljubljana Gorupova 5, bomo izžrebali 5 nagrad, ki jih bo prispevala »Radenska« Radenci. Kuverto označite s »Križanka Radenska« in ne pozabite napisati svojega naslova ter delovnega mesta.

Nagradna križanka //

Prodavnica //

					EGIPČ. BOG. SONCA	"VSE" (ANGL.)	VIDA O. OVEN LJUBLJANA	NETTO	NICA	NETTO	ANTON CENTA							
			RAVNA POVRŠINA															
			MLADIN. KNJIGA															
							VZHOD		CELZIJA									
							ODGOVOR NA KONTRA											
												TOVARNA MOTORNIH VOZIL						
												SAMOGLAS.						
VZHOD		GORNJA OKONCINA	NOVO LETO	ANČKA ANICA	SAMO					ITAL. MOŠKO IME								
ŽENSKO IME											REKA V INDIJI							
PREPROSTO VODNO PREVOZNO SREDSTVO															STANE E. ADAM			
VSE V REDU (ANGL.)			12. ČRKA ABECEDE												ENAKI ČRKI			GLAVNO MESTO ITALIJE.
EMBIN PROIZVOD			GOVEDO												RUSKI VLADAR			
ZADNJI SAHOGL.		NIČLA		HOTEL RADIN			PREDZAD. ČRKA ABECEDE	AVTOMAT. OBDELAVA	POLMER			BOKSAR MUHAMED PREBIVAL. RIBNICE						
VAŽNA ZACIMBA		KAR OSTANE		ZELENICA V PUŠČAVI					PLOSKOV. MERA			NOVO MESTO "NE" ITALIJ.						
SREDIŠČE VRTENJA			OBLIKA	TELOVAD. DRUŠTVO			MARIBOR. OPERNA PEVKA OTTA		NEZNANEC					ŽENSKO IME				
VLADO TROHA			↓	ELEKTRO INDUST. NIŠ				NEBESNI OBOK						METER				
ALUMINIJ				LIANA NORTH			ZLITINA BAKRA IN KOSITRA	3x ČRKA N						ZAČETEK ABECEDE				
GLAVNO MESTO GANE								VPRAŠALNICA						PLESALKA PAVLOVA				
JANEŽ					KRAJ NA PRIMORSKI	2. ČRKA ABECEDE		SKLADATEL BERTONCEL				PLOSKOVNA MERA						
JUNAK MLAD. POVESTI						POLMER		PREBIVALCI LIKE				NADAV						
						OSEBNI ZAJMEK		EGIPČ. BOG. SONCA										
RDEČI KRIŽ			BREMENA									RIŽEVO ŽGANJE						
			METER									RIMSKA ENA						
AMPER		NEŽNOST								HRVAŠKI PETROL				1. ČRKA ABECEDE				

PRIŠLI — ODŠLI

V MESECU AVGUSTU

DELOVNA SKUPNOST SOZD MERCATOR

prišli: Blanka Turnšek, Sonja Vidic
odšli: Mileva Sovdat, Vinko Kušar, Stane Andoljšek, Nada Rihtar

DELOVNA SKUPNOST MERCATOR — ROŽNIK

prišli: Katarina Đuran, Marija Kürbus
odšli: Jože Mikuž, Janez Kristan, Drago Mihelič, Rudolf Eršte

MERCATOR — ROŽNIK

TOZD Preskrba, Tržič

prišli: Marija Avsenek, Ivana Švegelj, Marija Žepič
odšli: Ivana Požun, Viktor Oranič, Ana Strupi

MERCATOR — VELEPRESKRBA

TOZD Hladilnica

odšli: Janez Kresnik, Ignacij Erbida, Branislav Pijetlovič

TOZD Investa

prišli: Irena Hozjan, Stane Šebela

TOZD Standard

odšli: Franc Cvetko, Milena Staniša, Bogdan Račič
odšli: Jožica Barbo, Alojz Pavlič, Milan Šter, Marjan Dular

TOZD Trgopromet

prišli: Marija Trbuc, Dragotin Šmalc
odšli: Srečko Pavuna, Branko Potnjek, Boža Rožman, Jože Borič, Jane Žagar

TOZD Grosist

prišli: Anton Erznožnik, Milan Kotelic, Elizabeta Bukovec, Janez Frlje
odšli: Matej Dovč, Rado Todosi-jevič

TOZD TMI

prišli: Anton Francelj, Srečko Ogorevec, Zvone Bevk, Dušan Ledvešček, Drena Gatarič, Dragica Vuković, Miraš Kneževič, Džordžo Brčin, Stjepan Jurinič, Vinko Tomić, Miroslav Kralj, Razija Bečerevič, Smiljka Vidovič, Merima Konjevič, Nada Siljepčević

odšli: Ignac Zadravec, Matjaž Ahlin, Janez Polj, Zvone Marolt, Džemal Bataković, Jože Količ, Anton Zaviršek, Ivo Paulovič, Franc Mikec, Helena Gašperšič, Kazimir Borštnar

MERCATOR — HOTELI-GOSTINSTVO

odšli: TOZD Kavarna Evropa
ni sprememb

MERCATOR — CONTAL

TOZD Cibes

odšli: Milan Hercigonja, Jožefa Doma

TOZD Conimex

prišli: Andrej Mandelj, Sava Rapoč
odšli: Jožefa Bečaj, Djuro Vukey

MERCATOR — PANONIJA

prišli: Draško Aleksič, Marta Began, Ivanka Čelofiga, Ivan Drevenšek, Zlatka Emeršič, Dušar Horvat, Janez Horvat, Kristina Kmetec, Marija Kolednik, Marjan Kujavec, Branko Kršek, Albin Korotaj, Ljudmila Mlakar, Bojan Menoni, Milan Medved, Majda Mlinarič, Majda Murko, Jelka Prejac, Brigita Rebernak, Danica Stanet, Zdenka Sodec, Zinka Stojnšek, Jože Šoštar, Ivan Voda, Jože Vogrinec, Anton Vaupotič, Majda Voglar

odšli: Janko Baštevec, Silva Bezjak, Leon Hetnak, Jasna Jabločnik, Anica Kukovič, Franc Kelenc, Jože Lužnar, Borislav Milanovič, Franc Ozmec, Štefan Perger, Janez Trafela, Herman Kopše, Danijel Marinič

MERCATOR — SLOGA

prišli: Jožefa Šijanec, Verica Golob, Cvetka Logar, Nežika Bračko

odšli: Jurij Ferenček

MERCATOR — ZARJA

prišli: Janko Cvetko, Vera Gašparič, Marta Hergula, Nada Zadravec
odšli: Viktorija Žižek, Anica Posavec

TOZD IN DO, KI NISO POSREDOVALE PODATKOV

MERCATOR — ROŽNIK

— TOZD Dolomiti
— TOZD Golovec
— TOZD Grmada
— TOZD Metlika
— TOZD Gradišče
— TOZD Jelka
— TOZD Veleblagovnica Beograd

MERCATOR — VELEPRESKRBA

— TOZD Kavarna — bar Nebo-
tičnik
— TOZD Ilirija
— TOZD Jelka Hrastnik
— TOZD Sremič

MERCATOR — AGROKOMBINAT KRŠKO

MERCATOR — KMETIJSKI KOMBINAT SEVNICA

MERCATOR — SLOVENIJA SADJE

MERCATOR — GOSTINSKO PODJETJE IDRİJA

MERCATOR — EMBA

MERCATOR — RUDAR

MERCATOR — SADJE ZELENIJAVA

MERCATOR — UNIVERZAL

MERCATOR — PRESKRBA KRŠKO

MERCATOR — POTROŠNIK

MERCATOR — STPHRASNIK

JANA BREŽNIK

V jesenskem delu nogometnega tekmovanja v slovenski ligi bo NK MERCATOR odigral še naslednje tekme:

VII. kolo 16. 10. 1977 — ZASAVJE : MERCATOR

VIII. kolo 23. 10. 1977 — MERCATOR : MURA

IX. kolo 30. 10. 1977 — UNIOR : MERCATOR

X. kolo 6. 11. 1977 — MERCATOR : ŽELEZNIČAR

XI. kolo 12. 11. 1977 — ILIRIJA : MERCATOR

XII. kolo 20. 11. 1977 — MERCATOR : SLOVAN

XIII. kolo 27. 11. 1977 — GORENJSKA : MERCATOR

Humor

Telefonski klic mesarju:

Ali imate svinjske noge?

Da!

Imate tudi svinjska ušesa?

Da! Seveda!

Kako pa potem izgledate...?

Gost natarjarju: Vaš pes me že cel čas kosila nepremično gleda. Kaj to pomeni?

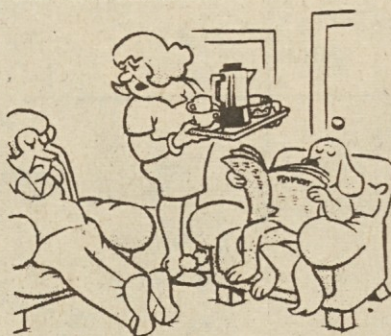
Natarjar: Nič, samo, da jeste iz njegovega krožnika...

Mladi egiptovski šejk pride v porodnišnico in si skozi šipe ogleduje dojenčke. Mimo pride sestra in ga vpraša:

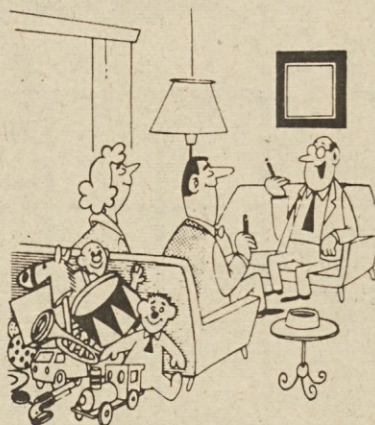
Kateri otrok je vaš, visokost? Prvi dve vrsti, odgovori šejk ponosno.

Žena možu: Na vratih je neki možki in zbira prispevke za nov plavalni bazen. Kaj naj mu dam, Miloš?

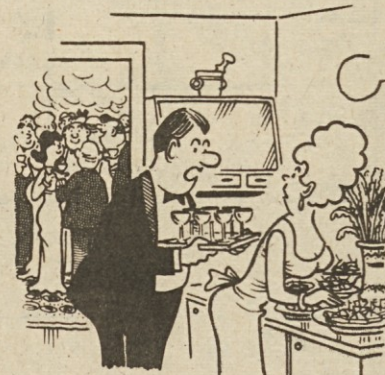
— Tri vedra vode!

— Ne drži se no tako kisló! Kdo je končno prinesel časopis, ti ali on?

— Komaj verjamem, da imate dva majhna otroka. Vaše stanovanje je vedno tako vzorno pospravljeno!

— Kaže, da bova morala naslednjih šest mesecev priti samo sokove. Najigi gostje so namreč prišli vsi brez avtomobilov...

— Kako lepe mucke imate!
— To so prave siamske mačke!
— Neverjetno, kako lepo ste ju ločili?!

Mercator

Glasiló delovnega kolektiva SOZD Mercator n. sub. o., Ljubljana, Aškerčeva 3 — Izdaja Delavski svet SOZD Mercator n. sub. o. — Izhaja enkrat mesečno — Ureja uredniški odbor: Edo Božič, Danilo Domanjko, Branko Gorjup, Kancijan Hvastija, Nada Rihtar, Marjan Pogačnik, Jože Rener in Ivanka Vrhovčak — Odgovorni urednik: Vasja Butina — Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov.